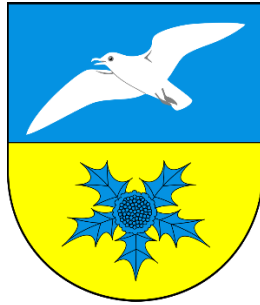

GMINA DZIWNÓW

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**PROJEKTU ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DZIWNÓW DLA TERENU
OBEJMUJĄCEGO DZIAŁKĘ NR 220/1, 369/9 ORAZ DLA TERENU PRZY DRODZE
WOJEWÓDZKIEJ 102 PŁD.-ZACH. CZĘŚCI MIASTA DZIWNÓW**

Zgodnie z Uchwałą Nr LIX/601/23 Rady Miejskiej w Dziwnowie z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów.

Opracowała:

Dr Sylwia Jurzyk-Nordlów

Specj. ochrona i kształtowanie środowiska, biegły;

SZCZECIN, LIPIEC 2023 r.

Spis treści

1. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ O JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	5
1.1. Przedmiot i cel opracowania	5
1.2. Podstawa prawna	9
1.3. Metodyka wykonania prognozy	11
1.4. Wykorzystane materiały	12
2. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA 13	
2.1. Propozycje monitoringu środowiskowego	13
2.2. Informacje o przedsięwzięciach zawsze znacząco oddziałujących na środowisko	14
2.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	14
2.4. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji i realizacji projektowanego dokumentu	14
3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU OPRACOWANIA	15
3.1. Usytuowanie i obecne użytkowanie obszaru opracowania	15
3.2. Szata roślinna i siedliska przyrodnicze	20
Proponowane formy ochrony przyrody	23
3.3. Geomorfologia i geologia, hydrogeologia	27
Geomorfologia i rzeźba terenu	27
Geologia	29
Gleby	31
Uwarunkowania budowlane	33
Wody podziemne i hydrogeologia, plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	33
Hydrogeologia	37
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry	38
Główne Zbiorniki Wód Podziemnych	42
Ujęcia Wód Podziemnych	42
Zagrożenie powodzią	43
Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	44
3.4. Strefy ochrony uzdrowiskowej	45
3.5. Zabytki	45
3.6. Krajobraz	48
3.7. Rzeczywista szata roślinna terenu, siedliska przyrodnicze i krajobraz	51
3.8. Fauna	64
4. ANALIZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM	65

4.1. Ustalenia projektu zmiany Studium	65
4.2. Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko.....	76
4.3. Stan środowiska na obszarach przewidywanego znaczącego oddziaływania ustaleń dokumentu	76
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	78
5.1. Prawne formy ochrony przyrody.....	78
5.2. Proponowane formy ochrony przyrody	79
5.3. Dyrektywy międzynarodowe.....	79
5.4. Elementy ekologicznej sieci obszarów chronionych (ESPOCH)	80
5.5. Surowce naturalne, strefy ochronne GZWP i ujęć wód podziemnych	81
6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA ŚRODOWISKO	82
6.1. Oddziaływanie na środowisko	82
6.2. Formy ochrony przyrody	82
6.3. Różnorodność biologiczna.....	82
6.4. Fauna	83
6.5. Roślinność.....	83
6.6. Wody powierzchniowe	83
6.7. Powietrze.....	83
6.8. Środowisko akustyczne	84
6.9. Oddziaływanie infradźwięków.....	84
6.10. Oddziaływanie pola i promieniowania elektromagnetycznego	84
6.11. Powierzchnia ziemi.....	84
6.12. Krajobraz.....	85
6.13. Klimat.....	85
6.14. Zasoby naturalne	85
6.15. Zabytki i ochrona konserwatorska	85
6.16. Dobra materialne	85
6.17. Oddziaływanie na zdrowie ludzi.....	86
7. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE ORAZ SKUMULOWANE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU I INNE ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY	86
7.1. Oddziaływanie na istniejące formy ochrony przyrody	86
7.2. Oddziaływanie na obszary Natura 2000.....	86

7.3. Oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000.....	86
7.4. Propozycje działań minimalizujących wpływ antropopresji na środowisko, eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przedstawione w projekcie	87
8. WPŁYW NA PROPONOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY	87
9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	87
Oświadczenie.....	94

1. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ O JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. Przedmiot i cel opracowania

Przedmiotem opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko są ustalenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów, do której przystąpiono na podstawie *Uchwały Nr LIX/601/23 Rady Miejskiej w Dziwnowie z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów*, zwany dalej „Studium...”.

Przedmiotem projektu zmiany Studium jest przeznaczenie 3 terenów w obrębie Dziwnów:

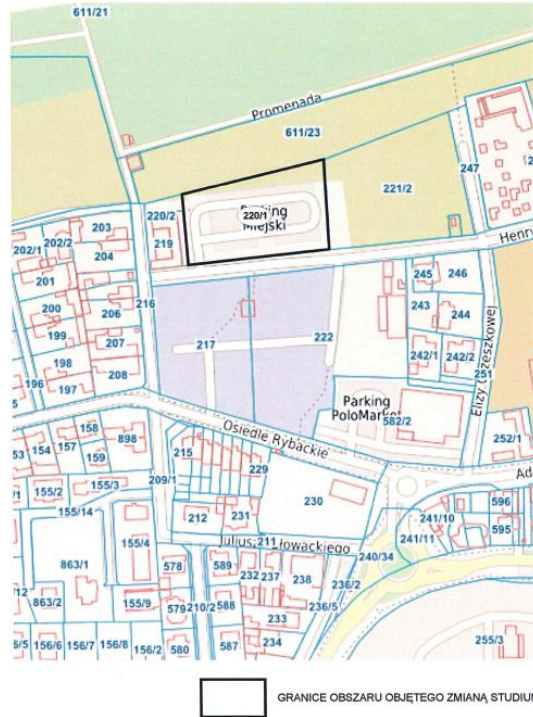
1. teren przy zachodnim odcinku ulicy H. Sienkiewicza – parking miejski, część dz. ew. nr 220/1, powierzchnia ok. 0,434 ha;
2. teren w sąsiedztwie parkingu pomiędzy ul. Kościelną a Juliusza Słowackiego – dz. ew. nr 369/9 i 369/17, powierzchnia ok. 0,046 ha;
3. teren przy drodze wojewódzkiej nr 102, pld.-zach. część miasta - dz. ew. nr: 757/8, 757/44, 912/1, 912/4-912/36, 757/13, 757/21-757/27, 757/29-757/34, 757/36-757/41, 757/44-757/56, 914, o powierzchni ok. 7,99 ha;

Obszar projektu zmiany Studium... znajduje się w granicach pasa ochronnego wybrzeża morskiego zarządzanego przez Urząd Morski w Szczecinie, gdzie obowiązują ograniczenia.

Projekt zmiany Studium... zakłada ustalenia dotyczące terenów z istniejącą już funkcją w przypadku pierwszego terenu parkingu miejskiego oraz rozszerza ustalenia w przypadku 2-go i 3-go terenu dotyczących usług nieuciążliwych i funkcji usług turystycznych o możliwości lokalizacji zabudowy apartamentowej oraz zmiany wskaźników ustalonych dla części w zakresie wymienionych działek w strefie usług turystycznych i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o dotychczasowym symbolu 25 UT,MN. Tereny te są ważne dla rozwoju i rozbudowy miasta Dziwnów w pasie nadmorskim jako miejsca parkingów i postojowe oraz usług i usług turystycznych w sąsiedztwie brzegu Bałtyku. Ustalenia przedstawiają możliwości zagospodarowania i zabudowy terenów, regulują ustalenia, normują ustalenia na cele zabudowy usług turystycznych. Projektem zmiany Studium obejmuje się zmiany ustaleń dla terenów, położonych w rejonie Miasta Dziwnów opisanych w tekście Uchwały i przedstawionych na rysunku Uchwały.

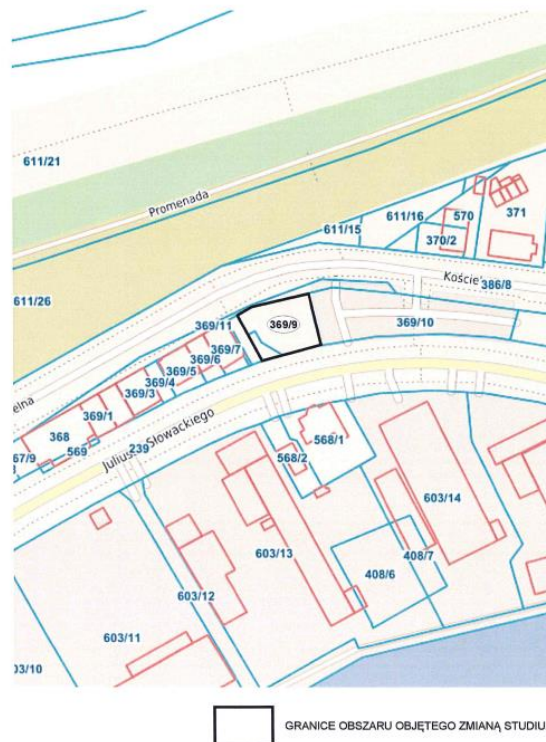
Zmiana Studium obejmuje tereny, których zewnętrzne granice oznaczono na rysunkach poniżej.

ZAŁĄCZNIK NR 1a DO UCHWAŁY Nr LIX/601/23
RADY MIEJSKIEJ W DZIWNOWIE
z dnia 29 maja 2023 r.

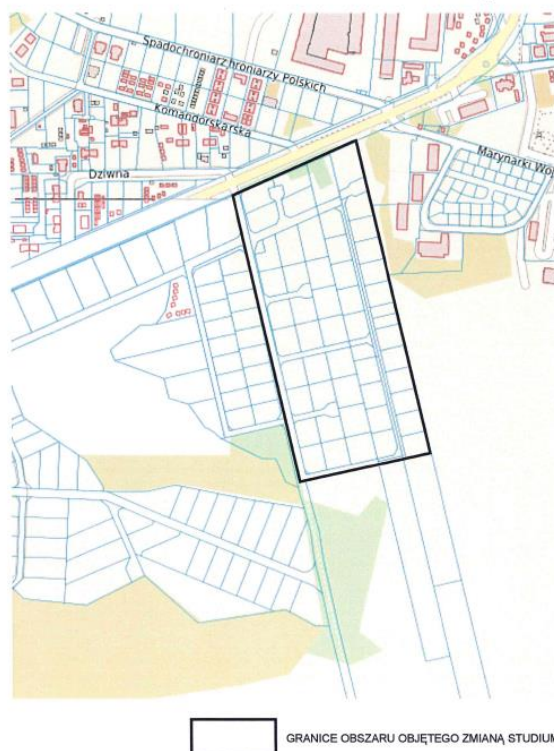
Rys. 1. Obszar i granice opracowania zmiany Studium..., dz. 220/1 m. Dziwnów na Zał. do Uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany SUIKZP dla tego terenu (źródło: Uchwała Nr LIX/601/23 Rady Miejskiej w Dziwnowie).

ZAŁĄCZNIK NR 2a DO UCHWAŁY Nr LIX/601/23
RADY MIEJSKIEJ W DZIWNOWIE
z dnia 29 maja 2023 r.

Rys. 2. Obszar i granice opracowania zmiany Studium..., dz. 369/9 m. Dziwnów na Zał. do Uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany SUIKZP dla tego terenu (źródło: Uchwała Nr LIX/601/23 Rady Miejskiej w Dziwnowie).

ZAŁĄCZNIK NR 3a DO UCHWAŁY Nr LIX/601/23
RADY MIEJSKIEJ W DZIWNOWIE
z dnia 29 maja 2023 r.

Rys. 3. Obszar i granice opracowania zmiany Studium..., dz. nr: 757/8, 757/44, 912/1, 912/4-912/36, 757/13, 757/21-757/27, 757/29-757/34, 757/36-757/41, 757/44-757/56, 914 m. Dziwnów na Zał. do Uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany SUiKZP dla tego terenu (źródło: Uchwała Nr LIX/601/23 Rady Miejskiej w Dziwnowie).

Celem opracowania Prognozy jest ustalenie istniejącego stanu środowiska, relacji ekologicznych, analizy wpływu planowanych ustaleń i zmian zagospodarowania przestrzennego na środowisko, w tym na uwarunkowania przyrodnicze oraz określenie działań planistycznych mających korzystny wpływ na utrzymanie wartości środowiska: geologicznych, klimatycznych, krajobrazowych oraz ochrony człowieka i jego zdrowia.

Obszar ZMIANY STUDIUM... nie obejmuje stref uzdrowiskowych, torfowisk, bagien. Znajduje się w granicach obszarów objętych ochroną prawną jedynie w 3-im obszarze. Obszar zmian znajduje się w granicach miasta.

Obszar zmiany Studium znajduje się w pobliżu obszarów morskich Natura 2000: ptasiego PLB990003 „Zatoka Pomorska” i siedliskowego PLH990002 „Ostoja na Zatoce Pomorskiej” oraz obszarów wodnych Natura 2000 ptasiego PLB320011 „Zalew Kamieński i Dziwna” i siedliskowego PLH320018 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”.

Obszar obserwacji znajduje się w granicach obszarów objętych ochroną przyrody, w obszarze ptasim Natura 2000 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński” i obszarze siedliskowym Natura 2000 „Zalew Kamieński i Dziwna”.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności:

- a) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- b) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- c) uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- d) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Zgodnie z art. 3 ust.1 pkt 14 lit. b uooś, prognoza oddziaływania na środowisko jest jednym z elementów strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie, analiza i ocena skutków, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu dla wszystkich komponentów środowiska i zdrowia ludzi oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających jego ewentualny negatywny wpływ na środowisko. Prognoza, analizując skutki najsilniej obciążające środowisko, pełni rolę informacyjną i ostrzegawczą w stosunku do późniejszych etapów projektowania inwestycji dopuszczonej ustaleniami dokumentu planistycznego, wskazując jakie problemy z zakresu ochrony środowiska muszą być w ich trakcie brane pod uwagę i rozwiązywane, a także czym może grozić brak przyjęcia odpowiednich rozwiązań. Na etapie projektu dokumentu strategicznego sygnalizuje możliwość wystąpienia zagrożeń w przyszłości, ale mogą one wystąpić lub mieć inny, łagodniejszy charakter, o ile podejmie się odpowiednie działania zapobiegawcze na dalszych etapach projektowania planowanych przedsięwzięć.

Celem opracowania Prognozy jest także ustalenie aktualnego stanu środowiska, relacji ekologicznych, analizy wpływu planowanych ustaleń zmiany Studium na środowisko, w tym na uwarunkowania przyrodnicze oraz określenie kierunków planistycznych mających właściwy, nieoddziałujący negatywnie wpływ na utrzymanie wartości środowiska, geologicznych, klimatycznych, krajobrazowych oraz ochrony człowieka i jego zdrowia w mieście Dziwnów.

Zakres informacji, jakie powinny zostać zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko określony został w Rozdziale 2 Działu IV ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a konkretnie w art. 51 ust. 2 cytowanej ustawy, który stanowi, że „Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) *informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,*
- b) *informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,*
- c) *propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,*
- d) *informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,*
- e) *streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,*
- f) *oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,*

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) *istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,*
- b) *stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,*
- c) *istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,*

- d) *cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,*
- e) *przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;*

3) *przedstawia:*

- a) *rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,*
- b) *biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.”.*

Poza informacjami wskazanymi powyżej, zakres prognozy zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 53 uoos, musi zostać uzgodniony z właściwymi organami. Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko dla zmiany Studium wykonano zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 51 ust. 2 o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a także w oparciu o uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości dokumentu z właściwymi organami, którymi w niniejszym przypadku są:

- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie,
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny,

Opracowany dokument Prognozy oddziaływania na środowisko analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne z uwzględnieniem zależności między poszczególnymi elementami i oddziaływaniami na te elementy. Dokument zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanej uchwały.

1.2. Podstawa prawna

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2022 r., poz. 1029 t.j.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2021 r. poz. 1973 t.j.);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2022 r. poz. 699 t.j.);
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233. t.j.);

- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2021 r. poz. 1098 t.j.);
- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. 2022 r. poz. 1072 t.j.);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2021 r. poz. 1326 t.j.);
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2022 r. poz. 840 t.j.);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774 ze zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 r. poz. 1839);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1765);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183);
- Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21.05.1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa) (Dz. U. L 206 z 22.7.1992 r. ze zm.);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia) (Dz. Urz. UE L 20 z 26.1.2010);
- Konwencja z dnia 19 września 1979 r. o ochronie gatunków dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych (Konwencja Berneńska) (Dz. U. z 1996 r. nr 58 poz. 263, 264);
- Konwencja z dnia 23 czerwca 1979 r. o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt (Konwencja Bońska) (Dz. U. z 2003 r. nr 2 poz. 17).

Przy wykonywaniu opracowania wykorzystano również:

- 1) Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin, 2010 r.).
- 2) Waloryzacja przyrodnicza gminy Dziwnów. Operat generalny. 1997. Pod kierunkiem B. Jakuczun. Weryfikacja P. Zyska. Biuro Konserwacji Przyrody. Urząd Wojewódzki w Szczecinie.
- 3) Waloryzacja przyrodnicza Woj. Zachodniopomorskiego. 2010. Biuro Konserwacji Przyrody, Urząd Wojewódzki, Szczecin.
- 4) Zakrzewski W., Jarzowski M., Grzegorzewski M., Dopierała A., Zienko M. 2016. Opracowanie ekofizjograficzne. Gmina Dziwnów.
- 5) Inwentaryzacja przyrodnicza obszaru obejmującego gminę Dziwnów. 2019. Zespół pod kierownictwem: Wilhelm M. Uniwersytet Szczeciński. W. *Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Oś priorytetowa IV Naturalne otoczenie człowieka, Działanie 4.8 Podnoszenie jakości ładu przestrzennego.*
- 6) Kleczkowski A. S., 1990 - Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) wymagających szczególnej ochrony. AGH, Kraków.

- 7) Czesław Koźmiński, Bożena Michalska, Małgorzata Czarnecka: Klimat województwa zachodniopomorskiego (Akademia Rolnicza w Szczecinie, Uniwersytet Szczeciński, Szczecin 2007).
- 8) Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
- 9) Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.
- 10) Chodkiewicz T., Meissner W., Chylarecki P., Neubauer G., Sikora A., Pietrasz K., Cenian Z., Betleja J., Kajtoch Ł., Lenkiewicz W., Ławicki Ł., Rohde Z., Rubacha S., Smyk B., Wieloch M., Wylegała P., Zielińska M., Zieliński P. 2016. Monitoring Ptaków Polski w latach 2015–2016. Biuletyn Monitoringu Przyrody 15: 1–86.
- 11) Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych (Mariusz Kistowski, Marcin Pchałek, Warszawa 2009 r.).
- 12) Paczyński B. (red.). 1995. Atlas hydrogeologiczny Polski. Opis. Ministerstwo Środowiska.
- 13) SZAFER W. 1972. Szata roślinna Polski niżowej. [W:] Szafer W., Zarzycki K. (red.). Szata roślinna Polski. 2. Ss. 17-188. Państw. Wyd. Nauk., Warszawa.
- 14) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów ze zmianami.
- 15) Stachy J. (red.), 1987. Atlas hydrologiczny Polski. Wydawnictwa Geologiczne. Warszawa.
- 16) <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>.
- 17) <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>.
- 18) <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>
- 19) <http://pig.pib.gov.pl>
- 20) OBJAŚNIENIA DO MAPY GEOŚRODOWISKOWEJ POLSKI 1:50 000 Arkusze Jenikowo (192). 2009. PIG PIB Warszawa.
- 21) Woś A. 1993. REGIONY KLIMATYCZNE POLSKI W ŚWIETLE CZĘSTOŚCI WYSTĘPOWANIA RÓŻNYCH TYPÓW POGODY. ZESZYTY INSTYTUTU GEOGRAF. I PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA. Nr 20. Polska Akademia Nauk.
- 22) PIG, PIB 2009 r. OBJAŚNIENIA DO MAPY GEOŚRODOWISKOWEJ POLSKI 1:50 000, Arkusz JENIKOWO (192).

1.3. Metodyka wykonania prognozy

W związku z przystąpieniem do wykonania projektu zmiany Studium, dla wyznaczonych obszarów zostało wykonane rozpoznanie geobotaniczne flory, roślinności (zbiorowisk fitosocjologicznych i siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyrektywy Siedliskowej) oraz fauny terenu w październiku 2022 r. Przed sporządzeniem Prognozy wykonano również diagnozę środowiska całego obszaru oraz najbliższego sąsiedztwa w celu rozpoznania istniejących utworów geologicznych, ukształtowania terenu, stosunków i warunków wodnych panujących i możliwych do zaistnienia w przypadku realizacji ustaleń, nasłonecznienia oraz innych uwarunkowań mogących mieć wpływ na warunki realizacji i kształtowania środowiska i krajobrazu. Na podstawie własnych obserwacji i w oparciu o analizy innych źródeł i opracowań przygotowano niniejszą Prognozę do zmiany Studium. W Prognozie pominięto części cytowania literatury naukowej i popularnonaukowej zawartej w opisie geologii terenu i uwarunkowań środowiskowych. Skupiono się natomiast na jego obecnej rzeczywistej formie i składzie oraz wpływie zmiany ustaleń planu na środowisko przyrodnicze, na krajobraz oraz analizie i w odniesieniu do oddalonych obszarów Natura 2000. W sporządzeniu Prognozy wykorzystano następujące metody:

Metoda studyjna

Polegająca na przestudiowaniu materiałów dotyczących terenu projektu planu, map, „Waloryzacji przyrodniczej gminy Dziwnów...” – Wilhelm i in. 2019 r.; „Waloryzacji przyrodniczej gminy Dziwnów” z 1997 r. (BKP, ZUW; operat generalny i mapy, autorstwa Jakuczun i in.), dostępnych danych przyrodniczych o obszarze, danych naukowych aktualnych i historycznych, a następnie przeanalizowaniu zaproponowanych ustaleń zmiany Studium i sporządzeniu Prognozy według ustawowych zasad, kolejno dostosowaniu proponowanych zapisów ustaleń ogólnych i szczegółowych do warunków środowiskowych, czyli poprawieniu i urzeczywistnieniu zapisów i ustaleń zmiany Studium do uwarunkowań środowiska i uwarunkowań prawnych z nim związanych.

Metoda badań terenowych

Polegała na badaniach terenowych stanu istniejącego metodami marszrutowymi, z naciskiem na potencjalne obiekty przyrodniczo cenne: zadrzewienia, zbiorowiska łąkowe, zagajniki, zagłębienia terenu itp. analizując i badając składniki przyrody ożywionej (szata roślinna w podziale na florę i roślinność z wyróżnieniem siedlisk przyrodniczych, fauna w podziale na herpetofaunę, teriofaunę, ornitofaunę, chiropterofaunę, entomofaunę) i nieożywionej (struktury geologiczne, wodne, wodno-błotne, antropogenicznego pochodzenia).

W badaniach terenowych wykorzystano metody geobotaniczne (rozpoznawania flory i roślinności) i dowodowe - fitosocjologiczne np. spisów florystycznych, zdjęć fitosocjologicznych wg skali Braun-Blanqueta oraz wiedzy specjalistycznej z zakresu diagnostyki środowiska przyrodniczego polegającej na:

- ocenie stanu,
- prognozie rozwoju lub zmian stanu,
- ocenie przyczyny rozwoju lub zmiany stanu;

Badania terenowe wykonywano w październiku 2022 r.

1.4. Wykorzystane materiały

- 1) Atlas hydrogeologiczny Polski, zeszyt 2, wydawnictwo Geologiczne, Warszawa 1986 r.
- 2) Błażejczyk K., 1990. Zróżnicowanie biotopoklimatyczne wybranych typów krajobrazu, [w:] J. Grzybowski (red.), Problemy współczesnej topoklimatologii, Conf. Pap., IGI PAN, 4, 175-187;
- 3) Directive 2002/49/EC of the European Parliament and the Council relating to the assessment and management environmental noise (Official Journal L 189, 18/07/2002 P. 0012 – 0026).
- 4) Dostępne dokumenty planistyczne.
- 5) Geografia Fizyczna Polski. Środowisko Przyrodnicze, L. Starkel, Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
- 6) Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno – geograficzne, J. Kondracki, 1994 r.: Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.
- 7) Instrukcja ITB nr 315 Zunifikowane metody pomiarowe i obliczeniowe własności akustycznych elementów urbanistycznych, ITB, Warszawa, 1991.
- 8) Inwentaryzacja przyrodnicza obszaru obejmującego gminę Dziwnów. 2019. Zespół pod kierownictwem: Wilhelm M. Uniwersytet Szczeciński. W. *Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Oś priorytetowa IV Naturalne otoczenie człowieka, Działanie 4.8 Podnoszenie jakości ładu przestrzennego.*
- 9) Jurzyk-Nordlów S. 2022. Opracowanie ekofizjograficzne dla terenu położonego w obrębie ewidencyjnym 0002 Dziwnów, dz. 912/5-31, 912/4, 912/33-36, 757/36-42; Szczecin.
- 10) Kozłowska-Szczęśna T., 1987. Typy bioklimatu Polski, Probl. Uzdrow. 5/6, 37-47.

- 11) Makarewicz R.: Hałas w środowisku, OWN, Poznań, 1996.
- 12) Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2025. Min. Środowiska.
- 13) SDF dla obszaru Natura 2000 PLB990002 „Przybrzeżne Wody Bałtyku”
(<https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=PLB990002>).
- 14) Stawicka-Wałkowska M.: Czynniki akustyki w projektowaniu urbanistycznym, ITB, Warszawa 1988.
- 15) Stachy J. (red.), 1987. Atlas hydrologiczny Polski. Wydawnictwa Geologiczne. Warszawa.
- 16) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów 2022 r.
- 17) Waloryzacja przyrodnicza Woj. Zachodniopomorskiego. 2010. Biuro Konserwacji Przyrody, Urząd Wojewódzki, Szczecin.
- 18) Waloryzacja przyrodnicza gminy Dziwnów. Operat generalny. 1997. Pod kierunkiem B. Jakuczun. Weryfikacja P. Zyska. Biuro Konserwacji Przyrody. Urząd Wojewódzki w Szczecinie.
- 19) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska W Szczecinie, Ocena Jakości Wód Powierzchniowych w Województwie Zachodniopomorskim w roku 2008, Według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, Wydział Monitoringu Środowiska, praca zbiorowa, Szczecin, 10 Lipiec 2009 r.
- 20) <http://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy>.
- 21) <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>.
- 22) <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>
- 23) <http://pig.pib.gov.pl>
- 24) OBJAŚNIENIA DO MAPY GEOŚRODOWISKOWEJ POLSKI 1:50 000 Arkusze Międzywodzie (75), Wolin (114). 2009. PIG PIB Warszawa.
- 25) Woś A. 1993. REGIONY KLIMATYCZNE POLSKI W ŚWIETLE CZĘSTOŚCI WYSTĘPOWANIA RÓŻNYCH TYPÓW POGODY. ZESZYTY INSTYTUTU GEOGRAF. I PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA. Nr 20. Polska Akademia Nauk.
- 26) PIG, PIB 2009 r. OBJAŚNIENIA DO MAPY GEOŚRODOWISKOWEJ POLSKI 1:50 000, Arkusze Międzywodzie (75), Wolin (114).

2. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

2.1. Propozycje monitoringu środowiskowego

Metoda i częstotliwość przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu, będzie przeprowadzana w chwili powstania takiej potrzeby, w sposób dostosowany do charakteru obszaru opracowania i rodzaju dokumentu planistycznego.

W prognozie oddziaływania na środowisko nie ustalono metod monitorowania skutków realizacji ustaleń planistycznych na środowisko przyrodnicze. Sam natomiast monitoring będzie przeprowadzony między innymi przez zarządców terenu, kontroli lokalnych i budowlanych, inspekcji budowlanej i w ramach wykonywanych przez właścicieli projektów zagospodarowania terenów zieleni, zieleńców czy skwerów oraz kontroli jakości i stanu infrastruktury drogowej i wodno-kanalizacyjnej. Możliwości śledzenia i kontroli zmian w zakresie zagospodarowania przestrzennego określone są przepisami prawa.

Prognoza oddziaływania na środowisko przedstawia zakres przewidywanych zmian, mogących powstać na skutek realizacji ustaleń przedmiotowej zmiany Studium lub braku ich realizacji.

Celem opracowania jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią na skutek realizacji zagospodarowania terenu zgodnie z ustaleniami planistycznymi.

Po zrealizowaniu ustaleń planistycznych zaleca się przeprowadzać kontrole oddziaływania poszczególnych inwestycji na środowisko, o ile wystąpi taka konieczność, w zakresie:

- skuteczności przestrzegania zasady, iż ewentualna uciążliwość funkcji musi zamykać się w granicach własnych inwestycji,
- skuteczność ochrony stosunków wodnych, warunków wodnych – zmiany w położeniu i jakości wód gruntowych oraz w wodach powierzchniowych,
- skuteczność ochrony różnorodności biologicznej terenów zieleni miejskiej i towarzyszących zabudowie – zmiany w strukturze i funkcji,
- zmiany w klimacie akustycznym i skuteczność zastosowanej ochrony akustycznej,
- monitoring udziału powierzchni biologicznie czynnych,
- skuteczność ochrony jakości fizycznej i chemicznej gleb.

2.2. Informacje o przedsięwzięciach zawsze znacząco oddziałujących na środowisko

W projekcie planu nie przewidziano realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko. Mogą być natomiast realizowane przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i wymagać uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji inwestycji.

2.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Na obszarze opracowania zmiany Studium nie będą realizowane przedsięwzięcia o transgranicznym oddziaływaniu na środowisko. Zasięg ich oddziaływania zamknie się w granicach terenów opracowania. Wpływ na środowisko planowanej inwestycji w terenie elementarnym nie zalicza się do znacząco oddziałujących na środowisko w aspekcie transgraniczności. Obszar opracowania w granicach lądu znajduje się ponad 40 km od granicy z RFN.

2.4. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji i realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku nieprzystąpienia do realizacji ustaleń zmiany Studium, dotychczasowy sposób zagospodarowania terenu i sposób użytkowania trzech wskazanych obszarów nie zmieni się. Teren 1) stanowi obecnie parking miejski i nadal będzie pełnił tą funkcję. Teren 2) jest utwardzony i przekształcony i nadal będzie stanowił place usługowe. Teren 3) będzie nadal podlegał dewastacji i sukcesji spontanicznej roślinności, podobnie jak obecnie. W przypadku zupełnego zaniechania realizacji funkcji na terenie 3). Brak działania będzie prowadził do powstawania zbiorowisk zaroślowych i w dalszej perspektywie zadrzewień na gruntach antropogenicznych obecnie zdewastowanych.

W przypadku realizacji ustaleń zmiany Studium po wcześniejszych uzgodnieniach i realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego teren 2) i 3) stopniowo zostanie zabudowany obiektami budowlanymi usług drobnymi nieuciążliwych i usług turystycznych – hotelami, pensjonatami z parkingami oraz infrastrukturą techniczną i drogami komunikacji a także urządzoną na nowo zielenią towarzyszącą zabudowaniom. Sukcesja roślinności synantropijnej zostanie zahamowana, a teren będzie stopniowo zabudowany. Przy zabudowie pojawi się zaplecze komunikacyjno-parkingowe i urządzone tereny zieleni przy budynkach, drogach i miejscach parkingowych. Powierzchnia zieleni i gruntów wolnych od zabudowy, a biologicznie czynnych zmniejszy się. Zmieni też się struktura roślinności zarówno gatunkowa jak funkcjonalna. Część drzew, znajdująca się przy granicach działek przed linią zabudowy pozostanie jako towarzysząca i zachowana, wykorzystana dla zagospodarowania

terenów zieleni. Pojawią się trawniki urządzone, żywopłoty zbudowane z krzewów i drzew, zieleń ochronna wzdłuż ciągów komunikacyjnych, zieleń urządzona wysoka, czyli drzewa posadzone przez właścicieli bądź zarządców terenu w sposób uporządkowany i dobrany gatunkowo na posesjach. Na obszarze planu nie będą realizowane obiekty uciążliwe dla środowiska przyrodniczego. Realizowane będą usługi nieuciążliwe. Nie będą zabudowywane tereny bagienne, wodno-błotne, torfowiska, łąki i murawy stanowiące siedliska przyrodnicze. Nie będą zabudowywane grunty leśne i naturalne. Ustalenia zmiany Studium realizują zasady ładu przestrzennego Miasta Dziwnowa i odnoszą się do dwóch miejsc – obszar 1) i 2) od dawna zurbanizowanych i zagospodarowanych, a w przypadku obszaru 3) do terenu wolnego od zabudowy jednak o powierzchni nawiezionych gruntów obcych na całości obszaru.

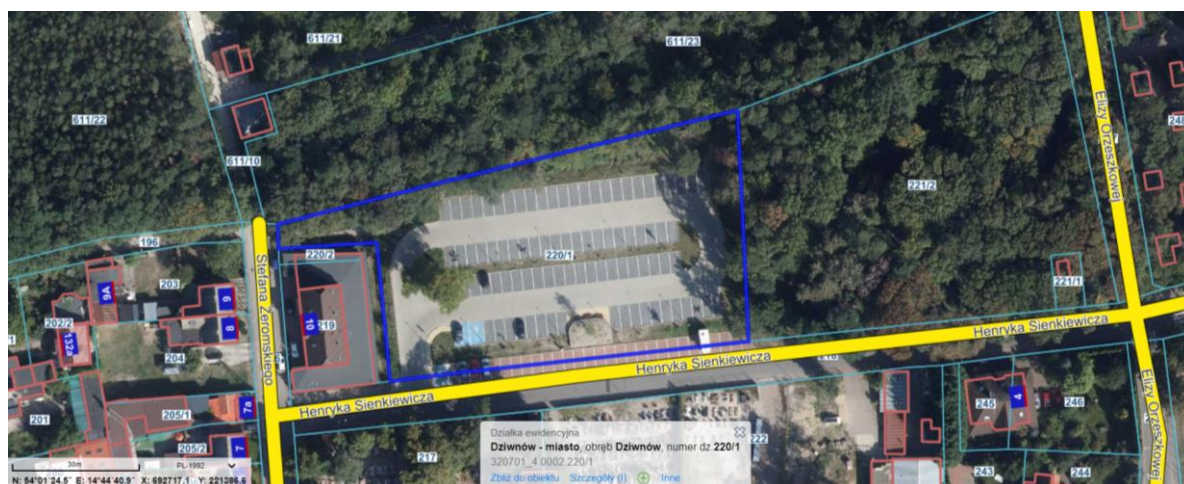
3. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO OBSZARU OPRACOWANIA

3.1. Usytuowanie i obecne użytkowanie obszaru opracowania

Przedmiotem projektu zmiany Studium jest przeznaczenie 3 terenów w obrębie Dziwnów:

1. teren przy zachodnim odcinku ulicy H. Sienkiewicza – parking miejski, dz. ew. nr 220/1, powierzchnia 4516 m²;
2. teren w sąsiedztwie parkingu pomiędzy ul. Kościelną a Juliusza Słowackiego – dz. ew. nr 369/9, powierzchnia 411 m²;
3. teren przy drodze wojewódzkiej nr 102, płd.-zach. część miasta - dz. ew. nr: 757/8, 757/44, 912/1, 912/4-912/36, 757/13, 757/21-757/27, 757/29-757/34, 757/36-757/41, 757/44-757/56, 914 – o powierzchni 7,99 ha;

Teren 1) to miejsce, które obecnie jak i w projekcie zmiany Studium pełni i będzie pełnić funkcję parkingu miejskiego. Zmiana Studium ma charakter regulacyjny i normujący, nie zmienia funkcji i terenu i przeznaczenia. W skład obszaru opracowania terenu 1) wchodzi dz. 220/1 położona w granicach pasa ochronnego wybrzeża morskiego w Dziwnowie na Mierzei Dziwnowskiej, obręb 0002 miasto Dziwnów.

Rys. 4. Zagospodarowanie terenu 1 zmiany Studium – funkcja – istniejący parking miejski (źródło: emapa.dziwnow.gov.pl 2023 r.).

Fot. 1. Zagospodarowanie terenu 1 zmiany Studium – nowy istniejący parking miejski (źródło: M. Cymbik 2023 r.).

Fot. 2. Zagospodarowanie i obecne funkcje terenu 1) – parkingu miejskiego w Dziwnowie (źródło: M. Cymbik 2023 r.).

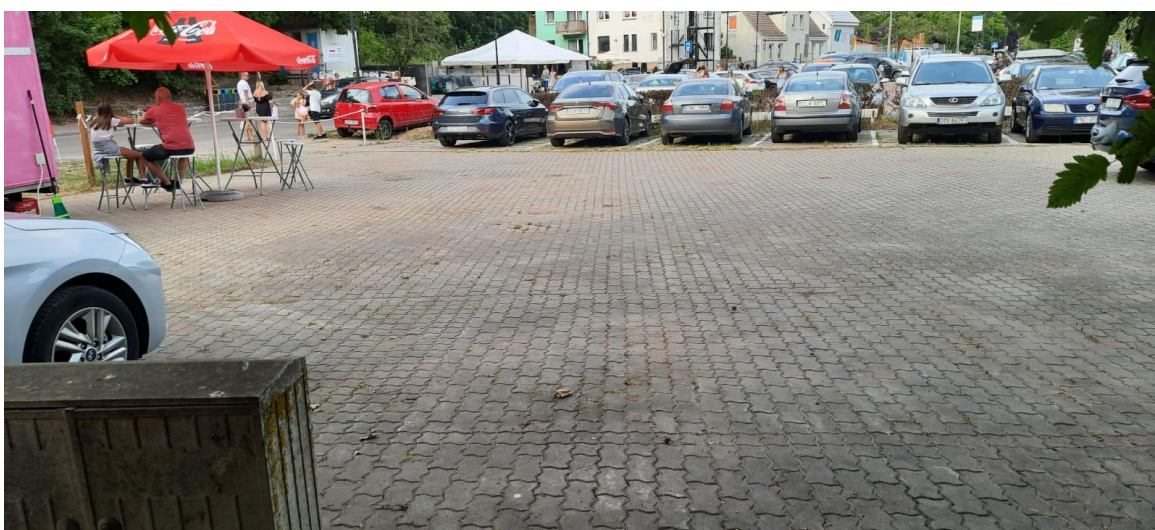
Teren 2) to miejsce utwardzone i zagospodarowane jako plac usług w okresie letnim i turystycznym. W skład obszaru opracowania wchodzi działki nr 369/9 i 369/17, położone w centralnej części miasta Dziwnów, w granicach pasa ochronnego wybrzeża morskiego w Dziwnowie na Mierzei Dziwnowskiej, obręb 0002 Dziwnów, miasto Dziwnów. Teren ten służy obecnie jako miejsce usług drobnych nieuciążliwych, parkingu i miejsca tymczasowej nietrwałej gastronomii. Podobnie jak w sąsiedztwie tak i na tym terenie należy uregulować i normować tereny o tych samych funkcjach, co czyni się niniejszą zmianą Studium. Zmiana Studium ma charakter regulacyjny i normujący, nie zmienia funkcji i terenu i przeznaczenia.

Rys. 5. Zagospodarowanie terenu 2 zmiany Studium – funkcja – istniejący utwardzony plac usług (źródło: emapa.dziwnow.gov.pl 2023 r.).

Fot. 3. Zagospodarowanie terenu 2 zmiany Studium – plac usług drobnych (źródło: M. Cymbik 2023 r.).

Fot. 4. Zagospodarowanie terenu 2 zmiany Studium – utwardzenie i przekształcenie terenu w stopniu znacznym (źródło: M. Cymbik 2023 r.).

Teren 3) to miejsce które posiada obecnie obowiązujący MPZP. W skład obszaru opracowania wchodzi obszar dz. ew. nr: 757/8, 757/44, 912/1, 912/4-912/36, 757/13, 757/21-757/27, 757/29-757/34, 757/36-757/41, 757/44-757/56, 914 o powierzchni ok. 7,99 ha w centralnej części miejscowości Dziwnów, na południe od drogi wojewódzkiej 102 na terenach wolnych od zabudowy i zadrzewień, obręb 0002 Dziwnów, gm. Dziwnów.

Wyznaczone działki i cały teren opracowania położony jest w granicach dwóch obszarów Natura 2000:

- siedliskowy obszar Natura 2000 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”,
- ptasi obszar Natura 2000 „Zalew Kamieński i Dziwna”.

Obszar opracowania i otoczenie nie są użytkowane rolniczo. Stanowią obszary przeznaczone pod funkcje mieszkaniowe i usług turystycznych. W granicach obszaru opracowania 3) znajduje się budynek trafostacji służący do obsługi przyszłych użytkowników całego terenu.

Obecnie dominują tam zbiorowiska synantropijne, a teren jest o silnie przekształconym podłożu gruntowym na potrzeby przyszłej zabudowy kubaturowej.

Rys. 6. Granice obszaru opracowania obr. 2 Dziwnów – linia przerywana, na mapie funkcji i użytkowania (źródło: sip dziwnow.e-mapa.net, gmina Dziwnów 2022 r.).

Otoczenie obszaru obserwacji

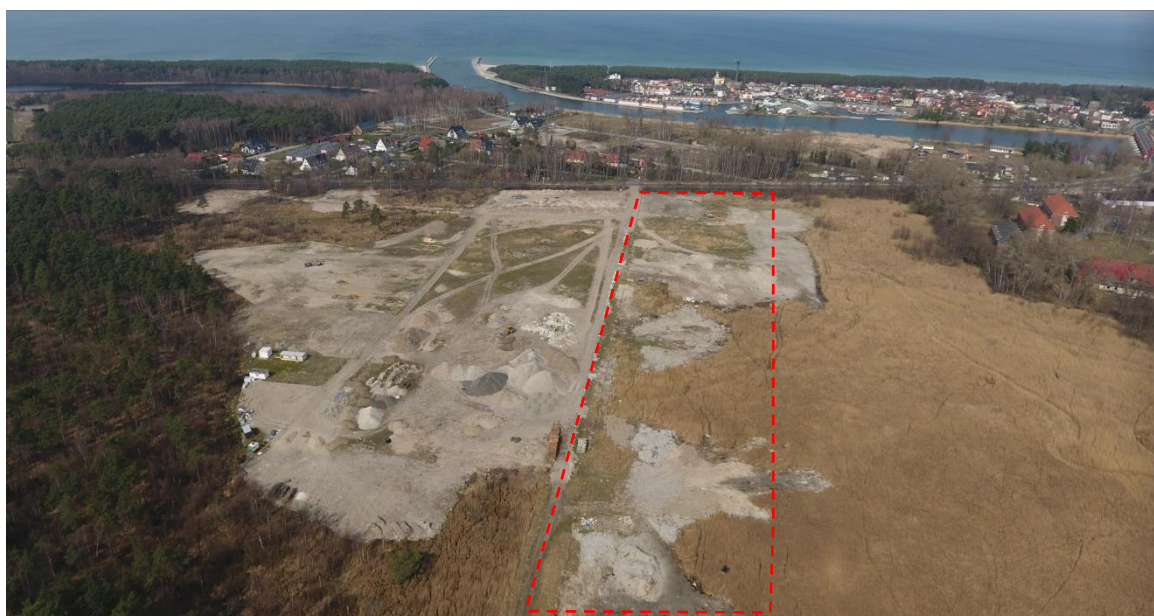
Przedmiotowy teren opracowania stanowią tereny trawiaste synantropijne, ruderalne, łąkowe oraz szuwarowe, przesuszone bez siedlisk bagiennych. Sąsiedztwo obszaru opracowania to:

- północ – działki pas pieszego o drogi wojewódzkiej nr 102,
- wschód – tereny mieszkaniowe i usług niezabudowane,
- zachód – tereny mieszkaniowe i usług częściowo zabudowane,
- południe – tereny łąk i szuwarów nad Zalewem Kamieńskim o naturalnej rzędnej terenu;

Teren opracowania posiada podniesione grunty o ok. 100 cm, chroniące przed ewentualnymi zalewami ze strony wód Zalewu Kamieńskiego i dostosowujące grunty i ich poziomy do planowanego wcześniej wg ustaleń MPZP dla zabudowy.

Rys. 7. Grunt o podniesionych rzędnych w terenie opracowania 3) – poligon zakratkowany.

Rys. 8. Teren 3 zmiany Studium w sąsiedztwie drogi 102 i sąsiedztwo oraz wskazane grunty nasypowe na zdjęciu wykonanym z drona w roku 2019. Obecnie zaznaczony teren 3 ma podniesione rzędne na większości powierzchni porośniętej roślinnością trawiastą i ruderalną (źródło: Wilhelm i in. 2019 r.).

Fot. 5. Obszar opracowania w północnej części widok od strony północnej na południową, od strony wejścia na teren opracowania (autor: S. Jurzyk-Nordlów 2022 r.).

Fot. 6. Teren 3) zmiany Studium, widok od centrum obszaru na południe w kierunku brzegu Zalewu Kamieńskiego, widoczny szuwar trzcinnikowy (autor: S. Jurzyk-Nordlów 2022 r.).

3.2. Szata roślinna i siedliska przyrodnicze

Położenie i rejonizacja obszaru ustaleń zmiany Studium i okolic

Gmina Dziwnów położona jest w północno-zachodniej części województwa zachodniopomorskiego w północnej części powiatu kamieńskiego. Graniczy z trzema gminami z powiatu kamieńskiego: Wolin – długość granicy 4,0 km, Kamień Pomorski – 7,0 km, Świerżno – 2,3 km, oraz z gminą Rewal – 1,5 km, która położona jest w powiecie gryfickim. Całkowita długość granic gminy wynosi ok. 52 km. Granica z Morzem Bałtyckim to ok. 17,5 km. W skład gminy wchodzi pięć sołectw: Dziwnów Górny, Dziwnów Dolny, Dziwna, Dziwnówek, Międzywodzie i Łukęcin. Powierzchnia gminy wynosi 37,62 km².

Położenie, zasięg i możliwości dalszego rozwoju przestrzennego gminy Dziwnów są silnie związane z rozwojem geologicznym jej obszaru. Charakterystyczny jest wydłużony kształt gminy, o najdłuższej osi równoleżnikowej wynoszącej około 17,5 km (długość wybrzeża morskiego) i najdłuższej osi południkowej sięgającej 5 km na lądzie i prawie 9,5 km w uwzględnieniu obszarów wodnych.

Większość granic gminy stanowią naturalne obiekty geograficzne. Północną granicą jest Zatoka Pomorska, stanowiąca rozległy akwen Morza Bałtyckiego. Od południa granicę stanowi strefa brzegowa Jeziora Koprowo i Lewińskiej Strugi oraz Zalew Kamieński i Zatoka Wrzosowska. Skrajne koordynaty (PUWG 2000) gminy Dziwnów wynoszą: na północy Zatoka Pomorska 14° 53'45" i 54° 03'17", na wschodzie Rzeka Świniec 14° 54'15" i 54° 02'17", na południu Cieśnina Dziwna, Zalew Kamieński 14° 42'15" i 53° 58'00" i na zachodzie ciek bez nazwy na Koprzywskich Łęgach 14° 39'01" i 53° 59'29".

Gmina Dziwnów jest najmniejszą gminą powiatu kamieńskiego. Jest także najmniejszą gminą miejsko-wiejską województwa zachodniopomorskiego, położoną w jego północno-zachodniej części.

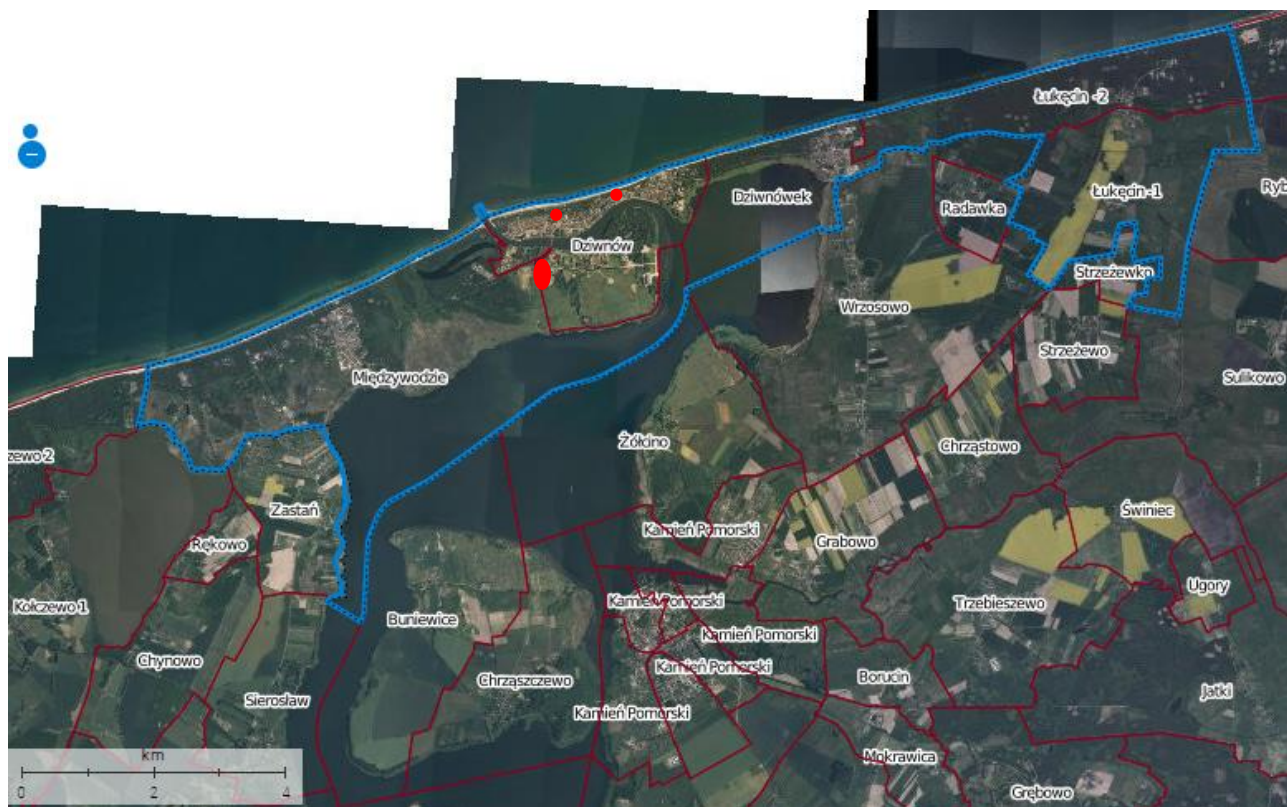
Gmina Dziwnów umiejscowiona jest pomiędzy trzema akwenami wodnymi: Morzem Bałtyckim od północy, Zalewem Kamieńskim/Wrzosowskim od południa oraz Dziwną łączącą Bałtyk z Zalewem. Od zachodu, na odcinku ponad 100 m sąsiaduje z Wolińskim Parkiem Narodowym.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski (Kondracki 2000) obszar gminy Dziwnów położony jest w:

- megaregionie Pozaalpejska Europa Środkowa,
- prowincji Niż Środkowoeuropejski,
- podprowincji Pobrzeże Południowobałtyckie,
- makroregionie Pobrzeże Szczecińskie,
- mezoregionie Wybrzeże Trzebiatowskie.

Wybrzeże Trzebiatowskie obejmuje pas wybrzeża nad Zatoką Pomorską o długości 60 km od cieśniny Dziwny po Kołobrzeg. Mezoregion ten graniczy z dwoma innymi mezoregionami stanowiącymi obszary wysoczyzn młodoglacjalnych: Uznam i Wolin (313.21) i Równina Gryficka (313.33) (Kondracki 2000). Jego cechą charakterystyczną są obszary obniżień, kotlin, większych dolin i równin akumulacji wodnej (częściowo z wydymami). Nad Dziwną ciągnie się wzdłuż brzegu pas wydym, a mierzeja zamyka częściowo wylot cieśniny. Wybrzeże Trzebiatowskie pomimo pewnego oddalenia od głównych szlaków komunikacyjnych jest znaczącym ośrodkiem turystycznym (m.in. w Dziwnowie, Łukęcinie). Mezoregion jest słabo uprzemysłowiony.

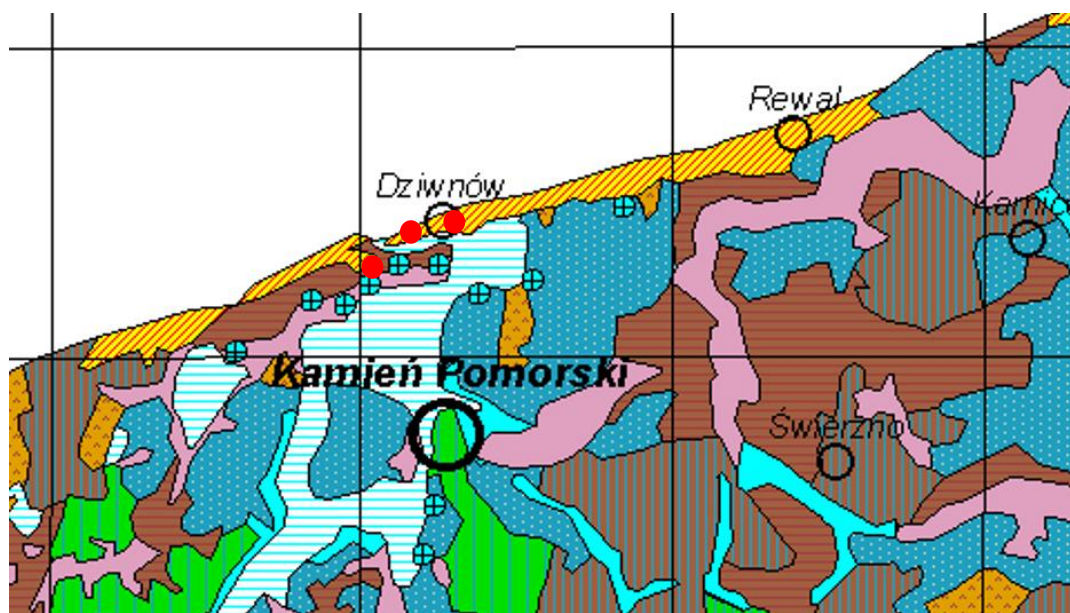
Do innych opracowań dotyczących regionalizacji fizycznogeograficznej badanego obszaru można zaliczyć prace Marsza (1964) i Mikołajskiego (1971). Przykładowo Marsz (1964) wolińską część gminy Dziwnów zakwalifikował jako mikroregion Mierzei Dziwny.

Rys. 9. Położenie i granice gminy Dziwnów zobrazowane na ortofotomapie (źródło: google maps)

Roślinność potencjalna obszaru opracowania

Według podziału geobotanicznego Polski Szafera (1972) obszar opracowania wchodzi w skład Krainy Brzegu Bałtyku.

Rys. 10. Fragment mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski wg Matuszkiewicza. Tereny opracowania zlokalizowane są na miejscu potencjalnego występowania roślinności *Empetro nigri-Pinetum* nadmorskiego boru bażynowego (czerwone okręgi na mapie) (źródło: IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 r.).

Wg mapy „Potencjalnej roślinności naturalnej Polski” Matuszkiewicza (IGiPZ PAN, Warszawa, 2008 r.), w granicach obszaru opracowania potencjalnym naturalnym zbiorowiskiem roślinnym jest bór sosnowy nadmorski.

Rzeczywista szata roślinna obszaru opracowania została scharakteryzowana w części III Opracowania.

Szata roślinna gminy Dziwnów jest dość zróżnicowana, pomimo niewielkiej powierzchni gminy (37,62 km²). Od drugiej połowy XX wieku podlega jednak przemianom związanym z postępującą urbanizacją gminy, porzuceniem tradycyjnej gospodarki rolniczej, ochroną techniczną wybrzeża morskiego, przekształceniem rzeźby terenu, nasypowym powstawaniem gruntów do zabudowy. Poza antropopresją duży wpływ na jakość szaty roślinnej gminy mają przemiany naturalne związane z bliskością morza, klimatem atlantyckim i powszechnymi zmianami klimatu. Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną Matuszkiewicza (2008) rejon badań należy do:

- Prowincja Środkowoeuropejska
- Podprowincja Południowobałtycka
- Dział Pomorski
- Kraina Południowego Brzegu Bałtyku
- Okręg Dziwnowski

Przekształcenia środowiska naturalnego związane z:

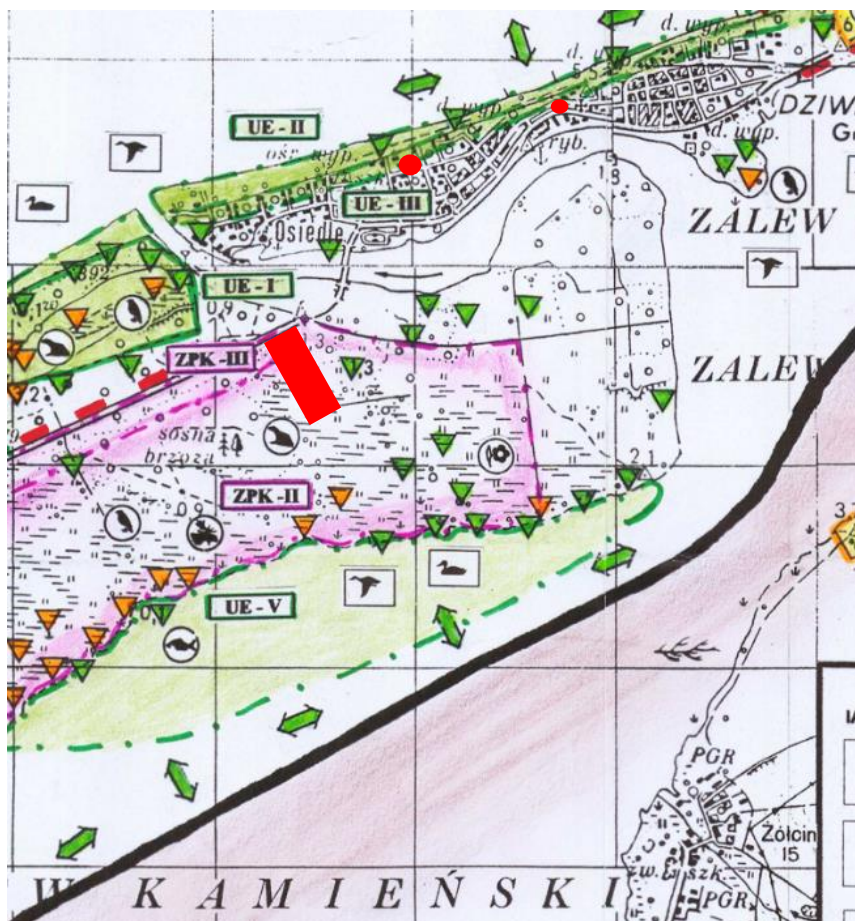
- urbanizacją obszaru gminy (zabudowa siedlisk, powstawanie siedlisk ruderalnych),
- ochroną wybrzeża przed działalnością morza (stabilizacja wydm poprzez betonowe zabezpieczenia, narzut kamienny, nasadzenia obcych gatunków wierzb, róży pomarszczonej, sosny czarnej czy kosodrzewiny, kształtowanie nabrzeży i grunty nasypowe stabilizowane nasadzeniami sosen i innych gatunków),
- użytkowaniem gospodarczym lasów (nasadzenia niezgodne z typem siedliska, np. świerkiem, daglezią, modrzewiem, dębem czerwonym),
- gospodarką rolną (zmiana charakteru siedlisk z leśnych na otwarte, intensywne użytkowanie, powstanie siedlisk segetalnych),

powodują, że zróżnicowanie współczesnej roślinności gminy w kilku miejscach odbiega od obrazu roślinności potencjalnej. Zróżnicowanie roślinności potencjalnej w gminie jest niewielkie i typowe dla obszarów nadmorskich z dużą powierzchnią wód powierzchniowych. Zgodnie z mapą roślinności potencjalnej Polski (Matuszkiewicz 2008) gminę Dziwnów reprezentują:

- w szerokim pasie nadmorskim siedliska nadmorskiego boru sosnowego *Empetro nigri-Pinetum*,
- na południe od pasma potencjalnego boru bazyńowego rozciągają się siedliska pomorskiego lasu brzoźowo-dębowego *Betulo-Quercetum roboris*,
- w strefie pomiędzy acidofilnym lasem brzoźowo-dębowym a brzegiem Zalewu Kamieńskiego, siedliska olsu środkowoeuropejskiego *Carici elongatae-Alnetum*,
- pomiędzy potencjalnym, bagiennym lasem olszowym lokują się siedliska słonych łąk np. *Thero-Salicornietea*, *Cakiletea maritimae*, *Asteretea tripolium*, *Juncetum gerardii*.

Proponowane formy ochrony przyrody

Tereny opracowania Prognozy 1, 2 i 3 zlokalizowane są w granicach dawniej proponowanych obszarów do ochrony – UE – II (teren 1 i 2) i ZPK-III (teren 3). Obszar ten jednak ze względu na utratę walorów przyrodniczych nigdy nie został powołany do ochrony.

Rys. 11. Mapa walorów przyrodniczych gminy Dziwnów (BKP ZUW 1997), czerwone poligony – tereny 1, 2 i 3 opracowania obr. 0002 Dziwnów w obszarach proponowanych do ochrony UE-III „Mikotajkowa Wydma” i ZPK – II „Dziwnowskie łęgi”.

TEREN 1 i 2

Proponowany Użytek ekologiczny: „Mikotajkowa wydma” – UE-III

Cel ochrony i przedmiot ochrony: Zachowanie i odtworzenie jednego z najbogatszych w Polsce stanowisk mikołajka nadmorskiego,

Lokalizacja: Wydmę na wysokości Międzywodzia (396 km wybrzeża, 394 km wybrzeża i 393 km wybrzeża), Dziwnowa (392 km wybrzeża, 391 km wybrzeża, 390 -389 km wybrzeża), Dziwnówka (387 km wybrzeża).

Charakterystyka przyrodnicza: Stanowisko występowania ginącego gatunku słonolubnego - mikołajka nadmorskiego i szeregu innych gatunków roślin słonolubnych, będące miejscem bytowania specyficznych gatunków zwierząt.

Wskazania ochronne:

1. Przebudowa istniejącej roślinności na wydmach w kierunku poprawy warunków świetlnych.
2. Ochrona przed niszczeniem.
3. Przeprowadzenie ścieżki dydaktycznej.

Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 2010 r.).

Proponowane zespoły przyrodniczo – krajobrazowe

W granicach gminy Dziwnów i w sąsiedztwie obszaru opracowania wyznaczono następujące proponowane zespoły przyrodniczo – krajobrazowe:

- Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Mikołajkowa Wydma” (w Waloryzacji UE-III)

Cel ochrony: zachowanie i odtworzenie jednego z najbogatszych w Polsce stanowisk mikołajka nadmorskiego.

- Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dziwnowskie Piaski” (w Waloryzacji UE-II)

Cel ochrony: ochrona fragmentów plaży nadmorskiej, które są miejscem występowania specyficznych roślin słonolubnych.

Korytarze ekologiczne lokalne i ponad regionalne:

- strefy brzegu Dziwny, Zalewu Kamieńskiego i Zatoki Wrzosowskiej, znajdujące się w korytarzu ekologicznym o międzynarodowej randze, jaki tworzy Dziwna z Zalewem Szczecińskim i Dolina Odry,
- tereny porośnięte roślinnością szuwarową, stanowiące siedliska ptaków wodnych i błotnych.

TEREN 3

ZPK - III	Zespół Przyrodniczo Krajobrazowy : „Dziwnowskie łągi”
<i>B 8-D 8</i>	Cel ochrony i przedmiot ochrony : zachowanie łągów będących miejscem występowania cennych gatunków roślin i zwierząt.
<i>F 7-H 6</i>	Lokalizacja : fragmenty łągów położone na południe od drogi Kołczewo - Międzywodzie - Dziwnów.
	Charakterystyka przyrodnicza : miejsce występowania cennych lasów łągowych, które są miejscem bytowania rzadkich i ginących gatunków roślin i zwierząt.
	Wskazania ochronne:
	<ol style="list-style-type: none">1. Gospodarka leśna musi być dostosowana do wymagań siedliskowych cennych gatunków roślin i zwierząt.2. Zakaz zmiany stosunków wodnych o ile spowodowałoby to zagrożenie dla cennych gatunków roślin i zwierząt.3. Prowadzenie tradycyjnej gospodarki łąkowej połączonej z ekstensywnym wypasem zwierząt

Waloryzacja Przyrodnicza Województwa Zachodniopomorskiego (Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 2010 r.).

Proponowane zespoły przyrodniczo – krajobrazowe

W granicach gminy Dziwnów i w sąsiedztwie obszaru opracowania wyznaczono następujące proponowane zespoły przyrodniczo – krajobrazowe:

- Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Mikołajkowa Wydma” (w Waloryzacji UE-III)

Cel ochrony: zachowanie i odtworzenie jednego z najbogatszych w Polsce stanowisk mikołajka nadmorskiego.

- Zespół przyrodniczo – krajobrazowy „Dziwnowskie Piaski” (w Waloryzacji UE-II)

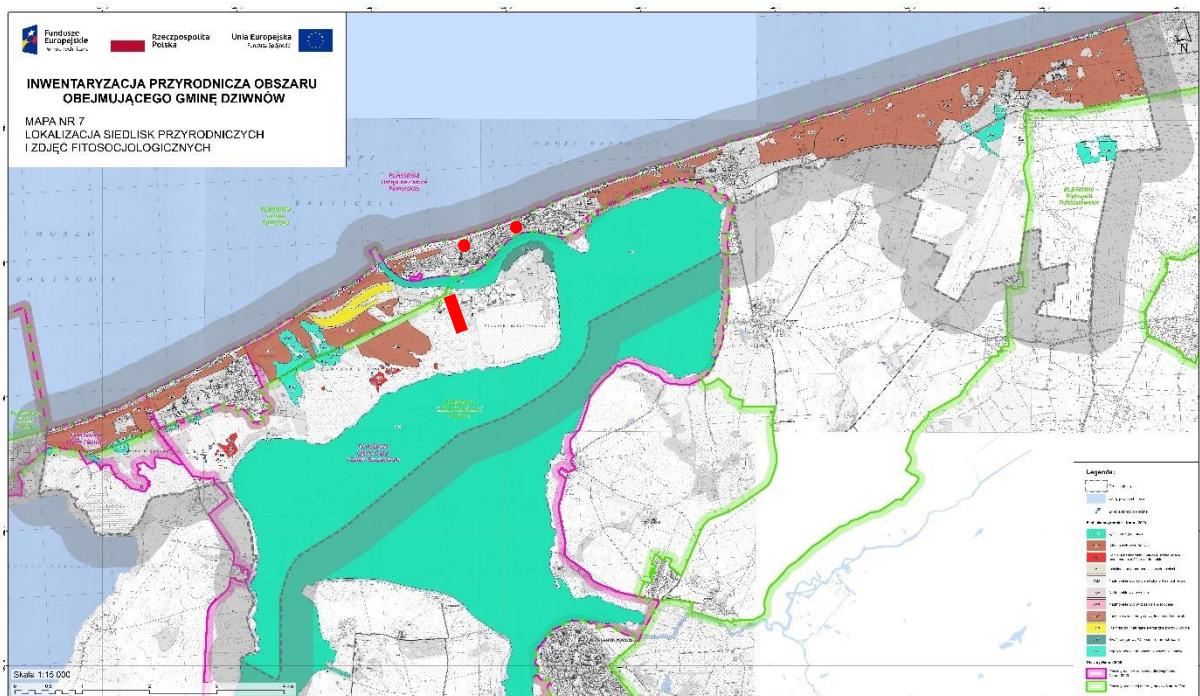
Cel ochrony: ochrona fragmentów plaży nadmorskiej, które są miejscem występowania specyficznych roślin słonolubnych.

Korytarze ekologiczne lokalne i ponad regionalne:

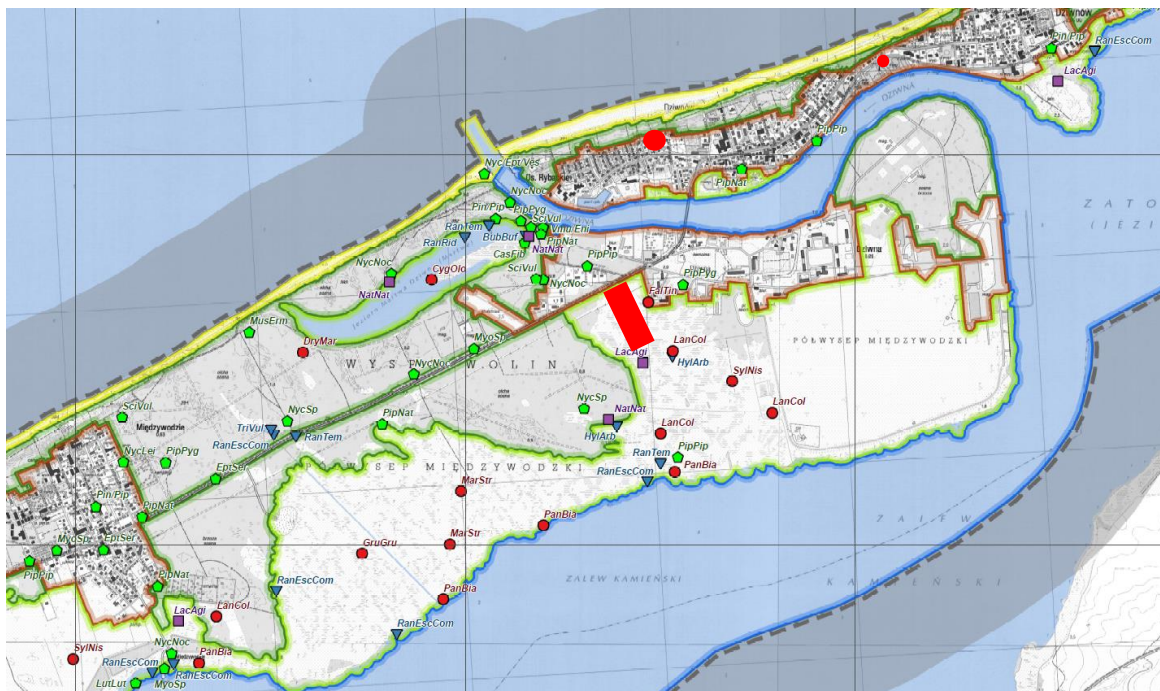
- strefy brzegu Dziwny, Zalewu Kamieńskiego i Zatoki Wrzosowskiej, znajdujące się w korytarzu ekologicznym o międzynarodowej randze, jaki tworzy Dziwna z Zalewem Szczecińskim i Dolina Odry
- tereny porośnięte roślinnością szuwarową, stanowiące siedliska ptaków wodnych i błotnych.

Inwentaryzacja przyrodnicza obszaru obejmującego gminę Dziwnów (Wilhelm M. i inni. 2019 r.)

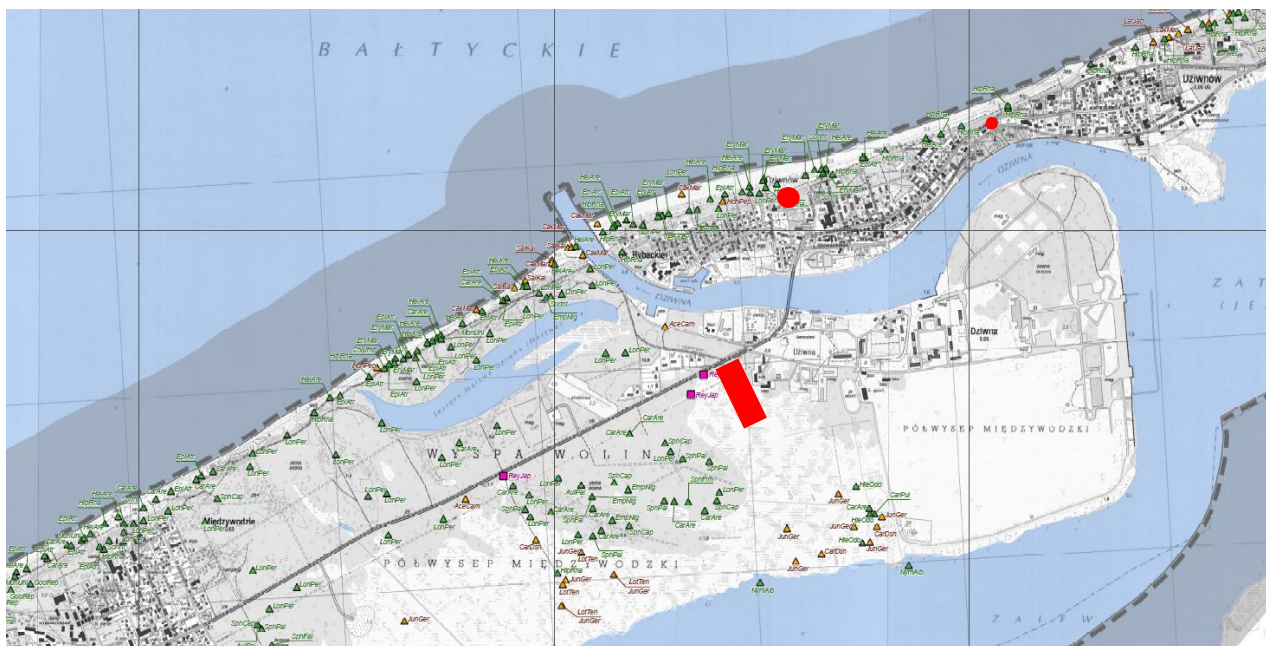
Poniżej przedstawiono wyniki inwentaryzacji siedlisk przyrodniczych, gatunków fauny i flory z roku 2019. Tereny opracowania 1, 2 i 3 znajdują się poza obszarami występowania siedlisk przyrodniczych – przedmiotów ochrony Natura 2000 – czerwone poligony na mapach poniżej.

Rys. 12. Lokalizacja siedlisk przyrodniczych. Dane pochodzące z inwentaryzacji przyrodniczej obszaru gminy Dziwnów z roku 2019. Obszar opracowania – czerwony poligon (źródło: Wilhelm i in. 2019).

Rys. 13. W granicach opracowania zinwentaryzowano w 2019 r. stanowisko jaszczurki zwinki *Lacerta agilis* (źródło: Wilhelm i in. 2019 r.)

Rys. 14. W granicach opracowania nie zinwentaryzowano gatunków chronione flory w 2019 r. (źródło: Wilhelm i in. 2019 r.)

3.3. Geomorfologia i geologia, hydrogeologia

Geomorfologia i rzeźba terenu

Powierzchnia czwartorzędowa decyduje o aktualnej rzeźbie terenu, litologii osadów powierzchniowych oraz o dynamice współczesnych procesów geomorfologicznych. Osady czwartorzędowe na badanym obszarze posiadają miąższość od 20 m w Międzywodziu doprawie 100 m w Dziwnowie. Są one w głównej mierze związane z działalnością lądolodów plejstoceniowych, które nasuwały się z kierunków Głębi Arkońskiej (NWN) i Głębi Bornholmskiej (NNE), (Borówka i in. 1999).

Łądoglody silnie niszczyły, egzarowały podłoże wyniesionego antyklinorium pomorskiego, czego dowodem są występujące porwaki skał jurajskich w rejonie Dziwnówka (Deecke 1907; Aleksandrowicz 1966). Za najstarsze osady czwartorzędowe uważa się gliny zwałowe i piaski ze żwirami i otoczkami wodnolodowcowe ze zlodowacenia południowopolskiego (≈600-440 tys. lat) oraz piaski i żwiry rzeczne z interglacjału mazowieckiego (≈440-300 tys. lat), które zalegają w największych obniżeniach powierzchni podczwartorzędowej występujących od Międzywodzia do Dziwnowa. Miąższość tych osadów w okolicy Dziwnowa jest największa i wynosi 50 m. Nad tymi osadami w strefie od Międzywodzia do Łukęcina zalega kilka serii osadów ze zlodowacenia środkowopolskiego (≈300-130 tys. lat) o miąższości 15-30 m w postaci różnowiekowych glin zwałowych, piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz lokalnie w okolicy Dziwnowa mułków i ilów zastoiskowych. Ponad tymi osadami znajdują się najmłodsze utwory plejstocenijskie ze zlodowacenia północnopolskiego (≈115-12 tys. lat). Ich miąższość wynosi od 20 m na wschód od Międzywodzia do 40 m w okolicy Dziwnówka i Łukęcina. Osady te rozpościerają się wzdłuż całego brzegu morskiego i należą do glin zwałowych, piasków i żwirów wodnolodowcowych. Jedynie lokalnie w okolicy Dziwnowa, Dziwnówka i Łukęcina występują soczewy piasków i mułków zastoiskowych z wkładkami ilów. Gliny zwałowe mają lokalnie swoje wychodnie na powierzchnię terenu, w strefie od Dziwnówka do Łukęcina, osiągając rzędną około 10 m n.p.m. Deglacjacja obszaru badań podczas ostatniego zlodowacenia była badana przez m.in. Bramera (1967) i Karczewskiego (1968). Z recesją ostatniego zlodowacenia z linii fazy szczecińskiej do linii moren czołowych fazy wolińsko-gardzieńskiej (13-14 lat BP) związane jest ukształtowanie doliny Dziwny i misy Zalewu Kamieńskiego oraz wysoczyzny morenowej Wybrzeża Trzebiatowskiego. Ostateczne ukształtowanie współczesnej powierzchni terenu miało miejsce w holocenie w okresie atlantyckim około 6 tys. lat temu, a szczególną rolę odegrała działalność morza (Rosa 1963a, 1967; Rosa, Wypych 1980) i akumulacja osadów organogenicznych (Jasnowski 1962). W tym okresie uformowana została mierzeja Dziwnowska oraz Jezioro Koprowo. Zatem nad utworami plejstocenijskimi występują współczesne osady holocenijskie (młodsze niż 12 tys. lat) o miąższości poniżej 10 m. Osady te są bardzo zróżnicowane pod względem miąższości i typu. Od Międzywodzia do Dziwnówka osady holocenijskie tworzą piaski i żwiry mierzejowe, nad którymi występują piaski eoliczne w wydmach, piaski morskie i plażowe oraz lokalnie piaski jeziorne. Na wschód od Dziwnówka osady holocenijskie zaliczono do piasków eolicznych w wydmach oraz lokalnie piaski delt rzeczno-morskich, piaski i mułki den dolinnych i zagłębień bezodpływowych a także torfy.

W gminie Dziwnów morfologia czwartorzędowych osadów powierzchniowych jest zróżnicowana. Nie występuje tutaj bardzo dynamiczna rzeźba terenu a maksymalne wyniesienia nie przekraczają 20 metrów. Jednakże rzeźba terenu i litologia osadów powierzchniowych oraz w konsekwencji pokrywa glebowa odznaczają się dużym zróżnicowaniem przestrzennym, co jest typowe dla strefy młodoglacjalnej Niżu Polskiego. Wzdłuż wybrzeża morskiego, zarówno w strefie brzegu wydmowego jak i klifowego dominują piaski eoliczne, lokalnie w wydmach. W strefie plaży i na zapleczu brzegu wydmowego są to mułki, piaski i żwiry morskie. Natomiast wzdłuż Dziwny najwięcej osadów powierzchniowych występuje w postaci piasków, żwirów, mad rzecznych oraz torfów i namulów. Z kolei na głębokim zapleczu brzegu klifowego osady powierzchniowe tworzą gliny zwałowe, ich zwietrzliny oraz piaski i żwiry lodowcowe (Mapa geologiczna Polski 1:50000, <https://cbdportal.pgi.gov.pl>).

Współcześnie na obszarze gminy Dziwnów wyróżnić można trzy główne jednostki geomorfologiczne, zróżnicowane pod względem dynamiki rzeźby terenu oraz litologii osadów powierzchniowych (Karczewski i in. 2008), • wysoczyznę lodowcową, dennomorenową falistą, zakończoną brzegiem klifowym występującą w północno-wschodniej części gminy, • mierzeję z wałami wydmowymi i równinami zalewowymi występującą w północno-zachodniej części gminy, • dolinę spływu wód roztopowych występującą w południowo-zachodniej części gminy.

Badania ukształtowania terenu na badanym obszarze prowadzone były już w okresie przedwojennym. Szczególnie cenne są monografie Lehmana (1878) i Hartnacka (1926) zawierające opisy wybrzeża morskiego, zwłaszcza odcinka Mierzei Dziwnowskiej, które dają podobnie jak współczesne opracowania (np. Dudzińska-Nowak 2006, 2008, Furmańczyk 1994, Furmańczyk i in. 2014) podstawy do oceny zmian jakie się w strefie wybrzeża dokonały w ostatnim wieku.

Geologia

Budowę geologiczną gminy Dziwnów scharakteryzowano głównie na podstawie literatury oraz szczegółowej mapy geologicznej Polski w skali 1:50000, arkusze Dziwnów (Dobrcka, Dobrcki 1975) oraz Wolin-Międzywodzie (Ruszała 1977) wraz z Objasńnieniami (Dobrcka i in. 1977; Ruszała i in. 1979).

Warunki geologiczne głębszego podłoża, traktowane jako utwory podczwartorzędowe (starsze niż 2,6 mln lat), decydują m.in. o aktualnym ukształtowaniu terenu i miąższości współczesnych osadów czwartorzędowych, obecności surowców mineralnych oraz występowaniu wód podziemnych w głębszych warstwach wodonośnych.

Gmina Dziwnów znajduje się na platformie paleozoicznej i posiada dobry stan rozpoznania warunków geologicznych i tektoniki głębszego podłoża od najmłodszych osadów górnego paleozoiku, gdyż rozpoznano stratygrafię warstw geologicznych począwszy od okresu permu (≈ 299 -252 mln lat temu), (Dadlez 1957, 1965; Pożaryski 1957, 1962). Natomiast starsze osady górnego paleozoiku (≈ 419 -299 mln lat – okresy karbonu i dewonu) a zwłaszcza dolnego paleozoiku (≈ 541 -419 mln lat – okresy syluru, ordowiku i kambru) są bardzo słabo rozpoznane (Dadlez 1974; Wagner 1999). Nie ma także rozpoznanych osadów z prekambriu, czyli starszych niż 541 mln lat. Rozpoznane utwory geologiczne zawierają prawie wyłącznie okruchowe i organogeniczne skały osadowe.

Szczegółowe informacje o budowie geologicznej badanego obszaru można pozyskać m.in. z opracowań kartograficznych Państwowego Instytutu Geologicznego. Wiek osadów oznaczony jako okres ich formowania od czasów obecnych określono wg International Commission on Stratigraphy ICS 2018. Sekwencyjnie dokonana analiza wgłębną utworów geologicznych w gminie Dziwnów wykazała występowanie (<https://cbdportal.pgi.gov.pl>; Borówka 2005):

- utworów mezozoicznych:
 - na powierzchni ścięcia poziomego 500 m p.p.m. – osady dolnej jury (≈ 201 -174 mln lat - niezbyt głębokie morze okresowo połączone z oceanem), - na powierzchni ścięcia poziomego 1000 m p.p.m. – osady górnego triasu w strefie od Międzywodzia do Dziwnówka (≈ 237 -201 mln lat - klimat suchy i gorący, płytki zbiornik o zmiennym zasoleniu i krótkotrwałych połączeniach z otwartym morzem) i osady dolnej jury w okolicy Łukęcina (≈ 201 -174 mln lat - niezbyt głębokie morze okresowo połączone z oceanem), - na powierzchni ścięcia poziomego 2000 m p.p.m. - osady dolnego triasu (≈ 252 -247 mln lat - klimat suchy i gorący, płytki zbiornik o zmiennym zasoleniu i krótkotrwałych połączeniach z otwartym morzem),
- utworów paleozoicznych:
 - na powierzchni ścięcia poziomego 3000 m p.p.m. - osady paleozoiczne górnego permu w strefie od Dziwnówka do Łukęcina (≈ 273 -252 mln lat - klimat suchy i gorący, rozległa zatoka morska, stwierdzono cztery cykle zalewów morskich i odparowywania wody) i osady paleozoiczne dolnego permu na zachód od Dziwnówka (≈ 299 -273 - klimat suchy i gorący, rozległa kotlina bezodpływowa),
 - na powierzchni ścięcia poziomego 4000 m p.p.m. - osady paleozoiczne dolnego karbonu w okolicy Międzywodzia (≈ 359 -323 mln lat) i osady paleozoiczne górnego dewonu na wschód od Międzywodzia (≈ 383 -359 mln lat), - na powierzchni ścięcia poziomego 5000 m p.p.m. - osady paleozoiczne górnego dewonu (≈ 383 -359 mln lat).

Na południe od Dziwnowa, w rejonie Wrzosowa przewiercono osady mezozoiczne triasu i paleozoiczne permu do stropu paleozoicznych osadów karbonu. Utwory karbonu postaci pakietów piaszczystych przekładanych iłowcami nawiercono na znacznej głębokości - ponad 3 km. Nad nimi zalegają osady permu, które w dolnej części reprezentowane są przez zlepieńce skał wylewnych, na których osadziły się wapienie, dolomity, anhydryty i sole kamienne o miąższości kilkuset metrów. Skały karbonu i permu mają w okolicy Wrzosowa znaczenie surowcowe, gdyż w ich obrębie udokumentowano złożę gazu ziemnego. Niestety zasięg tego złoża nie został potwierdzony na obszarze gminy Dziwnów. Z kolei utwory mezozoiczne triasu tworzą ponad jednokilometrowy kompleks osadów, który w dolnej części stanowią piaskowce, mułowce i iłowce pstrego piaskowca (trias dolny), nad którymi zalegają utwory węglanowe (wapienie i margle) wapienia muszlowego (trias środkowy) i jeszcze wyżej występują osady ilasto-piaszczyste i ilasto-anhydrytowe oraz iłowce dolomityczne z przewarstwieniami piasków i dolomitów (trias górny). Nad utworami triasu zalegają utwory jurajskie. Osady jury reprezentowane są przez iłowce, mułowce i piaskowce z wkładkami węgla (jura dolna), piaski lub piaskowce z przewarstwieniami mułowców z syderytami (jura środkowa) a także iłowce i mułowce oraz wapienie i margle (jura górna), (Będkowski i in. 2009; Borówka 2005). Utwory mezozoiku nie posiadają znaczenia surowcowego dla udokumentowania złóż rud żelaza, węgla oraz wapieni. Jednakże utwory jury posiadają znaczenie jako kolektor wód leczniczych, które zostały udokumentowane m.in. w Dziwnówku. Utwory jurajskie mają bezpośredni kontakt ze współczesnymi kenozoicznymi osadami czwartorzędowymi (młodszy niż 2,6 mln lat), które na badanym obszarze osiągają miąższość powyżej 20 m. Pomiędzy osadami czwartorzędowymi i osadami jurajskimi nie stwierdzono występowania starszych osadów kenozoicznych z okresu neogenu i paleogenu (≈66-2,6 mln lat) oraz najmłodszych osadów mezozoicznych z okresu kredy (≈145-66 mln lat).

Analiza geologiczna podłoża podkenozoicznego (starszego niż ≈66 mln lat) wykazała, że gmina Dziwnów znajduje się w całości w obrębie dużej jednostki geologicznej jako stanowi antyklinorium pomorskie. W ramach tego wyniesionego wału obszar gminy znajduje się w zasięgu mniejszej jednostki, tzw. bloku tektonicznego Gryfic - zbudowanego głównie z mezozoicznych osadów jurajskich (Dadlez 1974; Dadlez, Dembowska 1965; Dadlez, Młynarski 1967; Jaškowiak-Schoeneich, Pożaryski 1979). Blok Gryfic w okolicy Międzywodzia należy do wyniesionej antykliny Kamienia Pomorskiego, której kulminacja jest płaska i tworzą ją osady mezozoiczne z dolnej jury (≈201-174 mln lat). Na wschód od tego obszaru, w kierunku Dziwnowa, zbocza antykliny Kamienia Pomorskiego łagodnie opadają pod kątem 2-4° i występują tam młodsze osady mezozoiczne z środkowej jury (≈174-164 mln lat) a w okolicy Łukęcina jeszcze młodsze osady z górnej jury (≈164-145 mln lat). Blok Gryfic z nadbudowaną nad nim antykliną Kamienia Pomorskiego stanowi odmłodzoną strefę uskokową uformowaną ostatecznie na przełomie kredy i paleogenu. Przylegające do bloku Gryfic bloki Kołobrzegu i Wolina posiadają w stropie utworów mezozoicznych inne wiekowo osady mezozoiczne – odpowiednio triasowe i kredowe.

Na wschód od Dziwnówka na obszarze czwartorzędowej wysoczyzny dennomorenowej falistej znajduje się geologiczne stanowisko kry lodowcowej zawierającej górnourajskie osady wapieni muszlowcowych, datowane na dolny kimeryd (≈160 mln lat). Kra glacialna o miąższości kilku metrów zalega na wysokości 6-8 m. n.p.m. i zawiera wapienie muszlowcowe ze skamielinami fauny mezozoicznej: małży, ramienionogów, jeżowców, liliowców, amonitów i małżoraczków (Cedro, Dobracki 1999). Poza gminą Dziwnów, najbliższe stanowiska kry osadów jury górnej znajdują się w Ugorach i Trzebiszewie a kry osadów kredy górnej w Wapnicy i Wicku. Należy podkreślić, że stanowisko górnourajskich wapieni muszlowcowych w Dziwnówku jest najlepiej zachowane w rejonie Kamienia Pomorskiego. Ponadto uaktywniły się też procesy halokinetyczne w postaci ruchu soli pod wpływem ciężaru skał nadległych, które dodatkowo zaburzyły układ warstw (Borówka i in. 1999).

Ukształtowanie powierzchni podczwartorzędowej jest zatem skutkiem złożonych procesów tektonicznych, egzaracyjnych oraz erozyjno-denudacyjnych. Analiza przekrojów geologicznych

zawartych w szczegółowej mapie geologicznej 1:50000 (Dobrcka, Dobracki 1975; Ruszała 1977) wykazała, że rzeźba osadów podczwartorzędowych w gminie Dziwnów jest bardzo zróżnicowana. Szczególna intensyfikacja procesów erozyjno-denudacyjnych i tektonicznych miała miejsce zwłaszcza od kredy do neogenu, czego przejawem jest brak na obszarze gminy Dziwnów osadów z tego okresu trwającego prawie 143 mln lat. Dlatego, pod utworami czwartorzędowymi występują bezpośrednio utwory jurajskie, których strop warstwy zalega na bardzo różnej głębokości, od około 20 m p.p.m w okolicy Międzywodzia do około 90 m p.p.m w okolicy Dziwnowa, tworząc zarazem stok antykliny Kamienia Pomorskiego.

Badania geologii i litologii dna Bałtyku wykazały występowanie w strefie brzegowej, do głębokości 5 m głównie morskich piasków drobnoziarnistych. Natomiast do głębokości 10 m stwierdzono występowanie ławic piasków średnioziarnistych (Dziwnów i Dziwnówek Łukęcin) oraz piasków zwirowych i gruboziarnistych (Dziwnówek), (<https://cbdgportal.pgi.gov.pl>). Na terenie gminy Dziwnów w całej morskiej strefie brzegowej istnieje znaczny niedobór rumowiska w warstwie aktywnej dna Bałtyku. Taki stan potęguje procesy abrazji brzegu - zarówno klifowego jak i wydmowego. Na brzegu (plaży) miąższość osadów aktywnych wynosi od 0,3 do 1,0 m a w podbrzeżu (płytkowodna strefa kipieli) zaledwie do 0,5 m. Abradowane klify tylko w nieznacznym stopniu zasilają w rumowisko brzeg i płytkie podbrzeże. Pomimo silnego niszczenia brzegów morskich szacuje się, że rocznie co najwyżej 0,2 kg rumowiska jest odkładane na każdy 1 m² podbrzeża. Stwierdzono, że na 1 km brzegu Mierzei Dziwnowskiej występuje deficyt około 150 tys. m³ rumowiska (Racinowski, Seul 1999). Większość osadów wynoszona jest do morskiej strefy głębokowodnej i dlatego konieczna jest refulacja plaż na mierzei, m.in. w Dziwnowie.

Geologia gminy Dziwnów charakteryzuje się dobrym rozpoznaniem budowy geologicznej począwszy od utworów paleozoicznych okresu permu, brakiem występowania najmłodszych osadów mezozoicznych i najstarszych osadów kenozoicznych - hiatus utworów od kredy do neogenu, bardzo ograniczonym zagrożeniem występowania ruchów tektonicznych oraz niestety brakiem występowania istotnych pod względem gospodarczym zasobów surowców mineralnych.

Gleby

Współczesna pokrywa glebowa jest zależna od rodzaju skały macierzystej, która w odpowiednio długim czasie poddana została działaniu klimatu, wody, procesów geomorfologicznych oraz organizmów żywych i człowieka.

W gminie Dziwnów dominują gleby bielcowe, które zajmują około 1744 ha (46% powierzchni gminy). Gleby bielcowe wykształcone są głównie na luźnych piaskach występujących na nadmorskich wydmach oraz pokrywach eolicznych. Pokrywy eoliczne zalegają zarówno na mierzei jak i na wysoczyźnie morenowej. Na zdecydowanej większości gleb bielcowych zajmujących około 1744 ha (około 46% powierzchni gminy) występują lasy, w większości bory sosnowe. W zależności od stopnia zaawansowania procesów glebowych wyróżnić można arenosole inicjalne (na których występują bory suche oraz uboższe postaci borów świeżych), arenosole właściwe (pokryte przez bory świeże) i arenosole bielcowane (zajęte przez bory świeże i bory mieszane świeże). Gleby bielcowe dominują zwłaszcza na obszarze Mierzei Dziwnowskiej, głównie w obrębie występowania wydm szarych. Często w nadmorskim pasie gleb bielcowych, zwłaszcza w północnowschodniej strefie wysoczyzny dennomorenowej, występować mogą także gleby płowe, które wykształcone są na płatach piasków słabogliniastych, glin i pyłów. Na glebach płowych, podobnie jak na glebach bielcowych, prowadzona jest głównie gospodarka leśna.

W wielu miejscach na glinie, piaskach gliniastych i piaskach luźnych wykształcone zostały żyzne gleby brunatne kwaśne lub rdzawe. Zajmują one powierzchnię około 364 ha, co stanowi niespełna 10%

obszaru gminy. Gleby te znajdują się na południe od Łukęcina, na obszarze wysoczyzny morenowej i są użytkowane głównie rolniczo.

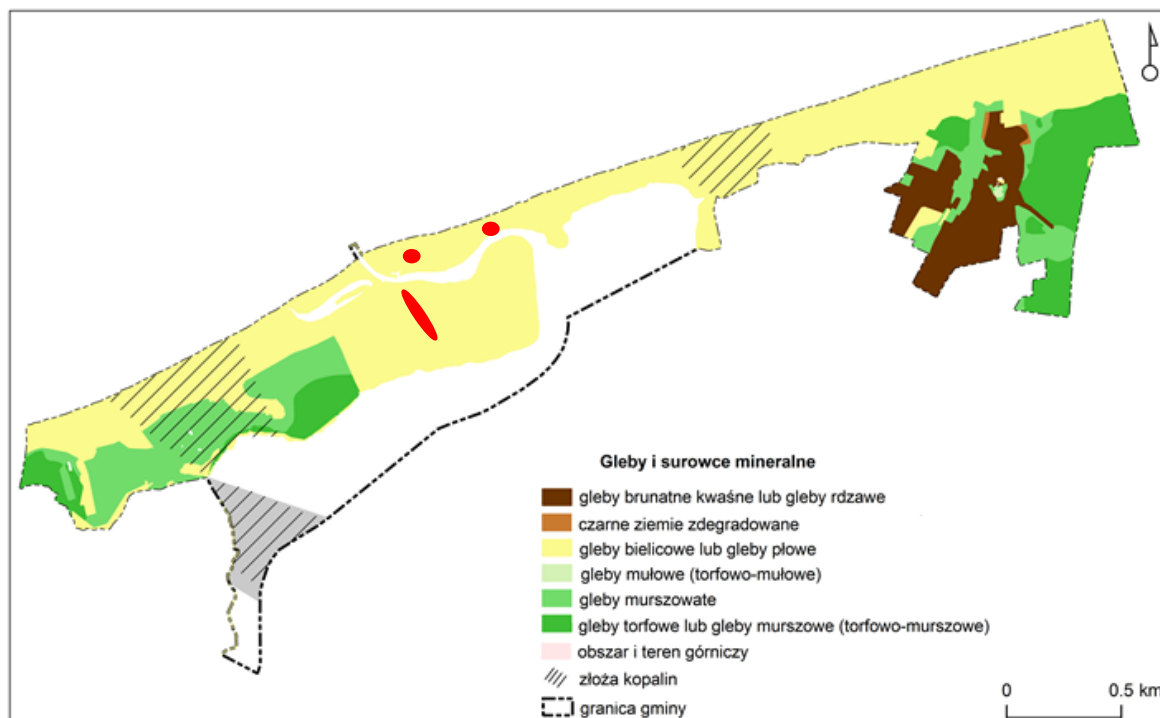
Duży areal (około 43%) w gminie zajmują gleby hydrogeniczne: murszowate (863 ha), torfowe lub torfowo-murszowe (750 ha) oraz mułowe lub mułowo-torfowe (prawie 4 ha). Występują one głównie na obszarach równin zalewowych wokół Zalewu Kamieńskiego i Jeziora Koprowo oraz w dnach rynien marginalnych zajętych przez system wodny Świńca. W podłożu często występują osady piasku słabo gliniastego, piasku luźnego lub torfu niskiego. Najczęściej gleby hydrogeniczne, zwłaszcza murszowate, wykorzystywane są pod uprawy użytków zielonych, głównie łąk.

Znikomy jest udział gleb bardzo żyznych - w postaci czarnych ziem zdegradowanych. Zajmują one tylko 11 ha powierzchni gminy i występują na południe od Łukęcina. Wykorzystywane są one jako grunty orne dla bardziej wymagających upraw.

Strefa brzegowa plaży i wydm przednich nie posiada wykształconej gleby. Tereny te stanowią około 0,7% obszaru gminy.

Generalnie gleby w gminie Dziwnów nie przedstawiają znaczącej wartości użytkowej pod uprawy rolne, gdyż dominują gleby raczej nieprzydatne dla bardziej wymagających roślin, np. pszenicy. W gminie dominują gleby niezdegradowane wskutek działalności człowieka. Aczkolwiek w wyniku osuszania terenów podmokłych, gdzie występują żyzne gleby torfowe i murszowe (o dużej zawartości materii organicznej - powyżej 20%), dochodzi do ich degradacji (np. w strefie doliny Świńca i wokół Zalewu Kamieńskiego). Powstają wówczas gleby murszowate o mniejszym udziale materii organicznej, poniżej 20%.

Należy podkreślić, że przedstawiona charakterystyka głównych typów gleb w gminie Dziwnów ma charakter poglądowy. Strefa młodoglacjalna Niżu Polskiego cechuje się bardzo dużą zmiennością gleb (Bednarek 1979; Borowiec 1959). Dlatego dla jej szczegółowego rozpoznania niezbędne byłoby wykonanie rzeczywistych badań terenowych o wysokiej rozdzielczości przestrzennej.

Rys. 15. Gleby i złoża kopalin w gminie Dziwnów z lokalizacją obszaru opracowania – czerwone pole, (źródło: za Inwentaryzacją przyrodniczą, Wilhelm i in. 2019).

Uwarunkowania budowlane

Budowa geologiczna podłoża stwarza dobre warunki nośne gruntu i dobre warunki budowlane w centrum obszaru opracowania.

Mapa Geośrodowiskowa Polski pochodząca z bazy danych Państwowego Instytutu Geologicznego Państwowego Instytutu Badawczego, Seryjne mapy geologiczne Polski w skali 1:50 000, arkusz 75 – Międzywodzie (N-33-66-C) wskazuje uwarunkowania budowlane dla planowanego przedsięwzięcia jako dobre.

Za obszary o korzystnych warunkach dla budownictwa uznaje się te, na których występują grunty spoieste: zwarte, półzwarne i twaroplastyczne oraz grunty niespoiste średniozagęszczone i zagęszczone, na których nie występują zjawiska geodynamiczne, a głębokość występowania zwierciadła wody gruntowej przekracza 2 m od powierzchni terenu. (Instrukcja..., 2005).

Warunki niekorzystne dla budownictwa, występują na terenach, gdzie grunty są słabonośne (organiczne, spoieste w stanie miękkoplastycznym i plastycznym, zwietrzliny gliniaste, niespoiste luźne), gdzie zwierciadło wody gruntowej znajduje się na głębokości mniejszej niż 2 m od powierzchni terenu. Ponadto niekorzystne są obszary podmokłe i zabagnione, występowania wód agresywnych, zalewane podczas wysokich stanów wód, zagrożone ruchami masowymi, o spadkach terenu powyżej 12% (Instrukcja..., 2005), a także obszary stref przykrawędziowych oraz zaburzeń glacitektonicznych. Tereny o niekorzystnych warunkach budowlanych na arkuszu Międzywodzie i Wolin występują głównie w obniżeniach, dolinach obecnych rzek i obszarach bezodpływowych, gdzie poziom wód gruntowych jest wysoki a podłoże budują torfy, namuły torfiaste oraz ily i mułki, rzadziej: mady, żwiry i piaski rzeczne.

Wody podziemne i hydrogeologia, plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Poniżej przedstawiono ustalenia zawarte w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2016 r., poz. 1967) w odniesieniu do obszaru objętego opracowaniem.

Wody podziemne występują w dwóch istotnych pod względem użytkowości piętrach wodonośnych: kenozoicznym i permomezozoicznym. W gminie Dziwnów utwory mezozoiczne występują bezpośrednio w podłożu czwartorzędowych osadów kenozoicznych.

Wody podziemne w stropowej części piętra permomezozoicznego np. w okolicy Międzywodzia są wysokomineralizowane i na głębokości około 47 m p.p.m. mają mineralizację 9000 mg/dm³ (Matkowska i in. 1999). Taka duża wartość zasolenia, znacznie większa niż zasolenie wód Bałtyku, świadczy o tym, że wody te nie pochodzą z ingresji wód morskich i że nie są to także wody reliktowe. Wody te występujące w dolnojurajskich warstwach wodonośnych posiadają łączność hydrauliczną ze starszymi, silnie zasolonymi piętrami wodonośnymi. Strefa kontaktu utworów permomezozoicznych z utworami czwartorzędowymi posiada liczne okna hydrogeologiczne, które umożliwiają mieszanie się wód słodkich czwartorzędowych z zasolonymi wodami mezozoicznymi (Matkowska i in. 1999). Podczas nadmiernego poboru wody z osadów czwartorzędowych mogą wystąpić wówczas pionowe ruchy (ascenzja) zasolonych wód mezozoicznych. Dyspozycyjność słodkich wód piętra permomezozoicznego jest nietrwała, gdyż powszechnym zjawiskiem jest wzrost zasolenia wód w wyniku trwania eksploatacji wody. Dlatego mezozoiczne wody podziemne nie są brane pod uwagę w bilansie zasobów wód słodkich. Jednakże solanki z piętra permomezozoicznego mogą być wykorzystane do celów leczniczych (Matkowska i in. 1999).

Czwartorzędowe wody podziemne na terenie gminy Dziwnów należą do dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 5 (wyspa Wolin) i nr 6 (część lądowa). Na podstawie najbardziej aktualnych danych z 2016 roku stan chemiczny wód podziemnych w JCWPd nr 5 i nr 6 można określić jako dobry (<http://wios.szczecin.pl/bipecin.pl/bip>). Zaleganie wód w części zachodniej jest bardziej zróżnicowane

i posiada swoisty system krążenia wód, ograniczony naturalnymi barierami jakimi są brzegi wyspy. Na większym obszarze wyspowej części gminy głębokość pierwszego poziomu wód podziemnych wynosi powyżej 1 m pod powierzchnią terenu. Duży areał stanowią zatem płaskie obszary podmokłe przyległe do Zalewu Kamieńskiego. Są to tereny szczególnie podatne na podnoszenie się wód podziemnych w wyniku ingresji wód morskich do Dziwny i Zalewu Kamieńskiego oraz stanowią obszar zalewowy podczas ekstremalnych wezbrań sztormowych - cofek. W wolińskiej części gminy tylko na obszarze wydmowym wody podziemne zalegają niżej, na głębokości około 2,5 m pod powierzchnią terenu. Natomiast obszar wschodni gminy, położony na stałym lądzie wyróżnia się gęstą siecią rowów melioracyjnych i cieków (zwłaszcza system wodny Świńca), który stanowi system drenażu wód podziemnych. Dlatego warstwa aeracji w tej strefie jest głębsza i sięga 2 m p.p.t. Na obszarze wydmowym pierwszy poziom warstwy wodonośnej zalega głębiej, około 4 m p.p.t. W strefie brzegowej Zatoki Pomorskiej i Zalewu Kamieńskiego dochodzi do łączenia się słonych wód morskich ze słodkimi wodami pierwszego poziomu wodonośnego. Cięższe wody słone przedostają się do gruntu i powodują podpiętrzanie lżejszych wód słodkich. Amplituda wahań zależy od poziomu morza i wynosi ona w strefie nadmorskich plaż od -1,3 do 2,5 m w stosunku do bezwzględnego poziomu morza. Podobne zjawisko o nieco mniejszej dynamice występuje na obszarze równiny zalewowej Zalewu Kamieńskiego, w strefie nadmorskich słonaw. Dlatego zmiana form gospodarowania na tych terenach obarczona jest dużym ryzykiem.

Czwartorzędowe piętro zbudowane jest z porowych piasków i żwirów. Na znacznej powierzchni gminy można wydzielić jeden poziom wodonośny (plejstoceno-holoceno), w obrębie, którego wydzielić można dwie warstwy wodonośne, rozdzielone w wyniku wyklinowywania się lub też całkowitego ich rozczłonowania przez gliny zwalowe zlodowacenia południowo i środkowopolskiego. Obie warstwy wodonośne często pozostają we wzajemnym kontakcie hydraulicznym: warstwa górna od głębokości około 2 do 10 m o zwierciadle swobodnym i warstwa dolna od głębokości około 20 do 40 m o zwierciadle napiętym, lokalnie swobodnym. Zasilanie wód podziemnych pietra czwartorzędowego następuje w wyniku infiltracji wód opadowych. W wyniku przesączania wody z poziomów czwartorzędowych zasilany jest także poziom jurajski. Bazę drenażu stanowi Dziwna i Morze Bałtyckie. Drenaż odbywa się w przypadku wodonośnego poziomu przypowierzchniowego i międzyglinowego w większości poprzez cieki powierzchniowe (http://bazadata.pgi.gov.pl/data/hydro/jcwpd/jcwpd_5_i_6.pdf).

W obrębie utworów pietra czwartorzędowego i jurajskiego obserwowane jest zjawisko zasolenia wód podziemnych. Wody zasolone w czwartorzędowym piętrze wodonośnym występują na głębokość 0-50 m, m.in. na obszarze Dziwnówka. Podwyższone stężenia chlorków w obrębie poziomów czwartorzędowych rejonu nadmorskiego powodowane są głównie przez intensywną eksploatację wód podziemnych, wymuszającą ingresję wód morskich od Morza Bałtyckiego i Zalewu Kamieńskiego lub ascensję zasolonych wód z głębszych utworów podłoża. Zjawisko takie stwierdzono m.in. w rejonie Międzywodzia, gdzie stężenie jonów chlorkowych wynosi prawie 1 g/dm³. Zatem w Międzywodziu i wzdłuż Dziwny występuje znaczne zasolenie warstw czwartorzędowych. Wody słodkie mogą się znajdować jedynie do głębokości 12 m p.p.t. (PIG,PIB 2009).

Część obszaru gminy Dziwnów od rzeki Dziwny w kierunku wschodnim (teren 1 i 2), wraz z Dziwnowem i Zalewem Kamieńskim, znajduje się w zasięgu niżej wymienionych jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

GW60006

Europejski kod JCWPd - GW60006
Nazwa JCWPd - 6

Region Wodny	- Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego
Obszar dorzecza (Kod i Nazwa)	- 6000 obszar dorzecza Odry
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	- RZGW w Szczecinie
Ekoregion (wg Kondrackiego/wg Illiesa)	- Równiny Centralne (14)
Ocena stanu:	
Ilościowego	- dobry
Chemicznego	- dobry
Ocena ryzyka	- niezagrożona
Derogacje	- nie dotyczy
Uzasadnienie derogacji	- nie dotyczy

Obszar gminy Dziwnów od rzeki Dziwny w kierunku zachodnim i bez Zalewu Kamieńskiego, znajduje się w zasięgu JCWPd PLGW68005.

Obszar gminy Dziwnów od rzeki Dziwny w kierunku zachodnim (teren 3 zmiany Studium) i bez Zalewu Kamieńskiego, znajduje się w zasięgu jednolitych części wód podziemnych JCWPd nr 5.

Kod JCWPd - GW60005;

Powierzchnia JCWPd – 216,21 km²;

Obszar dorzecza - obszar dorzecza Odry;

Rejon wodny - Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego;

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej - RZGW w Szczecinie;

Zarząd Zlewni - Zarząd Zlewni w Szczecinie;

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska - RDOŚ w Szczecinie;

Obszar bilansowy - Uznam, Zalew Szczeciński, Wolin (bez części zachodniej), Dziwna i Przymorze;

Rejony wodnogospodarcze - Wolin, Zalew Szczeciński, Wołczyca Dolna po Dusin, Zachodni Wolin;

Powiązanie JCWPd z JCWP - RW60001035569; LW20802; LW20807; RW60001535529; CW60001WB4; TW60001WB2; TW60- 001WB3;

ZAŁ. IV RDW *Jcw przeznaczone do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi - TAK - JCWPd przeznaczona do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi;*

Czy JCWPd jest monitorowana? – Tak;

Ocena stanu (2019) wg Rozporządzenia MG MiŻ z dnia 11.10.2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 poz. 2148)

Stan chemiczny - dobry;

Stan ilościowy - dobry;

Stan JCWPd - dobry;

Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania [tys. m³/rok] – stan na rok 2018 – 11366,10;

% wykorzystania zasobów dostępnych do zagospodarowania - 14;

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego - niezagrożona;

Cele środowiskowe

Stan chemiczny - dobry stan chemiczny

Stan ilościowy - dobry stan ilościowy

Wymagania dla stanu chemicznego

Podstawa wymagań - Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny jednolitych części wód podziemnych [Dz. U. 2019, poz. 2148] oraz Metodyka oceny stanu jednolitych części wód podziemnych;

Testy klasyfikacyjne.

Test C.1- ogólna ocena stanu chemicznego - Wartości graniczne III klasy jakości wód zgodnie z załącznikiem 1 do rozporządzenia MGiŻŚ z dnia 11 października 2019 r., przy uwzględnieniu powierzchni obszaru o stwierdzonym przekroczeniu wartości progowych;

Test C.2 - ocena wpływu ingresji i ascenzji wód słonych lub innych zdegradowanych na stan wód podziemnych - Dotyczy obszarów, w których warunki geologiczne i hydrogeologiczne, przy istniejącym poborze, sprzyjają zachodzeniu procesów ascenzji lub ingresji. Wartości kryterialne: PEW < 187,5 mg/l; Sód < 12 mg/l; NO₂ < 15 mg/l; NO₂;

Test C.3 - ochrona ekosystemów lądowych zależnych od wód podziemnych - Dotyczy ekosystemów zależnych od wód podziemnych w obszarach występowania presji antropogenicznej. Wartości kryterialne w teście: 1. Dla siedlisk dla siedlisk 7210, 7220, 7230, 91DO, 91XX: NH₄ < 12 mg/l; NO₂ < 15 mg/l; NO₂;

Test C.4 – ochrona stanu wód powierzchniowe - Dotyczy punktów monitoringowych reprezentatywnych dla warstw wodonośnych będących w bezpośrednim kontakcie hydraulicznym z wodami powierzchniowymi. Kryterium oceny: JCWPd nie ma znaczącego negatywnego wpływu na stan ekologiczny lub chemiczny JCWP będących z nią w bezpośredniej więzi hydraulicznej;

Test C.5 – ochrona wód podziemnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi - Wartości kryterialne: normy jakości określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 11 grudnia 2017 r. i Dyrektywie Wód Pitnych 98/83/WE;

Wymagania dla stanu ilościowego

Podstawa wymagań - Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny jednolitych części wód podziemnych [Dz. U. 2019, poz. 2148] oraz Metodyka oceny stanu jednolitych części wód podziemnych;

Testy klasyfikacyjne

Test I.1– bilans wodny - % wykorzystania zasobów dostępnych w JCWPd (<70%);

Test I.2 - ocena wpływu ingresji i ascenzji wód słonych lub innych zdegradowanych na stan wód podziemnych - Dotyczy obszarów, w których warunki geologiczne i hydrogeologiczne, przy istniejącym poborze, sprzyjają zachodzeniu procesów ascenzji lub ingresji. Wartości kryterialne: PEW < 187,5 mg/l; Sód;

Test I.3 - ochrona ekosystemów lądowych zależnych od wód podziemnych - Dotyczy występowania ekosystemów zależnych od wód podziemnych w obszarach o udokumentowanych lejach depresji lub w sąsiedztwie ujęć wód podziemnych. Kryterium oceny jest wynik analizy stanu zachowania siedlisk ekosystemów zależnych od wód podziemnych w zakresie wskaźnika „specyficzna struktura i funkcja siedliska przyrodniczego”

Cele środowiskowe dla JCWPd przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi są tożsame z celami środowiskowymi.

ODSTĘPSTWA OD OSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH

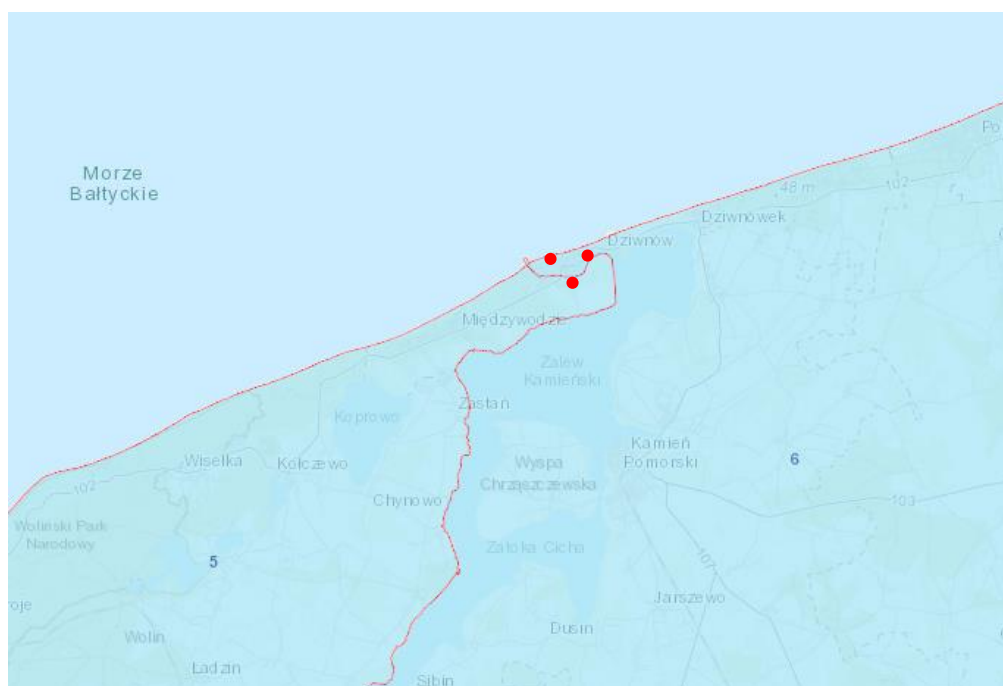
Odstępstwo z tytułu art. 4.4 RDW - odstępstwo czasowe – nie dotyczy;

Odstępstwo z tytułu art.4.5 RDW – mniej rygorystyczny cel – nie dotyczy;

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych / Lokalne Zbiorniki Wód Podziemnych – 102 Wyspa Wolin, główny, porowy;

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) w art. 4 przewiduje dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe: zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW), zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych, wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Dla spełnienia wymogu niepogarszania stanu części wód, dla części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

Rys. 16. Położenie terenów opracowania w strefie 5 i 6 JCWPd. Położenie terenów - czerwone punkty.

Hydrogeologia

Do wód powierzchniowych w sąsiedztwie obszaru opracowania należą: Dziwna, Zalew Kamieński, Zatoka Wrzosowska i Jezioro Koprówo. Dziwna jest cieśniną o długości 32,4 km, łączącą Zalew Szczeciński z Bałtykiem. Woda ciekła zmienia kierunek płynięcia w różnych porach roku. Przez Dziwną odpływa 14 % wód Zalewu Szczecińskiego. Powierzchnia akwatorium Dziwny wynosi 53 km², w tym samej Dziwny 33 km². Szerokość 200-1200 m, średnia głębokość 1,8 m, a maksymalna około 4 m. Powierzchnia zlewni całkowitej Dziwny wynosi 1242 km². Dziwna zachowała swój naturalny charakter i poza fragmentem nabrzeża należącym do gminy Wolin nie jest przekształcona antropogenicznie. Dziwna tworzy Zalew Kamieński z Wyspą Chrzęszczewską. Zalew Kamieński zajmuje

powierzchnię 12507 ha. Od strony północnej należy do niego Zatoka Wrzosowska, przez którą Dziwna wpada do Zatoki Pomorskiej, a od strony środkowo zachodniej – Zatoka Cicha. Do Zalewu Kamieńskiego wpadają takie rzeki jak Wołczenica, Świniec, Niemica. Sąsiadujące z Zalewem Kamieńskim Jezioro Koprowo jest nadbałtyckim jeziorem przybrzeżnym. Powstało poprzez odcięcie piaszczystym wałem dawnej zatoki od morza. Jest to największe jezioro na terenie gminy Wolin, jego powierzchnia wynosi 487 ha, maksymalna głębokość 3,1 m. Przez Koprowo przepływa ciek o nazwie Lewieńska Struga.

Rys. 17. Położenie obszaru opracowania i jej miejscowości na planie rozmieszczenia jednolitych części wód powierzchniowych – czerwona kropka.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry.

W związku z wejściem w życie nowych przepisów – Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. 2023 r. poz. 335) poniżej przedstawiono charakterystykę JCWP i JCWPd.

Obszar opracowania - teren 1 i 2 - położony jest w JCWP Wody przybrzeżne Zatoki Pomorskiej.

Kategoria JCWP - JCWP CW - jednolita część wód powierzchniowych przybrzeżnych;

Nazwa JCWP - Wody przybrzeżne Zatoki Pomorskiej;

Kod JCWP - CW60001WB4

Typ JCWP - PbO - Otwarte wybrzeże;

Rzeczywista długość JCWP [km] – 138,90;

Powierzchnia zlewni JCWP [km²] – 33,34;

Obszar dorzecza - obszar dorzecza Odry;

Region wodny - region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego;

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie;

Zarząd Zlewni - Zarząd Zlewni w Gryficach, Zarząd Zlewni w Szczecinie;

Nadzór wodny - Nadzór wodny w Gryficach, Nadzór wodny w Kamieniu Pomorskim, Nadzór wodny w Szczecinie;

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska - RDOŚ w Szczecinie;

Województwo (TERYT) - zachodniopomorskie (32);

Powiat (TERYT) - gryficki (3205); kamieński (3207); Świnoujście (3263);

Gmina (TERYT) - Dziwnów (3207013); M. Świnoujście (3263011); Międzyzdroje (3207043); Rewal (3205072); Trzebiatów (3205083); Wolin (3207063);

Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))? - nowowyznaczona;

Kod i nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021) - CWIIIWB9 (Dziwna - Świna);

Status JCWP - NAT - naturalna część wód;

OCENA STANU JCWP

Czy JCWP była monitorowana (posiadała ustalony ppk w okresie 2016-2021)? - TAK - zlewnia była monitorowana;

Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2016-2021) - PL02S0104_0447;

Czy JCWP jest monitorowana (posiada ustalony ppk na okres 2022-2027)? - TAK - zlewnia jest monitorowana;

Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027) - PL02S0104_0448;

Współrzędne geograficzne punktu pomiaru kontrolnego [2022-2027] - (długość; szerokość) 15.065; 54.113;

Podstawa prawna dokonanej klasyfikacji stanu wód - rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475);

Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.);

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny;

Wskaźniki determinujące stan/ potencjał ekologiczny - azot min, azot og., azot az.; fitoplankton, makrobezkręgowce;

Stan chemiczny - stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [Benzo(a)piren (w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry;

Wskaźniki determinujące stan chemiczny - Benzo(a)piren, Benzo(g,h,i)perylene, Rtęć; Bromowane difenyletery, Fluoranten, Rtęć, Heptachlor;

Stan (ogólny) - zły stan wód;

Rodzaj presji determinującej stan wód w obrębie danej JCWP:

Główne źródło presji troficznych rozproszone - odpływ miejski;

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego – zagrożona;

CEL ŚRODOWISKOWY

Stan/potencjał ekologiczny - umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [chlorofil, indeks B]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości);

Stan chemiczny - dobry stan chemiczny;

Wymagania dla obszarów chronionych będących jednolitymi częściami wód przeznaczonymi do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych (wymagania dotyczą fragmentu wód wykorzystywanego do celów kąpieliskowych):

Podstawa wymagań - TAK - JCWP przeznaczona do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych;

ODSTĘPSTWA OD OSIĄGNIĘCIA CELÓW ŚRODOWISKOWYCH JCWP

Przyczyna odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych, tj. przyczyna złego stanu wód (lub zagrożenia osiągnięcia celu środowiskowego – w przypadku niemonitorowanych JCWP);

Warunki naturalne

Wskaźniki, dla których osiągnięcie celu środowiskowego jest determinowane przez warunki naturalne:

Fizykochemiczne - amonowy, azot azotanowy, azot ogólny, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V);

Biologiczne - fitoplankton, makrobezkręgowce;

Chemiczne Wskaźniki, dla których wykazano przekroczenie EQS w biocie;

Antropopresja w obrębie zlewni

Główne źródło presji troficznych - rozproszone - odpływ miejski;

Główne źródło presji z grupy syntetycznych i niesyntetycznych substancji zanieczyszczających - rozproszone - odpływ miejski;

Główne źródło presji hydromorfologicznych - Wskaźnik zmian odporności ekosystemu na presje hydromorfologiczne < 10% ;

Główne źródło presji chemicznych - Rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; Punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; Nieznane (substancje zakazane);

Wskaźniki, dla których cel środowiskowy jest zagrożony przez presję występującą w zlewni JCWP

Fizykochemiczne - azot min, azot og., azot az.;

Biologiczne - fitoplankton, makrobezkręgowce;

Chemiczne - Benzo(a)piren, Benzo(g,h,i)perylene, Rtęć, Bromowane difenyletery, Fluoranten, Heptachlor;

Odroczenie w czasie terminu osiągnięcia celu środowiskowego (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW) – dotyczy;

Czy ustanowiono odstępstwo? Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 4 Ramowej Dyrektywy Wodnej;

Wskaźniki/grupa wskaźników, w zakresie których przedłużono termin osiągnięcia celu środowiskowego JCWP (odstępstwo czasowe w trybie art. 4 ust. 4 RDW)

Dla których program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych do 2027 r.

Fizykochemiczne - Azot ogólny, azot azotanowy, azot mineralny;

Biologiczne - nie dotyczy;

Chemiczne - Benzo(g,h,i)perylen (występowanie w wodzie), Bromowane difenyletery (występowanie w biocie), Rtęć (występowanie w biocie);

Dla których program działań daje wysoki stopień pewności na osiągnięcie celów środowiskowych po 2027 r.

Fizykochemiczne - nie dotyczy;

Biologiczne - nie dotyczy;

Chemiczne – Heptachlor;

Termin osiągnięcia celu środowiskowego - do 2027 r.; substancje priorytetowe wprowadzone dyrektywą 2013/39/UE - do 2039 r.

Uzasadnienie odstępstwa czasowego (w trybie art. 4 ust. 4 RDW) - odstępstwo polegające na odroczeniu terminu osiągnięcia celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte (lub są zagrożone) cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: Azot ogólny, azot azotanowy, azot mineralny; Benzo(g,h,i)perylen (w), Bromowane difenyletery (b), Rtęć (b+w), Heptachlor (b), Fluoranten (b). Jest to spowodowane warunkami naturalnymi (wskazanymi w kolumnie pn. „Warunki naturalne uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych w perspektywie do końca 2027 r. (lub roku 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE)”) a w odniesieniu do substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE – brakiem możliwości technicznych (w tym: niewystarczającymi danymi na temat źródeł zanieczyszczenia) i nieproporcjonalnością kosztów. Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Ustalenie mniej rygorystycznego celu środowiskowego (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW):

Czy ustanowiono odstępstwo? - Tak, dla danej JCWP zostało ustanowione odstępstwo z art. 4 ust. 5 Ramowej Dyrektywy Wodnej;

Wskaźniki/grupa wskaźników, w zakresie których ustalono mniej rygorystyczny cel środowiskowy dla JCWP (odstępstwo w trybie art. 4 ust. 5 RDW) - Benzo(a)piren (występowanie w wodzie), chlorofil, indeks B

Uzasadnienie odstępstwa polegającego na złagodzeniu celów środowiskowych (w trybie art. 4 ust. 5 RDW) - odstępstwo polegające na złagodzeniu celów środowiskowych jest związane z tym, że nie są osiągnięte cele środowiskowe JCWP w zakresie wskaźników: chlorofil, indeks B, Benzo(a)piren (w). Jest to spowodowane czynnikami wskazanymi w zestawie kolumn pn. „Wskazanie dominującego rodzaju presji determinujących stan wód”, które trwale uniemożliwiają osiągnięcie celów środowiskowych. Presje trwale uniemożliwiające osiągnięcie celów środowiskowych zaspokajają ważne potrzeby społeczno-gospodarcze (określone w kolumnie pn. „Potrzeba społeczno-ekonomiczna zaspokajana przez źródło presji antropogenicznej determinującej na stan wód w stopniu zagrażającym osiągnięciu celów środowiskowych”) i na obecnym etapie stwierdza się brak alternatywnych opcji zaspokojenia tych potrzeb (zob. kolumna pn. „Uzasadnienie braku alternatywnych opcji”). Warunkiem odstępstwa jest pełne i terminowe wdrożenie programu działań (którego zakres i skuteczność określono w zestawach działań).

Obszar opracowania - teren 3 - położony jest w JCWP Zalew Kamieński.

Europejski kod JCWP	- TW60001WB3
Kategoria	- JCWP TW - jednolita część wód powierzchniowych przejściowych
Nazwa JCWP	- Zalew Kamieński
Region Wodny	- region wodny Dolnej Odry i Przymorza Zachodniego

Obszar dorzecza	- obszar dorzecza Odry
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	- RZGW w Szczecinie
Typ JCWP	Zall - Zalewowy I z substratem mułowym i piaszczystym
Status	- naturalna część wód
Stan/potencjał ekologiczny	- słaby stan ekologiczny
Stan chemiczny	- stan chemiczny poniżej dobrego
Ocena stanu ogólnego	- zły stan wód
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	- zagrożona
Derogacje	- 4(4) - 1, 4(4) - 3
Uzasadnienie derogacji	- kilkudziesięcioletnie oddziaływanie antropogeniczne doprowadziło do zakumulowania w osadach JCW przejściowych i przybrzeżnych związków biogennych i substancji zanieczyszczających. Zanieczyszczenia te są uwalniane z osadów, a dostawy z łądu także są kontynuowane. Okres 6 lat jest niewystarczający, by uzyskać dobry stan ekologiczny.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Obszar objęty opracowaniem znajduje się poza zasięgiem wyznaczonych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Najbliższym jest GZWP nr 102 – Zbiornik Wyspy Wolin o następujących parametrach: utwory czwartorzędowe - Q_{DM} , powierzchnia GZWP [km²] - 112,2, zasoby szacunkowe [m³] - 25,200, zasoby dyspozycyjne [m³ /d] - 22,651;

Rys. 18. Położenie terenów opracowania zmiany Studium na planie rozmieszczenia głównych zbiorników wód podziemnych.

Ujęcia Wód Podziemnych

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 7/2011 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 23 września 2011 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej komunalnego ujęcia wody podziemnej w miejscowości Strzeżewo część obszaru gminy Dziwnów w rejonie miejscowości Strzeżewo, znajduje się w granicach strefy ochrony pośredniej komunalnego ujęcia wody podziemnej

„Strzeżewo”. Ponadto w miejscowości Łukęcin znajduje się ujęcie wód podziemnych i stacja uzdatniania wody.

Gmina zaopatruje się w wodę z komunalnych ujęć wody, które obsługuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Dziwnowie. Stopień zwodociągowania gminy szacowany jest na poziomie 98%. Mimo tak wysokiego poziomu, konieczna jest modernizacja istniejących sieci. Stan techniczny sieci jest zróżnicowany, istnieją odcinki wymagające całkowitej wymiany. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi ok. 50 km.

Stan zaopatrzenia w wodę gminy Dziwnów:

- Dziwnów i Dziwnówek zaopatrywane są w wodę z wodociągu grupowego bazującego na ujęciu w Strzeżewie (w skład, którego wchodzi studnie zlokalizowane w gminie Kamień Pomorski i Świerżno), którego łączne zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wynoszą 350,0 m³/h, w tym dla wysoczyznowej części ujęcia - 76,0 m³/h, dla części ujęcia dolinnego - 170,0 m³/h, dla poziomu podglinowego – 104,0 m³/h.

Decyzja BOŚ.I.K.6223-14/3/12 z dnia 22.11.2012 r. Starosty Kamieńskiego udziela pozwolenia wodnoprawnego na pobór wody podziemnej z ujęcia w Strzeżewie w ilości 260,0 m³/h i 6 200 m³/d w okresie letnim oraz 110,0 m³/h i 2 600 m³/d w pozostałym okresie.

Dla ujęcia wody podziemnej „Strzeżewo”, będącego obecnie i w perspektywie podstawowym ujęciem wody dla gminy, została ustanowiona strefa ochronna obejmująca teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej – Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie Nr 7/2011 z dnia 23 września 2011 r.

Wodociąg ten obejmujący swym zasięgiem Dziwnówek, Dziwnów, Międzywodzie (gm. Dziwnów), Zastań – Świętousć – Granik – Łowno (gm. Wolin), okresowo jest zasilany również z ujęcia w Kołczewie i ujęcia w Świętousciu (ujęcie zdegradowane).

- Międzywodzie zaopatrywane jest z ujęcia Kołczewo-Świętousć (gm. Wolin), o zatwierdzonych zasobach wynoszących: dla Kołczewa – 64,0 m³/h, dla ujęcia Świętousć – 19,0 m³/h.

Pozwolenia wodnoprawne określa wielkość poboru wody z ujęcia w ilości 1 806 m³/d w sezonie letnim i 760 m³/d w pozostałym okresie.

Ujęcie w Łukęcinie posiada unormowany stan formalno-prawny Decyzją BOŚ.IK.6223-3/4/02 Starosty Kamieńskiego, z ustalonymi zasobami eksploatacyjnymi w ilości 42 m³/h. Ujęcie nie posiada ustanowionej strefy ochronnej.

Gmina posiada aktualny plan zaopatrzenia w wodę w warunkach specjalnych.

Zagrożenie powodzią

Mapy zagrożenia powodziowego

Zgodnie z art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2233), przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,

- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Obszar opracowania, zgodnie z przeanalizowanymi mapami ryzyka powodziowego od strony morza oraz mapą ryzyka powodziowego od strony rzek, nie występuje w obszarze prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi.

Jak wynika z mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego znajduje się na obszarze poza granicami zagrożenia powodziowego (ISOK Hydroportal 2022 r.).

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Poniżej pokazano części obszaru gminy Dziwnów, które są narażone na powódzie.

Obszar szczególnego zagrożenia powodzią, który to zgodnie z ustawą Prawo wodne stanowią:

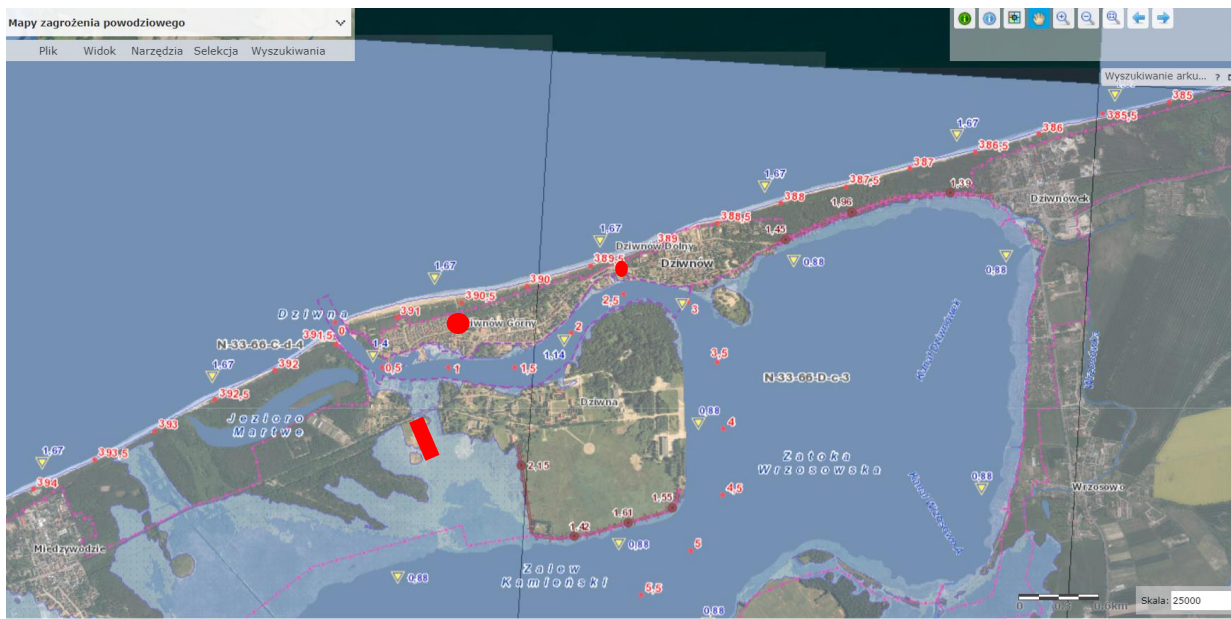
- pas techniczny,
- obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi wynosi raz na 100 lat (1%) od strony morza w tym morskich wód wewnętrznych tj. obszar wyznaczony przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej na Mapach zagrożenia powodziowego.

Konieczność uwzględniania w planowaniu przestrzennym granic tego obszaru wynika z art. 88f ust. 5 ustawy Prawo wodne.

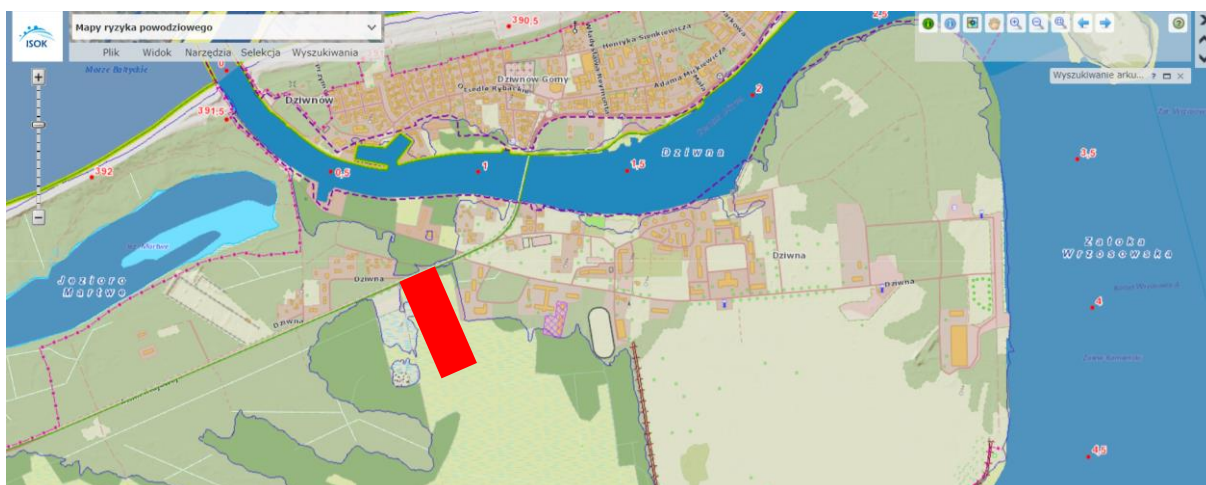
Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy i ograniczenia wynikające z art. 40 ust 1 pkt 3 oraz art. 88 1 ustawy Prawo wodne.

Tereny 1 i 2 położone są poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią raz na 10 i 100 lat. Teren 3 objęty opracowaniem zamiany Studium jest położony w granicach obszarów zagrożonych powodzią raz na 100 i 500 lat.

Według mapy geośrodowiskowej (PIG, PIB 2009) dla tego obszaru, teren opracowania położony jest na gruntach piaszczystych, przesuszonych o dobrych warunkach nośnych, dodatkowo teren posiada grunty nasypowe, które podnoszą rzędnię terenu. Brak tam siedlisk wodno-błotnych. Teren jest przesuszony i nie leży w obszarach ryzyka powodzią i podtopieniami co przedstawia mapa poniżej. Obszar położony jest w obszarach objętych ochroną prawną przyrody.

Rys. 19. Tereny obszaru opracowania zmiany Studium (czerwone poligony) na mapie szczególnego zagrożenia powodziowego ze strony wód powierzchniowych raz na 10 i 100 (H10%, H1%) – wysokie, średnie (źródło: ISOK, KZGW.gov.pl). Teren 3 zmiany Studium położony jest w obszarach zagrożonych powodzią i podtopieniami raz na 100 lat.

Rys. 20. Mapa ryzyka powodziowego terenu 3 opracowania zmiany Studium i okolic (H10%, H1% i H0,2%) – wysokie, średnie i niskie (źródło: ISOK, KZGW.gov.pl). Teren 3 opracowania zmiany Studium nie leży w obszarach ryzyka powodzią i podtopieniami.

3.4. Strefy ochrony uzdrowiskowej

Tereny opracowania zmiany Studium nie leżą w strefach ochrony uzdrowiskowej.

3.5. Zabytki

Należy pamiętać, że zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. 2021 r. poz. 710), na prowadzącym roboty budowlane lub ziemne, który odkrył przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, ciąży obowiązek wstrzymania wszelkich robót mogących uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot, zabezpieczenie przedmiotu i miejsca jego odkrycia oraz niezwłoczne zawiadomienie o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Na terenie gminy z chronionych elementów kultury materialnej występują:

- tereny objęte strefą ochrony konserwatorskiej,
- obiekty wpisane do rejestru zabytków,
- obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
- tereny archeologiczne ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków.

W obszarze opracowania i w bezpośrednim sąsiedztwie nie występują tereny i obiekty chronionych elementów kultury materialnej.

Tereny objęte strefą ochrony konserwatorskiej na terenie m. Dziwnów:

Dziwnów:

- Strefa „A” – ul. Mickiewicza 3-4 z terenem parkowym,
- Strefa „B” – Osiedle Rybackie,
- Strefa „K” – cmentarz,
– skwer przy ul. Mickiewicza.

Dla terenów objętych ścisłą strefą ochrony konserwatorskiej obowiązują poniższe zasady.

Strefa „A” – ścisłej ochrony układów przestrzennych

Obowiązuje:

- trwałe zachowanie elementów historycznego układu przestrzennego,
- konieczność uzyskiwania każdorazowo pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wszelkie prace remontowo-budowlane,
- prace winny być projektowane i realizowane przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia,
- uzyskiwanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przed wydaniem decyzji i uzgodnienia dokumentacji projektowej,
- uzgodnienia sposobu użytkowania obiektów zabytkowych z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i powiadomienie o zmianie właściciela,
- opracowanie projektów rewitalizacji obszaru objętego strefą.

Strefa „B” – ochrony układów przestrzennych.

Obowiązuje:

- zachowanie zasadniczych elementów układu przestrzennego,
- utrzymanie skali i charakteru zabudowy uzupełniającej,
- uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków dokumentacji projektowej i prac remontowo-budowlanych,
- zachowanie zasadniczych elementów układu przestrzennego.

Strefa „K” – ochrony krajobrazu.

Obowiązuje:

- zachowanie i pielęgnacja elementów założenia,
- rewitalizacja zieleni i układu w oparciu o wytyczne konserwatorskie,
- uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac, w tym porządkowych,
- zakaz lokalizacji obiektów kulturowych (jedynie odtworzenie), a zmianę funkcji terenu uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa Zachodniopomorskiego

Dziwnów:

- pensjonat przy ul. A. Mickiewicza 3 z IX/XX w. - nr rej. 1351 – Dec. DZ-4200/30/O/97 z 09.10.1997 r.
- willa przy ul. Parkowej 5 z pocz. XX w. - nr rej. 293 – Dec. DZ-4200/02/O/2016 z 14.12.2006 r.

Wobec obiektów ujętych w rejestrze obowiązuje:

- 1) trwałe zachowanie obiektu - ukształtowania bryły, materiału budowlanego i rodzaju pokrycia dachu, kompozycji elewacji i detalu architektonicznego w tym stolarki okiennej i drzwiowej, zakaz dociepleń od zewnątrz;
- 2) ochrona bezpośredniego otoczenia obiektu;
- 3) wszelkie działania w obrębie obiektów zabytkowych wymagają współdziałania z organem właściwym ds. ochrony zabytków, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków.

Obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Dziwnów:

- cmentarz komunalny z pocz. XX w., dz. nr 217, 222
- funkcja pierwotna - dom letniskowy przy ul. Kochanowskiego 3 - I. 20-te XX w., dz. nr 294/1,
- funkcja pierwotna - dom letniskowy przy ul. Parkowej 7 - I. 20-te XX w, dz. nr 334/1,
- funkcja pierwotna - willa z XIX/XX w. przy ul. Małej 3, dz. nr 321/3,
- funkcja pierwotna - dom letniskowy przy ul. Parkowej 8a - XIX w., dz. nr 334/1,
- funkcja pierwotna - willa ul. Słowackiego 10 - pocz. XX w., dz. nr 268.

Wobec budynków ujętych w ewidencji obowiązuje:

- 1) zachowanie ukształtowania bryły budynku – gabarytów i kształtu dachu, rodzaju materiału budowlanego, pokrycia, kompozycji elewacji, detalu architektonicznego, formy frontowej stolarki okiennej i drzwiowej;
- 2) stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych przy wymianach zniszczonych elementów oraz ustalenie pierwotnej kolorystyki ścian zewnętrznych;
- 3) współdziałanie z właściwym organem ds. ochrony zabytków w przypadku podjęcia prac mających wpływ na zewnętrzną formę obiektu;
- 4) zawiadomienie właściwego organu ds. ochrony zabytków o konieczności rozbiórki obiektu (po uzyskaniu orzeczenia o jego złym stanie technicznym), z obowiązkiem sporządzenia jego inwentaryzacji budowlanej, w tym fotograficznej.

Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków

Dziwnów:

budynki przy ul. Mickiewicza:

- nr 2 - biblioteka, ob. budynek mieszkalny - I. 20-te XX w. – dz. nr 365/10,
- nr 16 - pensjonat, ob. dom mieszkalny - pocz. XX w. – dz. nr 264/1,
- nr 30 - pensjonat, ob. dom mieszkalny - 1907 r. – dz. nr 288/5,
- nr 31 - budynek użyteczności publicznej - I. 20-30-te XX w. – dz. nr 296,

budynki przy ul. Parkowej:

- nr 2 - pensjonat, ob. dom mieszkalny - pocz. XX w. – dz. nr 356/1,
- nr 3 - dom mieszkalny - pocz. XX w. – dz. nr 344/1,

budynki przy ul. Słowackiego:

- nr 1 - pensjonat, ob. dom mieszkalny - 1907 r. – dz. nr 212,
- nr 2 - pensjonat, ob. dom mieszkalny - 1907 r. – dz. nr 231,
- nr 9 - pensjonat, ob. dom mieszkalny - pocz. XX w. – dz. nr 264/6,

Wobec obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków obowiązuje:

- 1) zachowanie ukształtowania bryły budynku – gabarytów i kształtu dachu, rodzaju materiału budowlanego, pokrycia, kompozycji elewacji, detalu architektonicznego, formy frontowej stolarki okiennej i drzwiowej;
- 2) stosowanie tradycyjnych materiałów budowlanych przy wymianach zniszczonych elementów oraz ustalenie pierwotnej kolorystyki ścian zewnętrznych;
- 3) współdziałanie z właściwym organem ds. ochrony zabytków w przypadku podjęcia prac mających wpływ na zewnętrzną formę obiektu;
- 4) zawiadomienie właściwego organu ds. ochrony zabytków o konieczności rozbiórki obiektu (po uzyskaniu orzeczenia o jego złym stanie technicznym), z obowiązkiem sporządzenia jego inwentaryzacji budowlanej, w tym fotograficznej.

Tereny objęte strefą ochrony archeologicznej

Dla terenu gminy wykonane zostały badania powierzchni archeologicznej, tzw. Archeologiczne Zdjęcie Polski. Opracowanie to pozwoliło na określenie terenów objętych strefami ochrony archeologicznej.

W gminie występują strefy „W II” i „W III” ochrony archeologicznej.

Strefa „W III” – ograniczonej ochrony archeologicznej

1. Dziwnów, stan.1 (AZP: 17-08/15) - ślad osadniczy.

Zasady ochrony:

- współdziałanie w zakresie zamierzeń inwestycyjnych i innych związanych z pracami ziemnymi z odpowiednim organem ds. ochrony zabytków, w tym powiadamianie o zamiarze podjęcia prac ziemnych,
- przeprowadzenie archeologicznych badań ratunkowych na terenie objętym realizacją prac ziemnych, na zasadach określonych przepisami odrębnymi dot. ochrony zabytków.

Dla obszaru opracowania nie występują tereny objęte ochroną zabytków i strefami ochrony archeologicznej.

3.6. Krajobraz

W północno-zachodniej części gminy, na mierzei występują krajobrazy nizin, głównie eoliczne pagórkowate, na glebach bielcowych i niewykształconym profilu glebowym o potencjalnej roślinności w postaci suchych borów sosnowych.

W północno-wschodniej części gminy występuje krajobraz nizin, glacialny, równinny i falisty, gdzie na glebach brunatnych potencjalną roślinnością są grądy. Na południu gminy występuje krajobraz dolin i obniżeń oraz zalewowych den dolin i równin, gdzie na madach i glebach bagiennych roślinnością potencjalną są głównie olsy.

Zastosowana w gminie Dziwnów typologia wydzielenia krajobrazów przyrodniczo-kulturowych (Solon i in. 2015) pozwoliła na delimitację następujących jednostek przestrzennych:

A) **Krajobrazy przyrodnicze, kulturowo** (zazwyczaj ekstensywnie) **użytkowane**, funkcjonujące głównie w wyniku działania procesów naturalnych, jedynie w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka: 1) Wód powierzchniowych 1a) Jeziora (38,6 ha, 1,0%) - tłem są duże tafle jezior i ich kompleksów, często z występującymi uroczyskami w postaci wysp i półwyspów. 1b) Systemy wód płynących (1273,3 ha, 33,8%) - naturalne odcinki koryt dużych rzek wraz z wyspami, łachami piaszczystymi, nanosami mułowymi itp., a także tereny systematycznie zalewane wodami roztopowymi i powodziowymi. 2) Bagiennno - łąkowe, głównie bezleśne 2c) Z udziałem nadmorskich łąk słonolubnych (398,6 ha, 10,6%) - tło krajobrazowe tworzą zbiorowiska roślinne nieleśne siedlisk wilgotnych i bagiennych (*Scheuchzeria-Caricetea*, *Phragmitetalia*, *Molinietalia*, słabo użytkowane) z wyraźnym udziałem nadmorskich łąk słonolubnych (*Glauco-Puccinellietalia*) oraz inne obniżenia trwale lub czasowo wypełnione wodą, często słonawą. Stałym elementem (niewchodzącym do tła) są różnej wielkości powierzchnie wilgotnych zarośli. Niewielkie powierzchnie użytkowane rolniczo i sieć osadniczą należy traktować jako elementy przestrzenne krajobrazu. 3) Leśne 3a) Z przewagą siedlisk borowych 954,8 ha, 25,4%) - tło krajobrazowe tworzą lasy siedlisk Bs, Bśw, Bw, BMśw, BMw, Bmwyż, BWG, BG, BMG oraz grunty leśne czasowo odlesione i drogi leśne (grunty leśne trwale niezalesione – np. wody, zabudowania oraz grunty nieleśne w kompleksie lasów nie wchodzi do tła). 3b) Z przewagą siedlisk lasowych (326,8 ha, 8,7%) - tło krajobrazowe tworzą lasy siedlisk Lw, Lśw, LMw, LMśw, LMwyż, Lwyż, LG, LMG oraz grunty leśne czasowo odlesione i drogi leśne (grunty leśne trwale niezalesione – np. wody, zabudowania oraz grunty nieleśne w kompleksie lasów nie wchodzi do tła). 3c) Z przewagą siedlisk łągowych, bagiennych i olsowych (83,6 ha, 2,2%) - tło krajobrazowe tworzą lasy siedlisk Bb, BMb, LMb, Ol. Lł, OIJ, OIJwyż, LłG, BGb, OIJG oraz grunty leśne czasowo odlesione i drogi leśne (grunty leśne trwale niezalesione – np. wody, zabudowania oraz grunty nieleśne w kompleksie lasów nie wchodzi do tła). 4) Bezleśne murawowe i piaszczyste 4c) Bezleśnych wydm i plaż nadmorskich (116,7 ha, 3,1%) - tło krajobrazowe jest tworzone przez zonacyjny układ naturalnych zbiorowisk nieleśnych na plażach i białych wydmach nadmorskich oraz na odlesionych wydmach szarych. W rzeczywistości krajobrazy tego typu graniczą lub nawet przenikają się z leśnymi krajobrazami borowymi w regionach przyziemskich.

B) **Krajobrazy przyrodniczo-kulturowe**, ukształtowane w wyniku wspólnego działania procesów naturalnych i świadomych modyfikacji pokrycia terenu i struktury przestrzennej przez człowieka. 6) Wiejskie (Rolnicze). 6c) Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących małe pola (28,5 ha, 0,8%) - tłem krajobrazowym są grunty wykorzystywane rolniczo obecnie (grunty orne, łąki i pastwiska) lub w niedalekiej przeszłości (ugory i odłogi). Poszczególne pola mogą być różnej wielkości, ale ilościowo dominują działki ułożone mozaikowo („szachownica pól”) o kształcie zbliżonym do prostokąta i powierzchni najczęściej poniżej 5 ha. Udział innych form pokrycia terenu (lasy, nieużytki bagienne i inne poza terenami zabudowanymi) może być bardzo zmienny.

6d) Z przewagą mozaikowo rozmieszczonych użytków rolnych, tworzących pola średniej wielkości (99,6 ha, 2,6%) - tłem krajobrazowym są grunty wykorzystywane rolniczo obecnie (grunty orne, łąki i pastwiska) lub w niedalekiej przeszłości (ugory i odłogi). Poszczególne pola mogą być różnej wielkości, ale ilościowo dominują działki ułożone mozaikowo („szachownica pól”) o kształcie zbliżonym do prostokąta i powierzchni najczęściej powyżej 5 ha i poniżej 30 ha. Udział innych form pokrycia terenu (lasy, nieużytki bagienne i inne poza terenami zabudowanymi) może być bardzo zmienny.

8) Podmiejskie i rezydencjalne. 8a) Wielkie kompleksy hotelowo-sportowe (26,6 ha, 0,7%) - duże (powyżej 10 ha) śródleśne, lub przyleśne kompleksy zabudowy hotelowej, często wielkogabarytowej, w otoczeniu zabudowy towarzyszącej (parkingi, drogi dojazdowe, tereny sportowo--rekreacyjne).

8c) Miejscowości o zwartej, wielorzędowej zabudowie o charakterze wiejskim, z ogrodami przydomowymi, bez funkcjonujących obszarów polnych (16,6 ha, 0,4%) - wyraźnie wyodrębniona z otoczenia intensywna i zwarta zabudowa, głównie o charakterze wiejskim, z dominującą funkcją

rezydencjalną. Z dawnego funkcjonalnego układu rolniczego zachowały się głównie układ siedliska i ogrody przydomowe.

C) **Krajobrazy kulturowe**, w których struktura i funkcja są w pełni ukształtowane przez działalność ludzką. 9) Małomiasteczkowe 9b) Miasteczka o charakterze współczesnym (398,6 ha, 10,6%) - wyraźnie wyodrębniona z otwartego otoczenia intensywna i zwarta, wielkopowierzchniowa zabudowa o cechach osadniczych-miejskich (często kilkukondygnacyjna); jednostka złożona ze współczesnych obiektów architektury osadniczej oraz zabudowań o funkcjach publicznych, możliwy plac centralny o funkcjach rynku.

W strukturze krajobrazowej gminy Dziwnów dominują krajobrazy przyrodnicze, które zajmują 3192,3 ha, co stanowi aż 84,9% powierzchni gminy. Wśród wydzielonych geokompleksów największy udział jest krajobrazów leśnych (36,3%) i wód powierzchniowych (34,9%). Pozostałą część krajobrazów przyrodniczych stanowią obszary bagienno-łąkowe, głównie bezleśne (10,6%) oraz krajobrazy bezleśne murawowe i piaszczyste (3,1%). Krajobrazy przyrodnicze występują głównie w północnej i zachodniej części gminy. Natomiast krajobrazy przyrodniczo-kulturowe zajmują 171,3 ha co stanowi zaledwie 4,6% obszaru gminy. Są to głównie krajobrazy wiejskie, z przewagą użytków rolnych, które występują przede wszystkim w południowo-wschodniej części gminy. W strukturze krajobrazowej gminy Dziwnów znikomy jest udział krajobrazów kulturowych, które są najbardziej przekształcone antropogenicznie. Są to głównie krajobrazy o charakterze małomiasteczkowym, zajmujące obszar ponad 398,6 ha, co stanowi 10,6% terenu gminy. Do tego typu zaliczono głównie ośrodki osadnicze Dziwnowa, Międzywodzia i Dziwnówka.

Analiza przestrzenna typów krajobrazów (geokompleksów) przyrodniczo-kulturowych wykazała bardzo duże walory przyrodnicze gminy Dziwnów, co jest sytuacją szczególnie sprzyjającą rozwojowi turystyki. Skala antropogenicznych przekształceń przestrzeni geograficznej jest w gminie względnie mała. W planach rozwoju gminy Dziwnów należy dążyć do zachowania obecnej struktury krajobrazowej.

Wydzielane jednostki przestrzenne (geokompleksy) należy traktować jako obiekty działań planistycznych nakierowanych na kształtowanie i ochronę walorów krajobrazowych, zgodnie z zaleceniami tzw. polityki krajobrazowej, wynikającej z Europejskiej Konwencji Krajobrazowej.

Źródło: Solon J., Chmielewski T.J., Myga-Piątek U., Kistowski M. 2015. Identyfikacja i ocena krajobrazów Polski – etapy i metody postępowania w toku audytu krajobrazowego w województwach. Problemy Ekologii Krajobrazu. Tom XL: 55 – 76.

Podsumowując:

Teren opracowania 1 i 2 znajdujący się w zwartej zabudowie w mieście Dziwnów zalicza się do: **krajobrazów kulturowych**, w których struktura i funkcja są w pełni ukształtowane przez działalność ludzką - 9)a Małomiasteczkowe.

Teren 3 opracowania – niezabudowany, znajduje się w centralnej części miejscowości w pobliżu ujścia rzeki Dziwna i Zalewu Kamieńskiego, a analizowany krajobraz zalicza się do: **krajobrazów przyrodniczo-kulturowych** użytkowanych, w różnym stopniu modyfikowanych przez działalność człowieka.

Podsumowując:

Źródło: Solon J., Chmielewski T.J., Myga-Piątek U., Kistowski M. 2015. Identyfikacja i ocena krajobrazów Polski – etapy i metody postępowania w toku audytu krajobrazowego w województwach. Problemy Ekologii Krajobrazu. Tom XL: 55 – 76.

3.7. Rzeczywista szata roślinna terenu, siedliska przyrodnicze i krajobraz

TEREN 1 i 2

Teren 1 i 2 czyli miejsce parkingu miejskiego na dz. 220/1 i utwardzonego placu usług drobnych na dz. 369/9 w większości jest utwardzony, a roślinność która tam występuje nie należy do naturalnych lecz do terenów zieleni urządzonej bądź ruderalnej roślinność towarzyszącej człowiekowi. Obecnie użytkowane grunty dz. 220/1 i 369/9 przechodzą w kolejny dynamiczny etap sukcesji roślinności w kierunku spontanicznych zbiorowisk ruderalnych towarzyszących terenom zieleni urządzonej. Występują tu gleby piaszczyste pokryte gruntami nawiezionymi obcymi.

Ruderalne zbiorowiska reprezentowane są przez płaty z klasy *Artemisietea vulgaris* - nitrofilne zbiorowiska okazałych bylin na siedliskach ruderalnych ze związku *Onopordion acanthii* reprezentowane bardzo powszechnie przez *Urtico-Aegopodietum podagrariae* zb. pokrzywy i podagrycznika oraz *Artemisio-Tanacetetum vulgaris* – zb. wrotycza pospolitego i bylicy pospolitej. Tereny charakteryzowały się ubogą różnorodnością biologiczną charakterystyczną dla terenów zmienionych przez człowieka. Sukcesja roślinności na tym terenie oprócz spontanicznym zarastaniem bylinami ruderalnymi kieruje się w stronę ubogich zbiorowisk ruderalnych wydeptywanych. Z innych zb. tworzących mozaikę synantropijnych asocjacji, płaty z krwawnikiem *Achillea millefolium*, perzem rozłogowym *Elymus repens*. To wieloletnie trwałe byliny i trawy terenów ruderalnych. Występują tam rozległe płaty z wymienionych gatunków oraz inne powszechne gatunki ruderalne jak wiechlina roczna *Poa annua* czy dziki bez *Sambucus nigra* w sąsiedztwie tych terenów.

Syntaksonomia stwierdzonych zbiorowisk roślinnych w omawianym buforze inwentaryzacji i w bezpośrednim sąsiedztwie

- A. Antropogeniczne zbiorowiska jednorocznych roślin terenów ruderalnych Klasa: *Stellarietea mediae* – zbiorowiska z dominacją roślin jednorocznych na siedliskach ruderalnych

rząd (O.): *Sisymbrietalia*

związek (All.): *Sisymbriion officinalis*

zespół (Ass.): *Hordeetum murini*

zespół (Ass.): *Sisymbrietum loeselii*

- B. Nitrofilne zbiorowiska zrzebów, terenów ruderalnych i zdeptanych

Klasa: *Artemisietea vulgaris* – nitrofilne zbiorowiska okazałych bylin i pnączy na siedliskach ruderalnych i nad brzegami zbiorników wodnych

Podklasa (SubCl.): *Artemisienea vulgaris*

rząd (O.): *Onopordetalia acanthii*

związek (All.): *Onopordion acanthii*

podzwiązek (SubAll.): *Dauco-Melilotenion*

zespół (Ass.): *Artemisio-Tanacetetum vulgaris*

zespół (Ass.): *Echio-Melilotetum*

rząd (O.): *Artemisietalia vulgaris*

związek (All.): *Arction lappae*

zespół (Ass.): *Arctio-Artemisietum vulgaris*

rząd (O.): *Glechometalia hederaceae*

związek (All.): *Aegopodion podagrariae*

zespół (Ass.): *Urtico-Aegopodietum podagrariae*

Fot. 7. Obszar opracowania – teren 1 – zieleń urządzona, powstała w ramach terenu zieleni istniejącego parkingu miejskiego (autor: M. Cymbik 2023 r.).

Fot. 8. Obszar opracowania – teren 1 – zieleń wysoka buk pospolity - zagospodarowana w ramach terenu zieleni istniejącego parkingu miejskiego (autor: M. Cymbik 2023 r.).

Fot. 9. Roślinność towarzysząca zabudowie, teren zieleni przy terenie 2 zmiany Studium przeznaczonym w zmianie Studium pod terenu usług drobnych (autor: M. Cymbik 2023 r.).

Fot. 10. Wysoka zieleń żywoplotowa terenu 2 zmiany Studium (autor: M. Cymbik 2023 r.).

TEREN 3

Ogłędziny terenu wykonano w dwóch terminach 8 i 13 października 2022 r.

W czasie ogłędzin panowały dobre warunki pogodowe i wegetacyjne. Dni były słoneczne a temperatura osiągała 17° C. Panowała ciepła i słoneczna pogoda.

Podczas ogłędzin obserwacji i diagnozie środowiska poddano szatę roślinną oraz faunę i warunki siedliskowe całego terenu (gleby i wody gruntowe, uwarunkowania świetlne, antropogeniczne przekształcenia).

Charakterystyka szaty roślinnej według nauk biologicznych dzieli się na opis flory i opis roślinności (zbiorowisk roślinnych). Do części flory należą gatunki roślin stwierdzonych w terenie, a do części roślinności należą asocjacje roślinne, które odpowiadają lub charakteryzują syntaksonomiczne zbiorowiska i zespoły roślinności z odpowiednich klas roślinności.

W związku z powyższym diagnostyka szaty roślinnej obejmuje zarówno charakterystykę gatunków jak wyodrębniające się fitosocjologicznie zbiorowiska roślinne, jeśli takie się wyodrębniają, które mogą reprezentować i wskazywać na rodzaj siedliska przyrodniczego z Zał. I Dyrektywy Siedliskowej.

Szatę roślinną (florę i roślinność) terenu opracowania poddano oględzinom w październiku na koniec okresu wegetacyjnego. Rozpoznaniu poddano florę (dominujące gatunki) oraz roślinność (wyróżniające się fitocenozy). Uwagę skupiono na dominującej w granicach obszaru opracowania roślinności nieużytkowanego odłogu i szuwarów, łąk.

Wykonano wizyty dzienne w terenie inwestycji i w sąsiedztwie w okresie odpowiednim dla poszukiwań i weryfikacji siedlisk solnisk nadmorskich 1330. Zwaloryzowano teren inwestycji diagnozując stan. Przeszukano teren w celu odnalezienia gatunków flory objętych ochroną prawną.

Przeszukano teren w celu odnalezienia gatunków fauny i ich śladów, również objętych ochroną prawną (gniazd, śladów odpoczynku, żerowania, legowisk).

Obserwowano obszar pod względem zainteresowania awifauną.

Szukano zbiorowisk reprezentujących siedlisko przyrodnicze 1330 – solniska nadmorskie (*Glaucopuccinellietalia* – zbiorowiska nadmorskie) dla potwierdzenia lub wykluczenia występowania ich jako przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000 „Zalew Kamieński i Dziwna”:

Identyfikatory fitosocjologiczne których poszukiwano:

Klasa: *Asteratea tripolium*

Rząd: *Glaucopuccinellietalia*

Związek: *Puccinellion maritimae*

Zespół: *Puccinellio-spergularietum salinae* – zespół marnicy odstającej i muchortrzewu solniskowego

Związek: *Armerion maritimae*

Zespół: *Juncetum gerardi* – słonawa

Zespół: *Junco-Samoletum valerandi* – halofilny półszuwar

Klasa: *Phragmitetea*

Rząd: *Phragmitetalia*

Związek: *Phragmition*

Zespół: *Scirpetum maritimi* – niski szuwar półhalofilny

Wyniki oględzin

Pod względem elementów i różnorodności szaty roślinnej obszar opracowania jest mało zróżnicowany. Panują trawiaste zbiorowiska o dużej powierzchni, o dominacji kilku powtarzających się gatunków traw: trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos*, trzciny pospolitej *Phragmites australis* i mietlicy rozłogowej *Agrostis stolonifera*. W zależności od odległości od drogi 102 i w miarę oddalania się od drogi gatunki te przechodziły jedno w drugie z dominacją właściwą dla podłoża glebowego.

Wskazany teren 3 i jego granice znajdują się miejscu przekształconym na gruntach nasypowych.

Grunty nasypowe

Flora

W północnej części terenu od strony drogi 102 roślinność występuje w postaci mozaiki płatów gatunków niskich wydeptywanych i wyższych traw jak trzcinnik. Miejscami występuje kilka siewek i

podrostów robinii akacjowej i wierzby kruchej *Salix fragilis* oraz płat inwazyjnego rdestowca sachalińskiego *Reynutria sachalinensis*. Tą część obszaru stanowią grunty odłogowane, z nasypami gruntów obcych podnoszących rzedne terenu, pokryte roślinnością trawiastą i bylinami synantropijnymi, nie użytkowane kośnie, pokryte w południowej części szuwarem trzcinnika lub roślinnością niską wydeptywaną ruderalną. Głównie roślinność stanowią trawy i byliny miejsc segetalnych i częściowo ruderalnych oraz spontanicznych, na glebach nasypowych, jak wiechlina roczna *Poa annua*, wiechlina łąkowa *Poa pratensis*, perz właściwy *Elymus repens*, trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*, mak piaskowy *Papaver argemone*, babka zwyczajna *Plantago major*, babka lancetowata *Plantago lanceolata*, jastrzębce *Hieracium spp.*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, wyka wąskolistna *Vicia angustifolia*, jeżyna popielica *Rubus caesius*.

Fot. 11. Widok w kierunku południowym z początku obszaru obserwacji w okolicach drogi 102, przy wjeździe na przedmiotowy teren. Na pierwszym planie widoczny GPZ Enea (autor: S. Jurzyk-Nordlów).

Fot. 12. Widok w kierunku południowym z początku obszaru obserwacji w okolicach drogi 102, oś centralna.
(autor: S. Jurzyk-Nordlów).

Fot. 13. Widok w kierunku wschodnim obszaru. (autor: S. Jurzyk-Nordlów).

Fot. 14. Widok w kierunku południowo-wschodnim obszaru. (autor: S. Jurzyk-Nordlów).

Fot. 15. Widok w kierunku południowym z centrum obszaru obserwacji (autor: S. Jurzyk-Nordlów).

Fot. 16. Widok na skład runi wydeptywanej (ruderalnej) w obszarze inwestycji na terenie z gruntami obcymi (autor: S. Jurzyk-Nordlöw).

Zwarcie roślinności runi wynosi 90% i miejscami tylko 50%. Ruń miejscami zasiedlona jest w gatunki okazałych kwiatnych bylin terenów ruderalnych jak wrotycz pospolity *Tanacetum vulgare*, bylica pospolita *Artemisia vulgaris*, stulisz lekarski *Sisymbrium officinale*, ostrożeń polny *Cirsium arvense*. Gdzieś na ubogiej glebie występują okazy chwastów ruderalnych i segetalnych jak: mniszek lekarski *Taraxacum officinale*, starzec wiosenny *Senecio vernalis* czy pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica*, mak polny *Papaver rhoeas*, podbiał pospolity *Tussilago farfara*, szczaw zwyczajny *Rumex acetosa*, wyka kosmata *Vicia vilosa*, przetacznik bluszczykowy *Veronica hederifolia*, płaty jastrzębca kosmaczka *Hieracium pilosella*, nostryk biały *Melilotus albus*. Ze względu na słabe grunty, charakteryzujące się piaszczystą bogatą w gruz warstwą wierzchnią gruntu i małą zasobnością w składniki odżywcze oraz silną przepuszczalnością wodną gruntu, roślinność opracowywanego obszaru jest dość jednolita gatunkowo. Ruń jest przesuszona i uboga w warstwę humusu. Na grunty analizowanych działek wnikają sukcesyjne gatunki drzew lekkoasiennych jak brzoza brodawkowata.

Gdzieś wraz z trzcinnikiem piaszkowym występuje ekspansywna trzcina pospolita *Phragmites australis*, której udział wzrasta wraz z coraz większą odległością od drogi 102. Wraz z odległością od drogi pojawiają się gatunki łąkowe jak tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, mietlica rozłogowa *Agrostis stolonifera*. Jednak nadal dominują gatunki traw a byliny występują sporadycznie jako rzadkie w runie.

Roślinność

Na analizowanym terenie stwierdzone trawiaste zbiorowiska roślinne trudno w większości zaliczyć do odpowiedniej jednostki syntaksonomicznej ze względu na ruderalny charakter podłoża. W dużej mierze nie identyfikują one typowych zbiorowisk łąkowych a zbiorowiska synantropijne z rzędu *Centaurealia cyani* – zbiorowisk segetalnych pól uprawnych z klasy *Stellarietea mediae* antropogenicznych zbiorowisk pól uprawnych i jednorocznych roślin terenów ruderalnych. Zbiorowiska zbudowane są głównie z gatunków traw i bylin miejsc ruderalnych oraz nieużytkowanych gdzie dominuje trzcinnik piaszkowy, wrotycz pospolity i bylica pospolita oraz inne towarzyszące gatunki

flory z różnych związków roślinności. Struktura roślinności obszaru opracowania nawiązuje do faz sukcesyjnych terenów zdegradowanych bądź odłogowanych suchych. Występujące gatunki traw i bylin azotolubnych tworzą wielogatunkową spontaniczną i ruń ubogą w gatunki szlachetnych traw rolniczych i z ustępowaniem gatunków segetalnych na ruderalne na słabych piaszczystych glebach, co wskazuje, że teren ten jest odłogowany od wielu lat. Zbiorowiska te ogólnie można zaliczyć do:

- roślinności ruderalnej z klasy *Artemisietea vulgaris*, nitrofilnych zbiorowisk okazałych bylin, z rzędu *Onopordetalia acantii* zbiorowisk bylin ruderalnych, związku *Onopordion acantii*, podzwiązku *Dauco-Melilotenion*, zespołu *Artemisio-Tanacetetum vulgaris* – zbiorowiska okazałych bylin z dominacją bylicy pospolitej i wrotczyca pospolitego o dużym zapotrzebowaniu na związki azotowe o stabilnej agregacyjnej strukturze przestrzennej, brak dużej ilości związku azotowych ogranicza występowanie tych gatunków na badanym terenie,
- roślinności segetalnej z klasy *Stellarietea mediae*, rzędu *Centauretalia cyani* - antropogenicznych zbiorowisk pól uprawnych i jednorocznych roślin terenów ruderalnych,
- zbiorowiska trawiaste ze związku *Epilobion angustifolii* – zbiorowiska ziołorośli i traworośli porębowych należące do zespołu *Calamagrostietum epigeji* - płaty trzcinnika piaskowego z niewielkim udziałem trzciny pospolitej. Przyczyną tego jest spontaniczne pochodzenie roślinności powstałej na gruntach łąkowych i jej silnej stabilizacji w fazie dominacji okazałych bylin.
- w miejscach wydeptywanych i rozjeżdżanych – przy drodze gruntowej i w jej pobliżu – rozwijają się tzw. zbiorowiska dywanowe (spodzichy) z rzędu *Plantaginetalia majoris* z babkami i wiechliną. Tworzą je rośliny bardzo odporne na uszkodzenia mechaniczne, formujące niskie i ubogie gatunkowo murawy wydeptywane ruderalnych miejsc.

W badanym obszarze i w sąsiedztwie nie stwierdzono gatunków flory i mykoflory objętych ochroną prawną.

Grunty bielcowe

Flora

Na południowym skraju obszaru opracowania terenu 3 oraz w sąsiedztwie poza nim wraz z odległością od drogi wzrasta także współczynnik pokrycia gruntu przez gatunki roślinności. Jest to związane z przejściem roślinności z gruntów nasypowych do naturalnych gruntów bielcowych. Na gruntach bielcowych pokrycie gruntów roślinnością sięga 100%. Runo jest silnie ocienione i nie dopuszcza światła do gruntu co powoduje, że dominuje w runie kilka gatunków traw głównie mietlica rozłogowa i trzcina pospolita. Mietlica jest niższa i tworzy gęsty dywan zielonej drobnej trawy nieprzepuszczającej światła do gruntu. Trzcina jest wyższa i tworzy drugą wyższą warstwę traw, z tymże jest ona rzadsza i tworzy luźny suchy szuwar łądowy. Podłoże jest silnie przesuszone i według obserwacji w październiku 2022 r. poziom wód gruntowych był poniżej 0,5 m pod powierzchnią terenu w miejscu bez nasypu czyli zaraz za południową granicą terenu 3. Piaski w dołach wykopanych do 0,5 m były suche i nie świadczyły, że wody gruntowe znajdują się poniżej dna dołów, lecz dużo głębiej. To świadczy o silnie niekorzystnych warunkach dla brzegu jeziora. Ogromnym spadku poziomu wód gruntowych, który jeszcze 20 lat temu na tym terenie sięgał poziomu terenu w większości cyklu rocznego, a w okresach jesienno-zimowo-wiosennym był zalewany podnoszącymi się dodatkowo wodami Zalewu Kamieńskiego.

Poza terenem 3 w sąsiedztwie południowej granicy terenu roślinność, która znajdowała się na pierwotnych glebach bielcowych zdominowana była przez mietlicę rozłogową *Agrostis stolonifera* oraz trzcinę pospolitą *Phragmites australis* w wyższej warstwie runa. Gdziekolwiek występował trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos* w płatach zdartej trzciny na piaszczystym suchym podłożu. Gęsty „dywan” z mietlicy charakterystyczny jest dla muraw zalewowych. W tej postaci zbiorowiska roślinnego murawy te wydają się nie być zalewane od wielu lat.

W wielu miejscach na podłożu piaszczystym występowała zmurszała i przesuszona warstwa dawnej żyznej próchnicznej gleby łąk zalewanych, która ulega już utlenieniu do postaci łatwo przyswajalnych związków azotu i fosforu.

Oprócz dominujących wymienionych powyżej gatunków w runie spotkano również takie gatunki jak sit skupiony *Juncus conglomeratus* (duży udział), sit rozpięzchły *Juncus effusus* (mały udział), sit członowaty *Juncus articulatus* (mały udział), sporadycznie pozostałe gatunki: ostrożeń polny *Cirsium arvense*, pięciornik gęsi *Potentilla anserina*, wąkrota zwyczajna *Hydrocotyle vulgaris*, karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, sporadycznie wierzbownica drobnokwiatowa *Epilobium parviflorum*, przytulia bagienna *Galium uliginosum*.

Gdziegdzie w dużych płatach występowała pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica* co świadczyło o wydzielaniu się związku azotu z utleniających się silnie wierzchnich przesuszonych warstwach zmurszałej gleby bielicowej.

Roślinność poza obszarem opracowania na gruntach bielicowych

Opisane gatunki tworzyły kilkogatunkowe gęste płaty roślinności murawowej i szuwarowej na przesuszonych glebach bielicowych dawniej zalewanych.

Można było wyróżnić następujące asocjacje roślinne: szuwar trzcinowy łądowy *Phragmitetum australis* i ubogie kałużowe murawy zalewowe ze związku *Agropyro-Rumicion crispi* – zbudowane jedynie z mietlicy rozłogowej jako gatunku dominującego i trzciny pospolitej. Te dwa zbiorowiska roślinne tworzyły wspólnie przesuszoną murawę zalewową. Nie występowały w tych gęstych jednogatunkowych asocjacjach gatunki słonolubne i nie tworzyły się słonawy 1330 charakterystyczne dla okolic Dziwnowa i reprezentowane przez charakterystyczne dla nich zbiorowiska.

Stwierdzone zbiorowiska roślinne można zaliczyć do dwóch odrębnych syntaksonów bądź potraktować je jako fazę przejściową dynamicznych przemian na przesuszonych i zmurszałych siedliskach dawniej stanowiących gleby zalewane. Ekspansywna trzcina wnika na miejsca dawnych koszonych łąk muraw zalewanych. Biorąc pod uwagę przejrzystość tworzonych danych proponuje się z wyodrębnienie stwierdzonych zbiorowisk jak poniżej:

Cl: *Phragmitetea*

O: *Phragmitetalia*

All: *Phragmition*

Ass: *Phragmitum australis* – łądowy szuwar trzcinowy na siedlisku przesuszonym i piaszczystym dawniej zalewanym

Cl: *Molinio-Arrhenatheretea*

O: *Trifolio fragiferae-Agrostietalia stoloniferae*

All: *Agropyro-Rumicion crispi* – murawy zalewowe

Zbiorowisko z *Agrostis stolonifera*

Fot. 17. Zbiorowiska z mietlicą rozłogową i ekspansywną trzciną pospolitą – murawy zalewowe ze związku *Agropyro-Rumicion crispi* (autor: S. Jurzyk-Nordlów 2022 r.).

Fot. 18. Zagęszczenie mietlicy rozłogowej na przesuszonym siedlisku gleb biellicowych poza terenem opracowania zmiany Studium (autor: S. Jurzyk-Nordlów 2022 r.).

Fot. 19. Warstwowe ułożenie dominującej i niższej mietlicy rozłogowej i wyższej luźno rozmieszczonej trzciny pospolitej poza terenem opracowania (autor: S. Jurzyk-Nordlów 2022 r.).

Fot. 20. Ubogie dno zbiorowisk z mietlicą i występowanie wąkroty zwyczajnej (autor: S. Jurzyk-Nordlów 2022 r.).

Fot. 21. Silnie przesuszone podłoże w miejscach dawnych muraw zalewowych. Trawa zgryziona przez zwierzyne (autor: S. Jurzyk-Nordlów 2022 r.).

Fot. 22. Przesuszone i utleniające się podłoże wydzielające związki azotu, zasiedlane jest przez pokrzywę która pokrywa dużymi plątamami teren muraw w obszarze inwestycji (autor: S. Jurzyk-Nordlów 2022 r.).

Fot. 23. Suchy dół o głębokości 0,5 m wskazuje na bardzo niski poziom wód gruntowych, syпки piasek i silnie przesuszone podłoże poza terenem opracowania (autor: S. Jurzyk-Nordlów 2022 r.).

Siedliska przyrodnicze

Reprezentujące w badanym terenie 3 i w sąsiedztwie zbiorowiska roślinne zbudowane głównie z gatunków ekspansywnych traw i antropofitów oraz szuwarów rosnących w luźnym zagęszczeniu nie reprezentują siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyrektywy Siedliskowej czyli przedmiotów ochrony dla obszarów objętych ochroną przez Wspólnotę.

Podłoże jest silnie przesuszone i w większość z obcymi gruntami nasypowymi, nie reprezentuje chronionych siedlisk przyrodniczych z Zał. I Dyrektywy Siedliskowej. Obszar nie jest zasilany w wodę zalewową ani podsiąkową. W części obszaru, gdzie występowały pierwotne bielice, roślinność również nie reprezentuje siedliska chronionych w tym szukanych przez autorkę opracowania słonaw nadmorskich 1330. Miejsce dawnych muraw zalewowych uległo degradacji w wyniku braku dostępu do wody zalewowej słonawej z Zalewu Kamieńskiego.

Gatunki objęte ochroną prawną

W obszarze opracowania nie stwierdzono gatunków objętych ochroną. Teren i podłoże jest silnie przekształcone i przesuszone. Brak gatunków rzadkich i zagrożonych charakterystycznych dla siedlisk od wód zależnych. Nie stwierdzono gatunków flory z *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin*.

3.8. Fauna

W trakcie przeprowadzonych obserwacji fauny zastosowano następujące metody inwentaryzacyjne: obserwacje bezpośrednie zwierząt, inwentaryzację śladów bytowania (odnajdywanie odchodów, śladów, miejsc żerowania), identyfikację tropów, penetrację obrzeży cieków naturalnych i sztucznych pod kątem możliwości występowania herpetofauny, wyszukiwanie osobników rozjechanych, bądź rozdeptanych, kontrolowano również wszelkie zagłębienia mogące

stanowią przypadkowe pułapki dla płazów i gadów. Notowano wszystkie gatunki ptaków pojawiające się w zasięgu wzroku i słuchu obserwatora.

Podczas prowadzonej inwentaryzacji posługiwano się lornetką 10x42, natomiast dokumentację fotograficzną wykonano za pomocą aparatu Canon Power Shot 10.

W trakcie prowadzenia obserwacji terenowych notowano wszystkie gatunki ptaków, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków widniejących w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz gatunków mniej licznych i rzadkich na terenie kraju, jak i również gatunków zwierząt będących ważnymi dla Europy, w tym gatunkach priorytetowych, widniejących w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ujście Odry i Zalew Szczeciński. Inwentaryzacja gatunków płazów i gadów polegała na bezpośrednich obserwacjach oraz na penetracjach terenu podczas trwania okresu lokalnych wędrówek i przygotowywania się do zimowania.

Ornitofauna

W obrębie terenu 3 opracowania oraz w szerokich okolicach i sąsiedztwie obszaru opracowania (w szerokim buforze) w październiku 2022 r. stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków związanych z terenem, miejscem żerowania lub schronieniem:

- pospolite ptaki: szpak *Sturnus vulgaris*, kos *Turdus merula*, sroka *Pica pica*, mazurek *Passer montanus* czy wrona siwa *Corvus cornix*, również w sąsiedztwie obszaru opracowania.

Podczas oględzin na znacznych wysokościach powyżej 100-200 m odnotowano przeloty wędrówkowe ptactwa w kierunku zachodu. W kluczach wędrowały gęsi *Anser* spp.

Teriofauna

W granicach terenu 3 opracowania i w sąsiedztwie oraz w okolicach żerują i bytują gatunki zwierzyny łownej, głównie: sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa*, lis *Vulpes vulpes*, zając *Lepus europaeus*. Ślady intensywnego żerowania i bytowania widoczne są w wielu miejscach. Widoczne są również ślady gatunków prowadzących skryty tryb życia, których naocznie nie spotkano jednak są powszechnie spotykane w ekosystemach łąk jak kuna domowa *Martes foina*, zwierzęta domowe.

Herpetofauna

Obszar poddany oględzinom nie posiada siedlisk od wód zależnych, mokrych i bagiennych. Nie stwierdzono w tym obszarze żab zielonych (*Rana esculenta* complex), nie napotkano pomimo sprzyjającej temperatury i spotykania herpetofauny tak jak w innych miejscach Dziwnowa. Nie wyklucza się jednak ich występowania w innych terminach roku w obszarze opracowania.

Miejsca trawiaste terenu 3 opracowania mogą być kryjówkami i miejscem żerowania padalca zwyczajnego *Anguis fragilis* gatunku objętego ochroną prawną częściową i zaskrońca zwyczajnego *Natrix natrix* gatunku objętego ochroną prawną częściową. To gatunki powszechnie występujące w zaroślach blisko miejsc piaszczystych, gdzie wygrzewają się na słońcu. Jest to dla nich dobre miejsce bytowania.

4. ANALIZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

4.1. Ustalenia projektu zmiany Studium

Obszary objęte zmianą Studium położone są w różnych miejscach i wyodrębnione zostały jako jednostki strukturalne o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, dla których ustala się przeznaczenie, zasady zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zmiana ustaleń dla terenów objętych zmianą Studium zostały oznaczone kolorem niebieskim

13.3. Strefy funkcjonalno-przestrzenne

Na podstawie zdefiniowanych uwarunkowań wyznacza się strefy funkcjonalno-przestrzenne o różnych, dominujących lub preferowanych na tych terenach funkcjach:

- strefa wód powierzchniowych,
- strefa nadmorska – plaża wraz z nadmorskim pasem technicznym,
- strefa gospodarki leśnej Nadleśnictw Międzyzdroje i Gryfice,
- strefa zieleni naturalnej,
- strefy zamknięte,
- strefa gospodarki rolnej,
- strefy z przewagą zabudowy mieszkaniowej,
- strefy z przewagą zabudowy usług turystycznych,
- strefy usług turystyczno-wypoczynkowych,
- strefa portowa,
- strefy usługowe,
- strefy gospodarcze.

13.3.1. Kierunki rozwoju przestrzennego miejscowości gminy - strefy funkcjonalno-przestrzenne wraz z zasadami ich zagospodarowania i zabudowy

Na potrzeby formułowania ustaleń Studium w ramach struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy wyznaczone zostały obszary – jednostki planistyczne, uwzględniające, poza uwarunkowaniami środowiskowymi, dotychczasowy rozwój i funkcje poszczególnych ośrodków, powiązania infrastrukturalne i komunikacyjne oraz główne kierunki ich rozwoju funkcjonalnego i przestrzennego.

Wyznaczone jednostki obejmują poszczególne miejscowości w granicach obrębów geodezyjnych:

- miasto Dziwnów,
- Międzywodzie,
- Dziwnówek,
- Łukęcin.

DZIWNÓW

1 UTw – strefa usług turystycznych – ośrodki wypoczynkowe,

- dopuszczalne usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych, preferowane wbudowane,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 25% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 3 kondygnacji – do 12,0 m,
- dachy symetryczne dwu- lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci 30÷45°.

2 MN,UT – strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usług turystycznych:

- lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – projektowana wolnostojąca,
- dopuszczalna zabudowa usług turystycznych preferowana w formie zabudowy pensjonatowej, pokoje na wynajem,
- dopuszczalne usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych, preferowane wbudowane,
- konieczny skwer/skwery zieleni publicznej,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 50% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 8,0 m,

3 UTm – strefa usług turystycznych – basen jachtowy – Marina Dziwnów, z obsługą i zapleczem socjalnym oraz funkcjami towarzyszącymi:

- usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych - restauracja / kawiarnia, dopuszczalny hotel żeglarski,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 10% powierzchni terenu,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni terenu.
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 10,0 m od poziomu terenu do górnej krawędzi dachu,
- dachy symetryczne, dwuspadowe, o kącie nachylenia połaci min. 20°, dopuszczalne dachy o kącie min. 10° lub płaskie budynku funkcji zaplecza technicznego,
- parkingi.

4 U – strefa zabudowy usługowej – usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych miejscowości - turystycznej i mieszkaniowej:

- dopuszczalne pozostawienie istniejącej funkcji mieszkaniowej,
- istniejący obiekt handlowy z parkingiem,
- dopuszczalna zabudowa usług komunalnych,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 35% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 20% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 9,0 m,
- dachy symetryczne dwu- lub czterospadowe o kącie nachylenia połaci $25 \div 45^\circ$.

5 UO – strefa usług oświaty- szkoła:

- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 30% powierzchni działki,
- dopuszcza się towarzyszące usługi turystyczne,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 3 kondygnacji – do 12,0 m,
- dachy symetryczne dwu- lub czterospadowe o kącie nachylenia połaci $20 \div 35^\circ$.

6 UO – strefa usług oświaty – szkoła, biblioteka:

- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 40% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 30% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 12,0 m,
wzdłuż ulicy Mickiewicza dopuszcza się ciąg 1-kondygnacyjnych pawilonów usługowych z dachami płaskimi.

7 UTc – strefa usług turystycznych – ośrodek campingowy:

- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 20% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 60% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 7,5 m,
- dachy symetryczne dwuspadowe o kącie nachylenia połaci $38 \div 45^\circ$ lub dachy płaskie.

8 U – strefa zabudowy usługowej – usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych miejscowości - turystycznej i mieszkaniowej:

- dopuszczalne pozostawienie istniejącej funkcji turystycznej i mieszkaniowej,
- usługi komunalne i publiczne: administracja, straż pożarna, posterunek policji,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy:
 - zabudowy wolnostojącej do 50% powierzchni działki,
 - zabudowy szeregowej do 70% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej:
 - dla zabudowy wolnostojącej min. 20% powierzchni działki,
 - dla zabudowy szeregowej min. 10% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 9,0 m,

- dachy symetryczne dwu- lub czterospadałowe, o kącie nachylenia połaci $25\div 45^\circ$, dopuszcza się dachy płaskie.

9 U – strefa zabudowy usługowej – usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych miejscowości - turystycznej i mieszkaniowej:

- istniejący obiekt handlowy z parkingiem,
- usługi publiczne: administracji, sportu i rekreacji związanej z położeniem nadwodnym:
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy:
 - na działkach zabudowy usług administracji do 40% powierzchni działki,
 - na działkach usług sportu i rekreacji do 10% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej:
 - na działkach zabudowy usług administracji min 20% powierzchni działki,
 - na działkach usług sportu i rekreacji min. 70% powierzchni działki,,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 8,0 m, dla usług administracji dopuszcza się wysokość do 4 kondygnacji – do 17,5 m,
- dachy symetryczne dwu- lub czterospadałowe o kącie nachylenia połaci $38\div 45^\circ$, dopuszcza się dachy płaskie.

10 UTw – strefa usług turystycznych – hotele, zabudowa apartamentowa:

- towarzyszące usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych – preferowane wbudowane,
- funkcja mieszkaniowa lokalizowana wyłącznie jako uzupełniająca,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 30% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 30% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 4 kondygnacji do 13,0 m,
- dachy płaskie.

11 MU – strefa zabudowy mieszkalno-usługowej – wielofunkcyjna:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna,
- usługi turystyczne – ośrodki wypoczynkowe, hotele, zabudowa apartamentowa i pensjonatowa, pokoje na wynajem,
- usługi nieuciążliwe, w tym publiczne i ochrony zdrowia, związane z obsługą funkcji podstawowych, grupowane przy głównych ciągach pieszych, w tym głównej komunikacyjnej osi miejscowości – ul. A. Mickiewicza, dopuszczalne 1-kondygnacyjne pawilony usługowe z dachami płaskimi,
- obowiązuje utrzymanie publicznych skwerów zieleni urządzonej,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 50% powierzchni działki,
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej min. 30% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy:
 - na terenie po północnej stronie ul. A. Mickiewicza $3\div 5$ kondygnacji - do 17,0 m,
 - na terenie po południowej stronie ul. A. Mickiewicza $2\div 4$ kondygnacji - do 15,0 m,
- dachy symetryczne dwu- lub czterospadałowe o kącie nachylenia połaci $35\div 45^\circ$, dopuszcza się dachy płaskie,
- dopuszcza się rozbudowę zabytkowego obiektu Pensjonatu „Bałtyk” i zagospodarowanie jego otoczenia na warunkach służby ochrony zabytków

12 UO – strefa usług oświaty: przedszkole:

- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 25% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 50% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 9,0 m,
- dachy o kącie nachylenia połaci min. 15° ,
- wzdłuż ul. Parkowej dopuszcza się zabudowę usługową z częścią mieszkalną powyżej kondygnacji parteru:
 - wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 25% powierzchni działki,
 - wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 50% powierzchni działki,
 - wysokość zabudowy do 3 kondygnacji – do 12,0 m,
 - dachy symetryczne, dwuspadałowe o kącie nachylenia połaci $35\div 45^\circ$.

13 U – strefa zabudowy usługowej – usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych miejscowości - turystycznej i mieszkaniowej, dopuszcza się hotele i pensjonaty:

- zabudowa usługowa z dopuszczalną częścią mieszkalną powyżej kondygnacji parteru:
- zabudowa w formie ciągu usługowego wzdłuż ul. A. Mickiewicza,
- preferowane usługi handlu, gastronomii i rozrywki,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy:
 - dla zabudowy wolnostojącej do 60% powierzchni działki,
 - dla zabudowy szeregowej do 100% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej:
 - dla zabudowy wolnostojącej min. 20% powierzchni działki,
 - dla zabudowy szeregowej nie ustala się,
- wysokość zabudowy $2\div 3$ kondygnacji – do 12,0 m,
- dachy symetryczne dwuspadowe, o kącie nachylenia połaci $35\div 45^\circ$, dopuszcza się dachy płaskie.

13a U – strefa zabudowy usługowej – usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych miejscowości - turystycznej i mieszkaniowej, dopuszcza się hotele i pensjonaty:

- zabudowa usługowa, część mieszkalna i/lub pokoje na wynajem powyżej kondygnacji parteru:
- zabudowa w formie ciągu usługowego wzdłuż ul. A. Mickiewicza,
- preferowane usługi handlu, gastronomii i rozrywki,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 60% powierzchni terenu lub działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 20% powierzchni terenu lub działki,
- wysokość zabudowy $2\div 3$ kondygnacji – do 12,0 m,
- dachy symetryczne dwuspadowe, o kącie nachylenia połaci $35\div 45^\circ$,
- zadrzewienia przy zachodniej granicy terenu, w tym okazała lipa, do zachowania,
- zachowanie przejścia pieszego w przy zachodniej granicy terenu.

14 UTw – strefa usług turystycznych – hotele, zabudowa apartamentowa i pensjonatowa :

- towarzyszące usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych – preferowane wbudowane,
- preferowane usługi związane z położeniem nadwodnym,
- funkcja mieszkaniowa lokalizowana wyłącznie jako uzupełniająca,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 30% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 25% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy $2\div 3$ kondygnacji – do 11,0 m,

15 UK – strefa usług sakralnych – kościół z zabudową parafialną:

- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 50% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 20% powierzchni działki,
- wysokość budynku kościoła – istniejąca dominanta wysokościowa,
- wysokość zabudowy towarzyszącej do 2 kondygnacji – do 8,0 m,
- dachy płaskie.

16 UTw – strefa usług turystycznych – hotele, zabudowa apartamentowa:

- dopuszcza się ośrodki wypoczynkowe, zabudowę pensjonatową,
- funkcja mieszkaniowa wyłącznie do obsługi funkcji podstawowych jako uzupełniająca,
- towarzyszące usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych, preferowane wbudowane,
- dopuszcza się pozostawienie istniejącej zabudowy mieszkaniowej na wydzielonych działkach,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 40% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 30% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy $3\div 4$ kondygnacji – do 15,0 m,

17 MN,UT – strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług turystycznych:

- lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – preferowana wolnostojąca,
- zabudowa usług turystycznych preferowana w formie pensjonatów, hoteli, pokoi na wynajem,
- dopuszczalne ośrodki wypoczynkowe, zabudowa apartamentowa,
- dopuszczalne usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych, preferowane wbudowane, w tym usługi administracyjne i komunalne,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 40% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 30% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy 2÷3 kondygnacji – do 12,0 m, u zbiegu ulic Kościelnej i Słonecznej dopuszcza się wysokość 4 kondygnacji, wysokość hoteli do 4 kondygnacji,
- dachy symetryczne dwu- lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci 30÷45°, dopuszcza się dachy płaskie,
- min. powierzchnia działki: dla zabudowy wolnostojącej i bliźniaczej – 400 m², dla zabudowy szeregowej – 200 m².

18 UTw – strefa usług turystycznych – ośrodki wypoczynkowe, hotele, zabudowa pensjonatowa:

- dopuszcza się zabudowę apartamentową,
- funkcja mieszkaniowa lokalizowana wyłącznie jako uzupełniająca,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 30% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 3 kondygnacji – do 12,0 m,
- na działce nr 533 dopuszcza się hotel z garażem podziemnym, o wysokości do 6 kondygnacji – do 21,0 m, jako dominantę,
- na działce nr 531 wzdłuż ulicy Tęsknoty dopuszcza się zabudowę o wysokości do 4 kondygnacji – do 15,0 m,
- dachy płaskie; dopuszcza się dachy symetryczne dwuspadowe o kącie nachylenia połaci 30÷45°.

19 UTw – strefa usług turystycznych – hotele, zabudowa apartamentowa:

- dopuszczalne ośrodki wypoczynkowe, zabudowa pensjonatowa,
- towarzyszące usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych, preferowane wbudowane,
- funkcja mieszkaniowa lokalizowana wyłącznie jako uzupełniająca,
- preferowana lokalizacja towarzyszących urządzeń sportowych,
- w zach. części strefy (na zach. od ul. Wilków Morskich):
 - wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 40% powierzchni działki,
 - wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 30% powierzchni działki,
 - wysokość zabudowy do 4 kondygnacji – do 15,0 m,
- we wsch. części strefy (na wsch. od ul. Wilków Morskich):
 - wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 30% powierzchni działki,
 - wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni działki,
 - wysokość zabudowy do 3 kondygnacji – do 12,0 m,
- dachy:
 - dla zabudowy 4 -kondygnacyjnej preferowane dachy płaskie,
 - dla zabudowy do 3 kondygnacji preferowane symetryczne o kącie nachylenia połaci 30÷45°.

20 MN,UT – strefa zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług turystycznych – teren położony w granicach pasa technicznego brzegu wód morskich:

- lokalizacja zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej,
- zabudowa usług turystycznych preferowana w formie pensjonatów, pokoi na wynajem,
- dopuszczalne usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych, preferowane wbudowane,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 30% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 9,0 m,
- dachy symetryczne dwuspadowe o kącie nachylenia połaci 40÷45°,
- zakaz wydzielania nowych działek.

W związku z położeniem terenu w granicach pasa technicznego brzegu wód morskich lokalizacja zabudowy wymaga spełnienia procedur wynikających z przepisów odrębnych.

21 UTw – strefa usług turystycznych – hotele, zabudowa apartamentowa i pensjonatowa:

- towarzyszące usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych – preferowane wbudowane,
- lokalizacja usług związanych z położeniem nadwodnym,
- konieczny publiczny dostęp do brzegów cypla,
- obowiązuje lokalizacja publicznego skweru/ skwerów zieleni urządzonej,
- funkcja mieszkaniowa lokalizowana wyłącznie jako uzupełniająca,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 30% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy 2÷3 kondygnacji – do 11,0 m; na powierzchni do 20% powierzchni zabudowy dopuszcza się wysokość 4 kondygnacji – do 16,0 m,
- dachy płaskie.

22 U – strefa usług turystycznych – obsługa i zaplecze socjalne mariny:

- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 25% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 7,5 m,
- dachy symetryczne o kącie nachylenia połaci 30÷45°.

23 UTw – strefa usług turystycznych – ośrodki wypoczynkowe, zabudowa apartamentowa:

- na części terenu preferowana lokalizacja ośrodka campingowego lub domków rekreacyjnych,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 30% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 35% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 4 kondygnacji do 13,0 m.

24 UT,MN – strefa usług turystycznych i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- zabudowa usług turystycznych preferowana w formie pensjonatów, domków wypoczynkowych rekreacji indywidualnej, pokoi na wynajem,
- dopuszczalna lokalizacja ośrodków domków rekreacyjnych,
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca lub bliźniacza,
- dopuszczalne usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych, preferowane wbudowane,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 30% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 40% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 9,5 m,
- dachy symetryczne dwuspadowe o kącie nachylenia połaci 45÷55°;

25 UT,MN – strefa usług turystycznych i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna niskiej intensywności – wolnostojąca,
- zabudowa usług turystycznych preferowana w formie domków wypoczynkowych rekreacji indywidualnej, pokoi na wynajem,
- dopuszczalne pensjonaty głównie wzdłuż ul. Dziwnej o wysokości do 3 kondygnacji- do 12,5 m,
- dopuszczalne usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych, preferowane wbudowane,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy – do 25% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 50% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 8,5 m,
- dachy symetryczne dwu- i wielospadowe o kącie nachylenia połaci 35÷45°,
- minimalna powierzchnia działki – 1000 m²,
- zbiorowiska leśne oznaczone w obrębie strefy (struktury osiedleńczej) na rysunku studium - do zachowania zgodnie z wykonanymi badaniami przyrodniczymi i ustaleniami planu,

- na pozostałej części strefy realizacja zabudowy wkomponowanej w zadrzewienie, może być podejmowana po przeprowadzeniu indywidualnego rozpoznania roślinności i siedlisk przyrodniczych pod kątem występowania przedmiotów ochrony w Naturze 2000, przed przystąpieniem do uzyskania pozwoleń na budowę.

Na terenach poza strefą usług turystycznych 25 UTw, obszarze objętym zakazem zabudowy, obowiązuje:

- pozostawienie zieleni naturalnej,
- zachowanie zieleni solniskowej zgodnie z wykonanymi badaniami przyrodniczymi.

25a UTw,MN – strefa usług turystycznych – zabudowa apartamentowa:

- dopuszcza się ośrodki wypoczynkowe, zabudowę pensjonatową, hotele:
- dopuszczalna zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca lub zabudowa rekreacji indywidualnej, lokalizowana na działkach przyległych do wschodniej granicy terenu,
- dopuszczalne, preferowane jako wbudowane, usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy – do 30% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 50% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 3 kondygnacji – do 12,0 m,
- dachy symetryczne dwu- i wielospadowe o kącie nachylenia połaci $20\div 45^\circ$,
dopuszczalne dachy płaskie, pod warunkiem realizacji w zespole min. 3 sąsiadujących budynków,
- minimalna powierzchnia wydzielanej działki – 1200 m²,

na działkach przyległych do działek o funkcji drogowej wzdłuż wschodniej części terenu dopuszczalna wolnostojąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna lub zabudowa rekreacji indywidualnej:

- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy – do 25% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 60% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 8,5 m,
- dachy głównej bryły budynku symetryczne dwu- lub wielospadowe o kącie nachylenia połaci $35\div 45^\circ$,
- minimalna powierzchnia wydzielanej działki – 1000 m².

26 MU – strefa zabudowy mieszkalno-usługowej – wielofunkcyjna:

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna,
- usługi turystyczne – ośrodki wypoczynkowe, hotele, zabudowa apartamentowa i pensjonatowa, pokoje na wynajem,
- towarzyszące usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych - dopuszczalne 1-kondygnacyjne pawilony usługowe z dachami płaskimi,
- lokalizacja centrum kulturalno-rozrywkowego,
- boiska sportowe oraz urządzenia rekreacyjne,
- dopuszczalna lokalizacja usług celu publicznego, w tym dom kultury, świetlica, budynek Urzędu Miejskiego,
- obowiązuje lokalizacja towarzyszących publicznych skwerów zieleni urządzonej,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 40% powierzchni działki, dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej dopuszcza się 60%,
- wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej min. 30% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy 2÷4 kondygnacji do 15,0 m,
- istniejące dominanty przestrzenne i wysokościowe 5-kondygnacyjne,
- dachy symetryczne dwu- lub czterospadowe o kącie nachylenia połaci $35\div 45^\circ$, dopuszcza się dachy płaskie,

27 UTw – strefa usług turystycznych – hotele, zabudowa apartamentowa:

- dopuszcza się realizację do 30% powierzchni użytkowej zabudowy w formie lokali mieszkalnych,
- dopuszczalna zabudowa pensjonatowa, domki wypoczynkowe rekreacji indywidualnej,

- na powierzchni do 20% powierzchni strefy dopuszcza się zabudowę mieszkaniową niskiej intensywności (jednorodzinną) z towarzyszącymi funkcjami usługowymi,
- towarzyszące usługi nieuciążliwe związane z obsługą funkcji podstawowych - preferowane wbudowane lub wykształcenie pasażu gastronomiczno-handlowego,
- parkingi,
- obowiązuje całościowe zagospodarowanie terenu na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, z opracowaniem układu funkcjonalnego przy założeniu równorzędnego traktowania funkcji turystyki oraz wartości przyrodniczych obszaru, z uwzględnieniem:
 - powiązania układu komunikacyjnego z istniejącą siecią dróg,
 - powiązania struktury osiedla ciągami pieszymi z sąsiednim terenem 25 UT, MN,
 - maksymalna powierzchnia zabudowy - 40% powierzchni działki,
 - powierzchnia biologicznie czynna min. 25% powierzchni działki,
 - wysokość zabudowy strefowo zróżnicowana - 2÷6 kondygnacji – do 21,0 m,
 - lokalizacji skwerów zieleni urządzonej, przy urządzeniu terenów zieleni obowiązuje zachowanie składu drzew rodzimych, z preferencją sosny zwyczajnej, brzozy brodawkowatej i omszonej, jesionu wyniosłego, grabu omszonego, z zakazem nasadzeń gatunków inwazyjnych, w szczególności róży pomarszczonej, czeremchy późnej, świdośliwy, dębu czerwonego, robinii grochodrzew, klonu jesionolistnego oraz sukcesywna eliminacja topoli kanadyjskiej.

Realizacja inwestycji uwarunkowana będzie działaniami na rzecz ochrony bioróżnorodności poprzez:

- grupowanie, a nie rozpraszanie projektowanej zabudowy,
- wykształcenie pasa zieleni parkowej oddzielającego strefę usług turystycznych od terenu objętego zakazem zabudowy,
- konieczne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko planowanej inwestycji w pełnym zakresie oraz ustalenie działań minimalizujących oddziaływania na środowisko,
- w pld. części strefy lub na styku stref 27 UTw i zieleni naturalnej proponowane utworzenie gospodarstwa agroturystycznego, jako atrakcji turystycznej, prowadzącego gospodarkę sprzyjającą odtworzeniu niskoturystycowych łąk z roślinnością słonolubną.

Na terenach poza strefą usług turystycznych 27 UTw, na obszarze objętym zakazem zabudowy, obowiązuje:

- pozostawienie zieleni naturalnej,
- zachowanie zieleni solniskowej zgodnie z wykonanymi badaniami przyrodniczymi.

28 UT – strefa usług turystycznych – ośrodki wypoczynkowe, hotele:

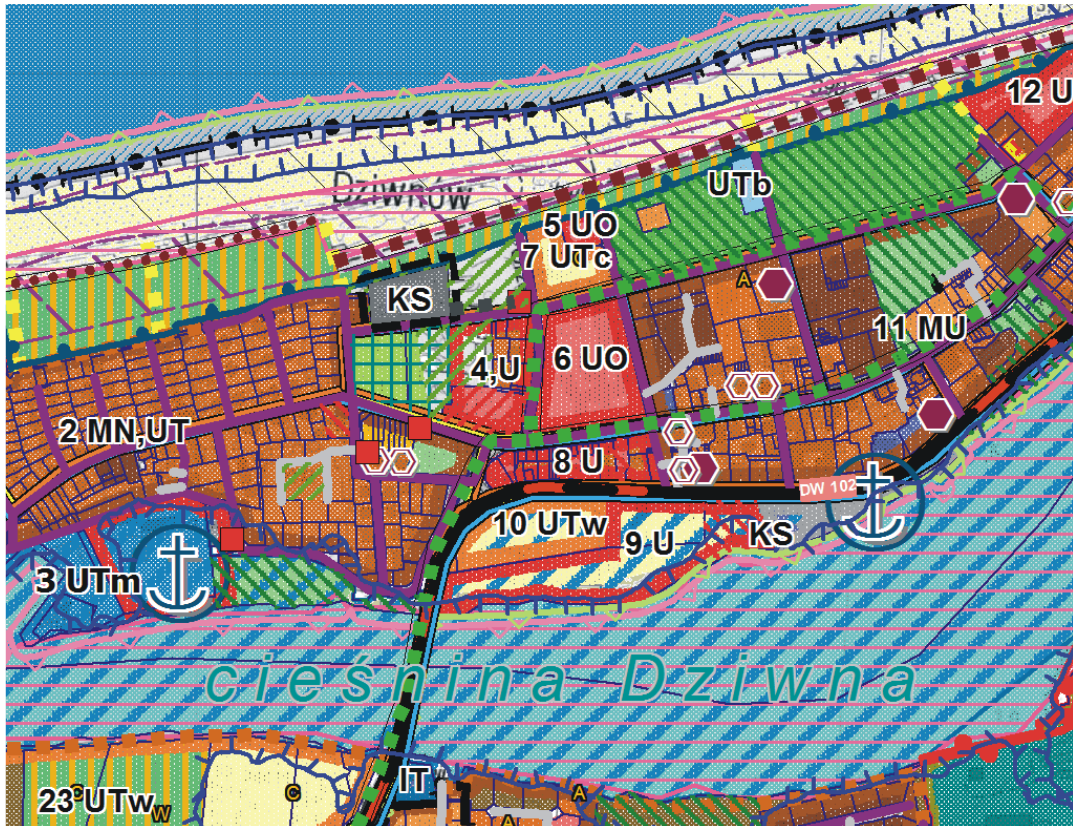
- dopuszczalna zabudowa apartamentowa,
- dopuszcza się realizację do 30% powierzchni użytkowej zabudowy w formie lokali mieszkalnych,
- wskaźnik wielkości powierzchni zabudowy do 40% powierzchni działki,
- wskaźnik wielkości powierzchni biologicznie czynnej min. 25% powierzchni działki,
- wysokość zabudowy do 4 kondygnacji – do 15,0 m,
- dachy płaskie.

Na terenach poza strefą usług turystycznych, na obszarze objętym zakazem zabudowy dopuszcza się pomost na palach.

UTb – baza ratowników z dopuszczeniem sezonowej funkcji mieszkalnej dla pracowników oraz usługowej związanej z obsługą turystów:

- powierzchnia zabudowy do 25%,
- powierzchnia biologicznie czynna min. 60%,
- wysokość zabudowy do 2 kondygnacji – do 7,0 m,
- dachy dwu- lub wielospadowe o jednorodnym kącie nachylenia połaci 24÷45° lub dachy płaskie.

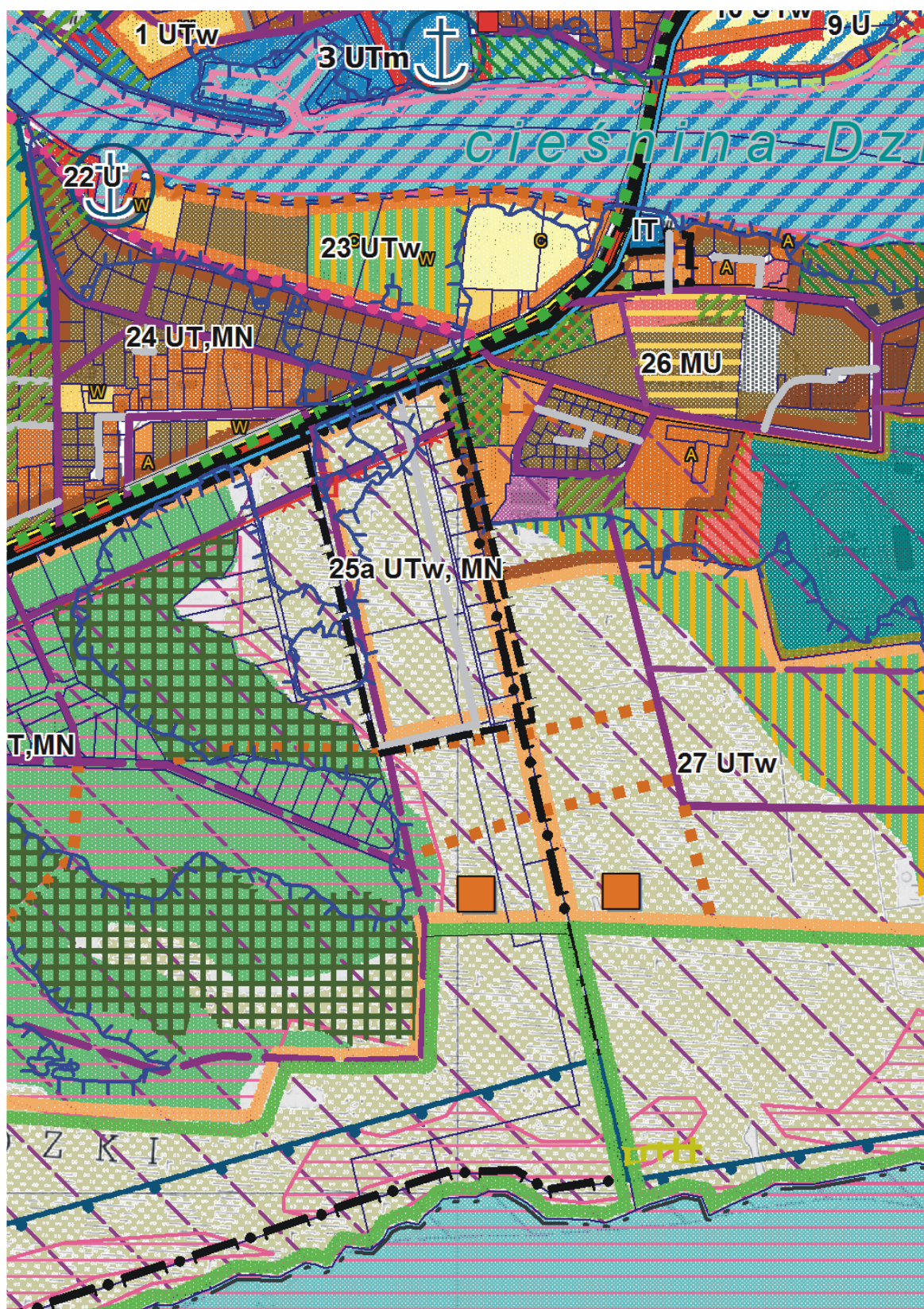
KS – parking ogólnodostępny.

Rys. 20. Granice zmiany Studium... w punkcie 1 – czarne przerywane linie, m. Dziwnów dz. 220/1 na rysunku zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów z 2022 r. o przeznaczeniu na parking miejski KS (źródło: BIP gmina Dziwnów).

Rys. 21. Granice zmiany Studium... w punkcie 2 – czarne przerywane linie, m. Dziwnów dz. 369/9 na rysunku zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów z 2022 r. o przeznaczeniu na usługi drobne 13a U (źródło: BIP gmina Dziwnów).

Rys. 22. Granice zmiany Studium... w punkcie 3 – czarne przerywane linie, m. Dziwnów nr: 757/8, 757/44, 912/1, 912/4-912/36, 757/13, 757/21-757/27, 757/29-757/34, 757/36-757/41, 757/44-757/56, 914 na rysunku zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów z 2022 r. o przeznaczeniu na usługi turystyczne i mieszkalne 25a UTw, MN (źródło: BIP gmina Dziwnów).

4.2. Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko

Zmiana Studium dotyczy 3 terenów – stref funkcjonalnych w obrębie miasta Dziwnów:

1. Teren o symbolu **KS** - ogólnodostępnego parkingu zlokalizowanego w zachodniej części ulicy Henryka Sienkiewicza, po przeciwnej stronie cmentarza komunalnego, w niewielkiej odległości od przejścia na plażę. Teren objęty zmianą jest powiększeniem, zgodnie ze stanem istniejącym, parkingu ustalonego w Studium dotychczas obowiązującym.
2. Teren o symbolu **13a U**, położony pomiędzy ulicami Kościelną a Juliusza Słowackiego, jest bezpośrednio sąsiadującym z ciągiem szeregowej zabudowy usługowej usług nieuciążliwych, w tym obowiązujących funkcji handlu i/lub gastronomi w parterach budynków, z dopuszczalnym zakwaterowaniem turystycznym w kondygnacjach pozostałych. Zmiana dotyczy przedłużenia istniejącego ciągu zabudowy usługowej, z ustaleniem cech zabudowy jak zabudowa sąsiadująca. Dopuszczona w ustaleniach funkcja mieszkaniowa jest wyłącznie funkcją towarzyszącą zabudowie usługowej, na potrzeby jej właściciela lub użytkownika.
3. Teren o symbolu **25a UTw,MN**, po południowej stronie drodze wojewódzkiej nr 102, w pld.-zach. części miasta, nie zmienia podstawowej funkcji ustalonej w studium dotychczas obowiązującym. Pozostaje strefą usług turystycznych z możliwością lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej maksymalnie w zakresie ustalonym w studium dotychczas obowiązującym. Nie przewiduje się zwiększenia powierzchni terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowe.

Zmiana dotyczy zmiany formy usług turystycznych, tj. dopuszczenia zabudowy apartamentowej oraz zwiększenia wskaźników dotyczących powierzchni zabudowy oraz wysokości zabudowy na części terenu z 8,5 m do 12,5 wysokości.

Zmiana Studium nie obejmuje uruchomienia nowych terenów inwestycyjnych w stosunku do Studium obowiązującego.

Objęty zmianą ogólnodostępny parking jest istniejącym parkingiem urządzonym. Funkcja usługowa, lokalizowana jako przedłużenie istniejącej zabudowy usługowej wprowadzana jest na terenie o dotychczasowym przeznaczeniu, jak też dotychczasowym użytkowaniu, jako ogólnodostępny parking.

Zmiana dotycząca usług turystycznych jest niewielką modyfikacją funkcji dotychczasowej, jedynie w zakresie części wskaźników.

W związku z powyższym brak jest nowych uwarunkowań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy oraz wpływu wprowadzonej zmiany na układ funkcjonalno-przestrzenny gminy Dziwnów, w tym zasady przebiegu podstawowego układu komunikacyjnego.

Przewidywane rozstrzygnięcia zmiany Studium mają niewielki wpływ na „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę dla miasta i gminy Dziwnów” sporządzonego w 2022 r. na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy pizp.

4.3. Stan środowiska na obszarach przewidywanego znaczącego oddziaływania ustaleń dokumentu

Stan środowiska oraz jego składników i elementów przedstawiono poniżej na podstawie dostępnych danych, analiz i obserwacji terenów zmiany Studium:

Elementy składowe środowiska biotycznego i abiotycznego:

- **powietrze atmosferyczne** – stan bardzo dobry bez otaczających poważnych źródeł powodujących zanieczyszczenie, wydzielanie niskoemisyjnych niewielkiej ilości zanieczyszczeń pochodzących z istniejących usług czy usług turystycznych w okresie zimy jest niewielki również przez coraz częstsze zastosowanie nowoczesnych bez emisyjnych źródeł ciepła – pomp ciepła z fotowoltaiką. Brak oznak zanieczyszczenia powietrza i przekroczeń emisji. Teren nadmorski o dobrym ruchu mas powietrza;
- **gleby** – gleby IV klasy, miejscami zdegradowane z obcymi nawiezionymi gruntami. Zasiedlenia roślinności ruderalnej; typ gleb: piaszczyste, żwirowe nie wymagające melioracji, siedliska przesuszone, zjawisko przesuszenia;
Pierwotnie powinny występować gleby bielicowe wytworzone z piasków eolicznych i pyłów, z przewarstwieniami żwirów.
- **szata roślinna i flora** – właściwa dla gleb antropogenicznego pochodzenia, z rozwojem roślinności ruderalnej;
- **fauna** – mało wartościowy obszar pod względem występowania i siedlisk dla fauny, tereny różnych dzielnic Dziwnowa, w części wschodniej zabudowanej od ponad 100 lat, letnisko w dzielnicy miejskiej. Dla fauny dzikiej teren niebezpieczny z powodu istnienia drapieżników związanych z siedliskami ludzkimi, dominacja gatunków zwierząt domowych (widoczne tropy psów, kotów, dzik). Nie stwierdzono gatunków herpetofauny i ich siedlisk (żab, ropuch, węży, żmij czy jaszczurek). Brak objętej ochroną teriofauny i ich siedlisk; Brak rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków fauny, występowanie pospolitych gatunków ptactwa.
W części zachodniej teren 3 to teren otwarty, również niebezpieczny dla lęgów ptactwa, teren żerowisk ptactwa. Teren występowania drobnych ssaków.
- **akustyka** – dla terenu 1 i 2 źródło emisji to ruch pojazdów; brak emitorów hałasu dla terenu 3.
Ogólny stan środowiska – zubożony, antropogeniczny, miejski i przekształcony grunt w terenie 3;
- **kopaliny** – brak;

Według danych Waloryzacji przyrodniczej gminy Dziwnów z 2019 r. tereny 1 i 2 jak również teren 3 objęte zmianą Studium wyróżniały się ubogą wartością przyrodniczą w porównaniu do części samego wybrzeża Bałtyku i części południowej gminy Dziwnów w pasie wodno-błotnym. Są to tereny antropogeniczne, otoczone zabudową turystyczną bądź z przekształconym gruntem i nasypami i pod względem różnorodności biologicznej, nie wyróżniają się spośród terenów przekształconych przez człowieka. Jest to obszar wybrzeża Bałtyku ważny pod względem turystycznym. Teren 3 ma duży potencjał turystyczny i usługowy podobnie jak teren 2. Teren 1 reguluje ruch turystyczny.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ustaleń zmiany Studium na środowisko. Ustalenia zmiany Studium koncentrują się na usługach drobnych, turystycznych, hotelowych i ich koncentracji, budowie infrastruktury towarzyszącej turystyce - parking.

Dla zminimalizowania potencjalnych oddziaływań hałasu i emisji na funkcję usług turystycznych należy zastosować w miejscu prowadzonych usług technologie zabezpieczające i łagodzące skutki prac z udziałem hałasu i wydzielania się pyłów, spalin i innych zanieczyszczeń wydzielanych do powietrza oraz zanieczyszczeń do gleby. Emitory hałasu w budynkach np. wentylatory należy odizolować barierami dźwiękoszczelnymi bądź budować odpowiednio technologicznie budynki zamykające dźwięki wewnątrz. Podobnie, jeśli chodzi o emisje zanieczyszczeń do powietrza, nie powinny one być uciążliwe dla zdrowia człowieka na etapie eksploatacji funkcji jednostek strukturalnych, a ich emisje i immisje powinny być zminimalizowane poprzez zastosowanie odpowiednich filtrów, wentylatorów czy pochłaniaczy i w głównej mierze ograniczone do kondygnacji najwyższych.

Wszystkie potencjalne oddziaływania jak hałas, emisje do powietrza, odpady powstające w wyniku działalności dopuszczenia funkcji w zmianie Studium muszą być odpowiednio przez właścicieli

zagospodarowane lub odbierane przez odpowiednio wyspecjalizowane jednostki do tego uprawnione, co należy kontrolować w ramach monitoringu środowiskowego realizacji postanowień zmiany Studium i kolejno MPZP w miejscowości Dziwnów.

W granicach zmiany Studium nie dopuszcza się działalności związanej ze segregacją, recyklingiem lub odzyskiem odpadów, składowaniem odpadów niebezpiecznych, spalaniem odpadów bądź innych działalności uciążliwych środowiskowo i dla zdrowia człowieka.

Na etapie realizacji ustaleń zmiany Studium w terenie 3 wykonywane będą prace ziemne i budowlane z wykorzystaniem maszyn i urządzeń powodujących emisję gazów i pyłów. W celu ograniczenia wielkości zanieczyszczenia atmosfery maszyny i pojazdy powinny podlegać okresowym przeglądom i bieżącym konserwacjom oraz powinny być wykorzystywane urządzenia o nowej technologii. Urządzenia pracujące na budowie nie powinny powodować uciążliwej kumulacji spalin, ponieważ ich praca odbywać się będzie w terenie zabudowanym dookoła. Uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza będą miały jedynie charakter krótkotrwały i ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Zabytki i stanowiska archeologiczne – w granicach zmiany Studium nie występują stanowiska archeologiczne.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

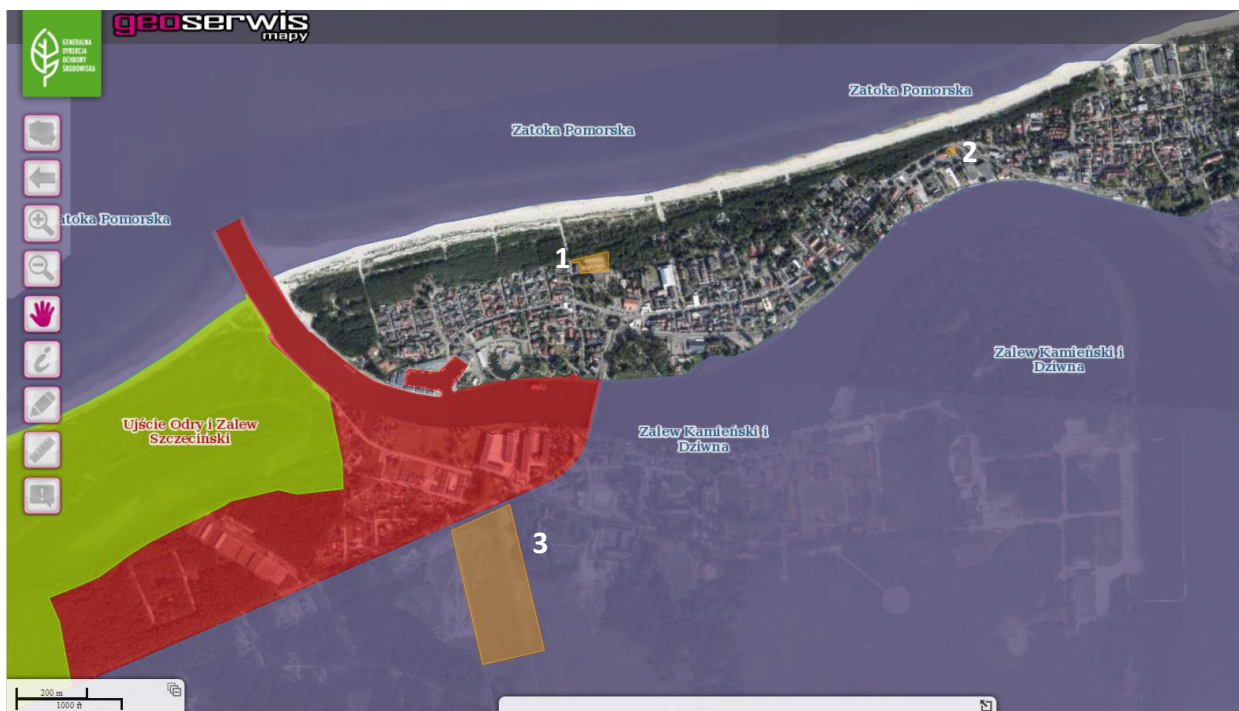
5.1. Prawne formy ochrony przyrody

Obszary objęte ochroną przyrody

Teren 3 zmiany Studium położony jest w granicach obszarów Natura 2000 objętych dyrektywami: ptasią PLB320011 „Zalew Kamieński i Dziwna” i siedliskową PLH320018 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia) (Dz. Urz. UE L 20 z 26.1.2010). Celem tej Dyrektywy jest ochrona ptaków uznanych w skali kontynentu za zagrożone i potrzebujące ochrony. Na obszarze opracowania nie stwierdzono gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, zarówno w przypadku lęgów jak i żerowania.

Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa) (Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.). Na obszarze opracowania istniejąca roślinność nie identyfikuje siedlisk przyrodniczych w tym siedliska 1330 – solniska nadmorskie z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Nie stwierdzono gatunków roślin i zwierząt z Załączników Dyrektywy Siedliskowej.

Rys. 23. Lokalizacja terenów 1, 2 i 3 zmiany Studium (granatowy poligon) na mapie obszarów objętych ochroną prawną (źródło: gdos.gov.pl – geoserwis 2023 r.).

Sam obszar opracowania zmiany Studium w tym teren 3 nie stanowi siedliska flory i fauny i nie reprezentuje chronionych siedlisk przyrodniczych z Zał. I i II Dyrektywy Siedliskowej. Na terenie 3 nie występują siedliska leśne. W najbliższym sąsiedztwie terenu opracowania, czyli dookoła nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych ani naturalnych lasów czy innych zbiorowisk roślinnych reprezentujących siedliska przyrodnicze. W terenie 1 i 2 zmiany Studium zadrzewienia bezpośrednio występujące na terenach i otaczające obszar opracowanie zaliczają się do zadrzewień towarzyszących drogom komunikacyjnym i zabudowie pensjonatowej i turystycznej oraz terenom parkingu miejskiego. Na terenach 1, 2 i 3 zmiany Studium nie występują siedliska chronionych gatunków ptactwa z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

W bezpośrednim sąsiedztwie ani w pobliżu nie występują pomniki przyrody, użytki ekologiczne ani stanowiska dokumentacyjne.

5.2. Proponowane formy ochrony przyrody

Na obszarze ustaleń planu i w pobliżu lub sąsiedztwie nie znajdują się obszary i obiekty przyrodnicze planowane czy projektowane do objęcia ochroną prawną według waloryzacji przyrodniczej gminy Dziwnów z 1997 r. i inwentaryzacji przyrodniczej z 2019 r.

Według obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalonego w 2010 r. obszar projektowanego Planu nie znajduje się na obszarach proponowanych do ochrony.

5.3. Dyrektywy międzynarodowe

Na obszarze ustaleń planu nie obowiązują Dyrektywy międzynarodowe związane z ochroną przyrody oraz z ochroną zabytków kultury czy kultu religijnego.

W granicach opracowania nie ma obszarów objętych dyrektywami: ptasią i siedliskową. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie

ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia) (Dz. Urz. UE L 20 z 26.1.2010). Celem tej Dyrektywy jest ochrona ptaków uznanych w skali kontynentu za zagrożone i potrzebujące ochrony. Na obszarze opracowania nie stwierdzono gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej.

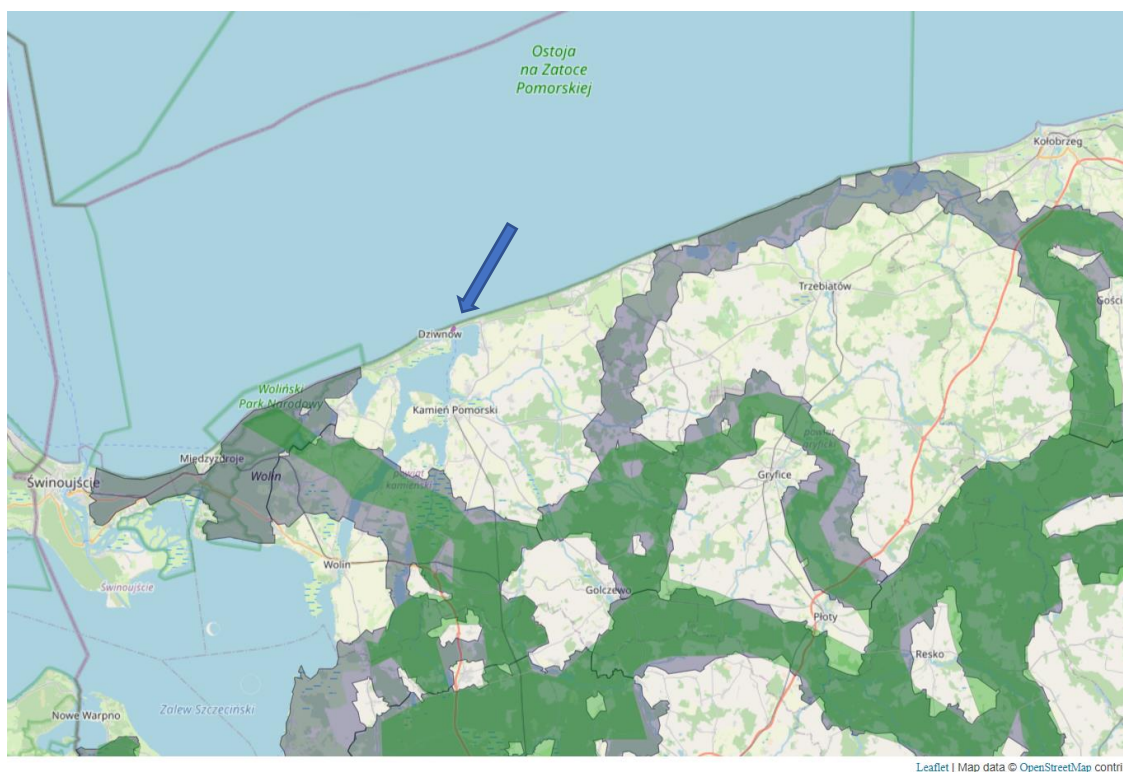
Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa) (Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.). Na obszarze opracowania istniejąca roślinność nie identyfikuje siedliska przyrodniczego 2180 – lasy mieszane i bory nadmorskie z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Nie stwierdzono gatunków roślin i zwierząt z Załączników Dyrektywy Siedliskowej.

5.4. Elementy ekologicznej sieci obszarów chronionych (ESOCH)

Obszar zmiany Studium nie jest położony na przebiegu korytarzy ekologicznych o znaczeniu międzynarodowym, krajowym, regionalnym. Według Stowarzyszenia „Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot” i informacji umieszczonych na stronach www.korytarze.pl. Mapa korytarzy ekologicznych z 2011 r. wyróżnia siedem korytarzy głównych, które stanowią odcinki korytarzy paneuropejskich, a ich rolą jest zapewnienie łączności ekologicznej w skali kraju i kontynentu: Najbliżej miejsca planowanych zmian Studium, w odległości ok. 9000 m znajduje się część korytarza Północnego – Woliński Park Narodowy.

Obszar opracowania nie jest też miejscem koncentracji ornitofauny na przylotach i miejscem jej odpoczynku. Obszar opracowania położony jest w sąsiedztwie lokalnego korytarza ekologicznego - brzeg Bałtyku i Zalew Kamieński.

Obszar opracowania jest miejscem penetracji i bytowania osobników lokalnych populacji zwierzyny płowej, zwierząt domowych, ptactwa krajobrazu miejskiego, miejscem bytowania drobnych gryzoni. Jest to więc obszar występowania gatunków lokalnej fauny, podobnie jak na każdym terenie miejskim i zabudowy miejskiej oraz terenów biologicznie czynnych.

Rys. 24. Lokalizacja obszaru ustaleń zmiany Studium (fioletowe poligony, strzałka) na tle przebiegu regionalnych korytarzy ekologicznych (szare obszary) (źródło: mapa.korytarza.pl 2023 r.).

5.5. Surowce naturalne, strefy ochronne GZWP i ujęć wód podziemnych

Złoża ropy naftowej

Na terenie gminy Dziwnów znajduje się część złoża „Kamień Pomorski”, które w dalszej części znajduje się na terenie gmin Wolin i Kamień Pomorski. Jest to teren i obszar górniczy „Buniewice”.

Strefy ochronne GZWP

Tereny 1, 2 i 3 objęte zmianą Studium znajdują się poza zasięgiem wyznaczonych Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Najbliższym jest GZWP nr 102 – Zbiornik Wyspy Wolin o następujących parametrach:

utwory czwartorzędowe - Q_{DM} , powierzchnia GZWP [km²] - 112,2, zasoby szacunkowe [m³] - 25,200, zasoby dyspozycyjne [m³/d] - 22,651;

Ujęcia wód podziemnych

Zgodnie z Rozporządzeniem nr 7/2011 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie z dnia 23 września 2011 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej komunalnego ujęcia wody podziemnej w miejscowości Strzeżewo część obszaru gminy Dziwnów w rejonie miejscowości Strzeżewo, znajduje się w granicach strefy ochrony pośredniej komunalnego ujęcia wody podziemnej „Strzeżewo”. Ponadto w miejscowości Łukęcin znajduje się ujęcie wód podziemnych i stacja uzdatniania wody.

Gmina zaopatruje się w wodę z komunalnych ujęć wody, które obsługuje Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Dziwnowie. Stopień zwodociągowania gminy szacowany jest na poziomie 98%. Mimo tak wysokiego poziomu, konieczna jest modernizacja istniejących sieci. Stan techniczny sieci jest zróżnicowany, istnieją odcinki wymagające całkowitej wymiany. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi ok. 50 km.

Stan zaopatrzenia w wodę gminy Dziwnów:

- Dziwnów i Dziwnówek zaopatrywane są w wodę z wodociągu grupowego bazującego na ujęciu w Strzeżewie (w skład którego wchodzi studnie zlokalizowane w gminie Kamień Pomorski i Świerżno), którego łączne zatwierdzone zasoby eksploatacyjne wynoszą 350,0 m³/h, w tym dla wysoczyznowej części ujęcia - 76,0 m³/h, dla części ujęcia dolinnego - 170,0 m³/h, dla poziomu podglinowego – 104,0 m³/h.

Decyzja BOŚ.I.K.6223-14/3/12 z dnia 22.11.2012 r. Starosty Kamieńskiego udziela pozwolenia wodnoprawnego na pobór wody podziemnej z ujęcia w Strzeżewie w ilości 260,0 m³/h i 6 200 m³/d w okresie letnim oraz 110,0 m³/h i 2 600 m³/d w pozostałym okresie.

Dla ujęcia wody podziemnej „Strzeżewo”, będącego obecnie i w perspektywie podstawowym ujęciem wody dla gminy, została ustanowiona strefa ochronna obejmująca teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej – Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie Nr 7/2011 z dnia 23 września 2011 r.

Wodociąg ten obejmujący swym zasięgiem Dziwnówek, Dziwnów, Międzywodzie (gm. Dziwnów), Zastań – Świętoustę – Granik – Łowno (gm. Wolin), okresowo jest zasilany również z ujęcia w Kołczewie i ujęcia w Świętoustę (ujęcie zdegradowane).

6. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na środowisko

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ustaleń zmiany Studium na środowisko po wprowadzeniu proponowanych zmian w ustaleniach prowadzących do uregulowania ustaleń i zmiany istniejących wskaźników ustaleń.

Ustalenia planu koncentrują się na usługach drobnych, zabudowie hotelowej, usługach turystyki i wypoczynku i infrastrukturze parkingowej. Realizacja projektu zmiany Studium nie będzie kumulowała się z żadnymi dużymi inwestycjami. Realizacja zmian Studium nie zajmie i nie zabierze miejsca siedliskom przyrodniczym z Zał. I dyrektywy Siedliskowej i ich roślinności czy rzadkiej i zagrożonej faunie, ponieważ w rejonie terenów 1, 2 i 3 i w najbliższym sąsiedztwie one nie występują.

Na etapie realizacji projektu zmiany Studium wykonywane będą prace ziemne i budowlane z wykorzystaniem maszyn i urządzeń powodujących emisję gazów i pyłów. W celu ograniczenia wielkości zanieczyszczenia atmosfery maszyny i pojazdy powinny podlegać okresowym przeglądom i bieżącym konserwacjom oraz powinny być wykorzystywane urządzenia o nowej technologii. Urządzenia pracujące na budowie nie powinny powodować uciążliwej kumulacji spalin, ponieważ ich praca odbywać się będzie w terenie otwartym. Uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza będą miały jedynie charakter krótkotrwały i ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych.

W granicach zmiany Studium nie dopuszcza się funkcji związanej ze segregacją, recyklingiem lub odzyskiem odpadów, składowaniem odpadów niebezpiecznych, spalaniem odpadów bądź innych działań uciążliwych środowiskowo i dla zdrowia człowieka.

6.2. Formy ochrony przyrody

Nie przewiduje się oddziaływania ustaleń zmiany Studium na obszary objęte ochroną. Obszar opracowania znajduje się w pobliżu obszarów morskich Natura 2000: ptasiego PLB990003 „Zatoka Pomorska” i siedliskowego PLH990002 „Ostoja na Zatoce Pomorskiej” dla terenu 1 i 2 projektu zmiany Studium oraz teren 3 znajduje się w granicach obszarów Natura 2000 ptasiego PLB320011 „Zalew Kamieński i Dziwna” i siedliskowego PLH320018 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”. W terenie 3 i w sąsiedztwie nie znajdują się siedliska występowania i bytowania przedmiotów ochrony powyższych obszarów Natura 2000. Teren 3 od dawna jest przekształcony w aspekcie podniesienia gruntów i nie reprezentuje naturalnych siedlisk a jedynie półnaturalne synantropijne szuwały trzcinnikowe i nie stanowi miejsca występowania przedmiotów ochrony Natura 2000. Nie jest też miejscem odpoczynku na trasach przelotów ptactwa wzdłuż brzegu Bałtyku i Zalewu Kamieńskiego.

6.3. Różnorodność biologiczna

W trakcie realizacji ustaleń zmiany studium nie nastąpi istotna z punktu widzenia przyrodniczego utrata różnorodności biologicznej, ponieważ teren 3 jest pokryty roślinnością uboższą przyrodniczo, czyli ruderalną i segetalną, a świat zwierzęcy jest ubogi i koncentrujący się na bytowaniu bliskich człowiekowi i jego działalności. W takich sytuacjach mówi się o różnorodności gatunkowej terenów a nie wskaźniku różnorodności biologicznej. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania różnorodność gatunkowa nie ulegnie zmianie, ponieważ gatunki roślinności ruderalnej które są słabą wartością przyrodniczą, ale jednak powstałą wskutek naturalnego procesu sukcesji roślinności – zostaną

zastąpione różnorodnością gatunkową prawdopodobnie w podobnej ilości, ale gatunków będących gatunkami ogrodniczymi, kultywarami i formami uprawowymi. Zostaną urządzone nasadzenia przy zabudowaniach. Nie zakłada się nagle postępującej zabudowy obszaru ustaleń planu obecnie wolnej od zabudowy ani nagłej likwidacji płatów roślinności ruderalnej czy segetalnej. Pozostaną one na wielu powierzchniach terenów przylegających do zabudowy, ugorach, przy drogach czy przy granicach ustaleń planu a także na części terenów upraw.

Takie warunki terenów zieleni urządzonej i terenów ekstensywnych rolniczych zostaną zasiedlone przez faunę terenów wiejskich zurbanizowanych i miejskich. Nie nastąpi sytuacja zubożenia przyrodniczego a nastąpi wymiana gatunków flory i fauny z nią związanych.

6.4. Fauna

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na faunę ustaleń zmiany Studium. Stopniowa realizacja zabudowy będzie płoszyła faunę terenów opracowania. Z czasem fauna synantropijna zajmie nowe tereny. Obecna fauna terenu zmiany Studium nie zubożeje w wyniku realizacji ustaleń, a przeniesie się w pobliże innych terenów otaczających obszar zmiany Studium. Obecna fauna powiększy swoje areale występowania. Należy się spodziewać zjawiska synantropizacji ze strony fauny, czyli związania z człowiekiem gatunków dziko występujących takich jak np.: dzik, lis, jenot, szop pracz, łasicowate. Jenot, norka amerykańska i szop pracz to gatunki obce inwazyjne. Obecnie już zasiedlające procedowane tereny i ich okolice.

6.5. Roślinność

Z czasem zwiększania się zakresu zagospodarowania terenów zmiany Studium ustępować będą gatunki terenów ruderalnych i zdegradowanych a zastępować je będą gatunki terenów zurbanizowanych, urządzonych zieleni. Nie nastąpi sytuacja zubożenia gatunkowego i przyrodniczego a nastąpi wymiana gatunków flory i fauny związanych z człowiekiem. Należy się spodziewać zjawiska synantropizacji zarówno ze stronu fauny jak i gatunków roślin.

Po etapie budowy zostanie wprowadzona urządzone roślinność wysoka i niska towarzysząca zabudowie i ozdobne kultywary. Roślinność urządzona wprowadzi ład i estetykę.

6.6. Wody powierzchniowe

W granicach obszarów zmiany Studium nie występują wody powierzchniowe. Gleby w granicach opracowania są silnie przepuszczalne dla zanieczyszczeń. Należy chronić podłoże przed zanieczyszczeniami środowiska glebowo-wodnego na etapie budowy i eksploatacji inwestycji planowanych zmian Studium na terenach 1, 2 i 3. Nie przewiduje się, że realizacja ustaleń wpłyną negatywnie na wody gruntowe i zasoby wód podziemnych jeżeli nastąpi rozpoznanie geologiczne i hydrogeologiczne podłoża i prawidłowe dobrane rozwiązania konstrukcyjno-techniczne dla posadowienia zabudowy. Zabezpieczenia realizacji budowy i kondygnacji powinny być rozważone po wykonaniu dokumentacji geotechnicznej dla terenu 3 obr. Dziwnów.

Teren 1 i 2 opracowania są położone poza terenami zagrożenia powodzią raz na 10 lat, raz na 100 lat i raz na 500 lat. Teren 3 położony jest na terenie zagrożenia powodzią raz na 100 lat.

6.7. Powietrze

Ustalenia zmian Studium nie będą powodować w zakresie emisji do powietrza uciążliwości związanych z zanieczyszczeniem powietrza gazami i spalinami pochodzących z komunikacji samochodowej i ruchu turystycznego. Ustalenia w przyszłym MPZP zapewniające obowiązkowe miejsca postojowe na lokal usługowy przy współczynniku zabudowy mogą powodować powstawanie

bardzo dużej powierzchni naziemnych miejsc postojowych powodując zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i zwiększenie emisji gazów i pyłów. Należy rozważyć możliwość budowy garaży w kondygnacjach naziemnych lub wysokiego podpiwniczenia. Lokalizacje naziemnych parkingów w miejscach turystycznie atrakcyjnych są właściwe w przypadku braku możliwości lokalizacji ich w kondygnacji podziemnej z powodów geologicznych i biorąc pod uwagę ekologię miast i zrównoważony rozwój i standardy środowiska.

Zaleca się budowę parkingów w terenie 3 z odpowiednią oczyszczającą wentylacją i tłumieniem emisji hałasu i wprowadzenie odpowiednich zapisów ustaleń przyszłego MPZP. Na etapie funkcjonowania inwestycji zmiany Studium będą dzięki temu zmniejszone emisje zanieczyszczeń do powietrza.

6.8. Środowisko akustyczne

Opisane oddziaływanie hałasu i emisji na etapie budowy i eksploatacji projektowanych ustaleń zmiany Studium nie powinny przekroczyć dopuszczalnych norm. Emisje powinny zamykać się w granicy działek do których prawo mają właściciele i nie przekraczać dopuszczalnych norm.

Zaleca się budowę parkingów dla terenu 3 zmiany Studium z odpowiednią oczyszczającą wentylacją i tłumieniem emisji hałasu.

Na etapie realizacji ustaleń zmiany Studium zgodnych z funkcją terenów 1, 2 i 3 wykonywane będą prace ziemne i budowlane z wykorzystaniem maszyn i urządzeń powodujących emisję gazów i pyłów. W celu ograniczenia wielkości zanieczyszczenia atmosfery maszyny i pojazdy powinny podlegać okresowym przeglądom i bieżącym konserwacjom, oraz powinny być wykorzystywane urządzenia o nowej technologii. Urządzenia pracujące na budowie nie powinny prowadzić do uciążliwej kumulacji spalin, ponieważ ich praca odbywać się będzie w terenie otwartym. Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w trakcie realizacji inwestycji będzie miała jedynie charakter krótkotrwały i ustąpi wraz z zakończeniem prac budowlanych.

6.9. Oddziaływanie infradźwięków

Zgodnie z normą PN-86/N-01338, i według ISO 7196 infradźwiękami nazywamy dźwięki lub hałas, którego widmo częstotliwościowe zawarte jest w zakresie od 1 Hz do 20 Hz. Nie przewiduje się oddziaływań będących skutkiem ustaleń zmiany Studium realizujących dźwięki o niskich częstotliwościach.

6.10. Oddziaływanie pola i promieniowania elektromagnetycznego

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie przewiduje oddziaływań pola i promieniowania elektromagnetycznego. W granicach opracowania nie dopuszcza się źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które wytworzyłyby pole elektromagnetyczne.

6.11. Powierzchnia ziemi

Antropizacja środowiska przyrodniczego przejawia się głównie: - przekształceniem litosfery (efekt procesów inwestycyjnych); - zanieczyszczeniem powietrza przez komunikację samochodową, emitory miejskie i wiejskie; - obciążeniem akustycznym środowiska głównie przez komunikację samochodową, zakłady przemysłowe i rzemieślnicze, - oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego; - zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, - przekształceniem gleb w wyniku ich długiego rolniczego użytkowania oraz zniszczeniem gleb w zasięgu terenów zainwestowanych; - przekształceniem szaty roślinnej (ugory i zieleń urządzone) i fauny (silnie synantropijna).

Obecnie teren projektowanych ustaleń, znajduje się pod wpływem czynników antropizacji w stopniu znacznym. Realizacja wszystkich funkcji zmiany Studium obecnie już przekształconych, zwiększy w stopniu średnim jej stan. Stan środowiska przyrodniczego obszaru opracowania i otoczenia jest skutkiem długiego użytkowania turystycznego, który doprowadził do zmniejszenia wartości przyrodniczych terenu i zanieczyszczeniu obszaru.

6.12. Krajobraz

Krajobraz obszaru zmiany Studium nie należy do chronionych krajobrazów i przedpól. Realizacja ustaleń nie zaburzy krajobrazu Dziwnowa i wtopi się w zabudowę otaczającą pensjonatowo-hotelową istniejącą w otoczeniu. Realizacja ustaleń projektowanej zmiany Studium nie zaburzy krajobrazu i nie stanie się zmianą powodującą dysharmonię krajobrazu Dziwnowa. Ustalenia nie wprowadzają dominant oraz nie zmieniają harmonii zabudowy i ich dawnych układów. Ustalenia chronią dawny układ ruralistyczny i poprawiają estetykę dzielnicy nadmorskiej w miejscu gdzie do tej pory istniały zdewastowane nietrwałe zabudowania. Ustalenia nie powodują powstania rozporoszonej zabudowy i nie wnikają w naturalną roślinność. Odpowiednia zabudowa i lokalizacja obiektów zabudowy wskazana w przyszłych MPZP ochroni przed zaburzeniami punktów widokowych i krajobrazu.

6.13. Klimat

Realizacja ustaleń nie wpłynie na warunki klimatyczne regionu czy klimat lokalny i jego cechy oraz jakość, jeśli zostaną zachowane standardy emisji zanieczyszczeń do powietrza i emisji hałasu. Na obszarze zmiany Studium nie wycina się lasu, nie zmienia się stosunków wodnych, nie eksploatuje się zasobów naturalnych. Planowana zabudowa usług turystycznych z usługami towarzyszącymi będzie natomiast korzystała z nowoczesnych i mało emisyjnych bądź bez emisyjnych źródeł ogrzewania, co nie spowoduje pogorszenia jakości powietrza. Nie wprowadza się ustaleń mających negatywny wpływ na lokalne warunki klimatyczne czy na regionalne warunki klimatyczne.

Klimat obszaru miasta Dziwnów kształtuje się przede wszystkim pod wpływem mas powietrza polarno-morskiego, charakteryzujących się stosunkowo wysoką wilgotnością. Ich napływ zmniejsza dobowe amplitudy temperatur, zwiększa zachmurzenie oraz ilość opadów. Charakterystyczne dla tego regionu są częste wiejące wiatry, sztormowa pogoda i później (210–220 dni) rozpoczynający się okres wegetacji. Średnie roczne temperatury na omawianym obszarze wynoszą 7,5–8°C, natomiast średnia roczna suma opadów waha się od 600 do 800 mm.

6.14. Zasoby naturalne

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie wpłynie na zasoby naturalne. W obszarze ustaleń nie znajdują się zasoby naturalne a ustalenia zmiany Studium nie dopuszczają eksploatacji zasobów. Nie zostaną wycięte lasy, nie będą wydobywane gaz i ropa. Nie będzie dodatkowych ujęć wód podziemnych.

6.15. Zabytki i ochrona konserwatorska

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie wpłynie negatywnie na zabytki. Na obszarze opracowania nie znajdują się stanowiska archeologiczne i obiekty zabytkowe.

6.16. Dobra materialne

Realizacja ustaleń Studium nie wpłynie na obniżenie wartości materialnej, a wręcz przeciwnie nastąpi stopniowy wzrost wartości materialnej działek w sąsiedztwie z powodu poprawy estetyki w obszarze opracowania.

6.17. Oddziaływanie na zdrowie ludzi

Na terenach 1, 2 i 3 zmiany Studium nie dopuszcza się realizacji usług uciążliwych środowiskowo, czyli takich które mogą wywołać utrudnienia w normalnym funkcjonowaniu środowiska i człowieka jako jego elementu. Usługi uciążliwe środowiskowo to między innymi takie przedsięwzięcia, które przekraczają standardy jakości środowiska i powodują dużą uciążliwość np. odorową, akustyczną, emisji do powietrza, powstawania odpadów niebezpiecznych czy chemicznych które zagrażają środowisku glebowemu, wodnemu, atmosferycznemu, roślinom i zwierzętom czy powodują promieniowanie elektromagnetyczne.

7. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE ORAZ SKUMULOWANE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU I INNE ISTNIEJĄCE FORMY OCHRONY PRZYRODY

7.1. Oddziaływanie na istniejące formy ochrony przyrody

Tereny 1, 2 i 3 zmiany Studium nie są położone w granicach obszarów chronionych krajowych form ochrony przyrody. Teren 3 zmiany Studium położony jest w granicach obszarów Natura 2000 objętych dyrektywami: ptasią PLB320011 „Zalew Kamieński i Dziwna” i siedliskową PLH320018 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”.

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie wpłynie negatywnie na obszary krajowych form ochrony przyrody.

7.2. Oddziaływanie na obszary Natura 2000

Teren 3 zmiany Studium położony jest w granicach obszarów Natura 2000 objętych dyrektywami: ptasią PLB320011 „Zalew Kamieński i Dziwna” i siedliskową PLH320018 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”.

W granicach i w bezpośrednim sąsiedztwie terenów 1, 2 i 3 zmiany Studium nie stwierdzono siedlisk przyrodniczych w tym siedliska 1330 – słonawy.

Oddziaływanie ustaleń zmiany Studium zamknie się w granicach obszaru opracowania.

7.3. Oddziaływanie na integralność obszarów Natura 2000

Obszar realizacji Planu nie będzie zaburzał integralności obszarów Natura 2000. Działania podejmowane dla wykonania funkcji i ustaleń zmiany Studium. W granicach terenów opracowania zmiany Studium i w najbliższym sąsiedztwie nie stwierdzono przedmiotów ochrony dla obszarów ptasiego i siedliskowego Natura 2000. Ustalenia nie będą negatywnie oddziaływały na znajdujące się w dalszej odległości przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 w tym na siedliska słonaw znajdujące się w okolicach brzegu Zalewu Kamieńskiego w miejscowości Międzywodzie. W granicach terenów zmiany Studium i w sąsiedztwie nie występują siedliska dogodne dla przedmiotów ochrony Natura 2000. Projektowane ustalenia nie dzielą siedlisk przyrodniczych i miejsc występowania ptactwa i nie powodują negatywnego wpływu na połączenie dróg lokalnych migracji gatunków.

7.4. Propozycje działań minimalizujących wpływ antropopresji na środowisko, eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko przedstawione w projekcie

W proponowanych ustaleniach zmiany Studium nie przewiduje się negatywnych oddziaływań ustaleń na środowisko i jego składniki. W projektowanych w przyszłości MPZP dla niniejszych ustaleń Studium zostaną wprowadzone zapisy zabezpieczające przed przekroczeniami standardów środowiska w granicach opracowania i w sąsiedztwie.

8. WPŁYW NA PROPONOWANE FORMY OCHRONY PRZYRODY

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie znajduje się w obszarach proponowanych do ochrony.

9. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko są ustalenia projektu zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów, do której przystąpiono na podstawie *Uchwały Nr LIX/601/23 Rady Miejskiej w Dziwnowie z dnia 29 maja 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dziwnów, zwany dalej „Studium...”*.

Przedmiotem projektu zmiany Studium jest przeznaczenie 3 terenów w obrębie Dziwnów:

1. teren przy zachodnim odcinku ulicy H. Sienkiewicza – parking miejski, część dz. ew. nr 220/1, powierzchnia ok. 0,434 ha;
2. teren w sąsiedztwie parkingu pomiędzy ul. Kościelną a Juliusza Słowackiego – dz. ew. nr 369/9 i 369/17, powierzchnia ok. 0,046 ha;
3. teren przy drodze wojewódzkiej nr 102, pld.-zach. część miasta - dz. ew. nr: 757/8, 757/44, 912/1, 912/4-912/36, 757/13, 757/21-757/27, 757/29-757/34, 757/36-757/41, 757/44-757/56, 914, o powierzchni ok. 7,99 ha.

Obszar projektu zmiany Studium... znajduje się w granicach pasa ochronnego wybrzeża morskiego zarządzanego przez Urząd Morski w Szczecinie, gdzie obowiązują ograniczenia.

Projekt zmiany Studium... zakłada ustalenia dotyczące terenów z istniejącą już funkcją w przypadku pierwszego terenu parkingu miejskiego oraz rozszerza ustalenia w przypadku 2-go i 3-go terenu dotyczących usług nieuciążliwych i funkcji usług turystycznych o możliwości lokalizacji zabudowy apartamentowej oraz zmiany wskaźników ustalonych dla części w zakresie wymienionych działek w strefie usług turystycznych i zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o dotychczasowym symbolu 25 UT,MN. Tereny te są ważne dla rozwoju i rozbudowy miasta Dziwnów w pasie nadmorskim jako miejsca parkingów i postojowe oraz usług i usług turystycznych w sąsiedztwie brzegu Bałtyku. Ustalenia przedstawiają możliwości zagospodarowania i zabudowy terenów, regulują ustalenia, normują ustalenia na cele zabudowy usług turystycznych. Projektem zmiany Studium obejmuje się zmiany ustaleń dla terenów, położonych w rejonie Miasta Dziwnów opisanych w tekście Uchwały i przedstawionych na rysunku Uchwały.

Stan środowiska oraz jego składników i elementów w obszarach i otoczeniu zmiany Studium przedstawiono poniżej na podstawie dostępnych danych, analiz i obserwacji terenów:

Elementy składowe środowiska biotycznego i abiotycznego:

- **powietrze atmosferyczne** – stan bardzo dobry bez otaczających poważnych źródeł powodujących zanieczyszczenie, wydzielanie niskoemisyjnych niewielkiej ilości zanieczyszczeń pochodzących z istniejących usług czy usług turystycznych w okresie zimy jest niewielki również przez coraz częstsze zastosowanie nowoczesnych bez emisyjnych źródeł ciepła – pomp ciepła z fotowoltaiką. Brak oznak zanieczyszczenia powietrza i przekroczeń emisji. Teren nadmorski o dobrym ruchu mas powietrza;
- **gleby** – gleby IV klasy, miejscami zdegradowane z obcymi nawiezionymi gruntami. Zasiedlenia roślinności ruderalnej; typ gleb: piaszczyste, żwirowe nie wymagające melioracji, siedliska przesuszone, zjawisko przesuszenia;
Pierwotnie powinny występować gleby bielcowe wytworzone z piasków eolicznych i pyłów, z przewarstwieniami żwirów.
- **szata roślinna i flora** – właściwa dla gleb antropogenicznego pochodzenia, z rozwojem roślinności ruderalnej;
- **fauna** – mało wartościowy obszar pod względem występowania i siedlisk dla fauny, tereny różnych dzielnic Dziwnowa, w części wschodniej zabudowanej od ponad 100 lat, letnisko w dzielnicy miejskiej. Dla fauny dzikiej teren niebezpieczny z powodu istnienia drapieżników związanych z siedliskami ludzkimi, dominacja gatunków zwierząt domowych (widoczne tropy psów, kotów, dzik). Nie stwierdzono gatunków herpetofauny i ich siedlisk (żab, ropuch, węży, żmij czy jaszczurek). Brak objętej ochroną teriofauny i ich siedlisk; Brak rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków fauny, występowanie pospolitych gatunków ptactwa.
W części zachodniej teren 3 to teren otwarty, również niebezpieczny dla lęgów ptactwa, teren żerowisk ptactwa. Teren występowania drobnych ssaków.
- **akustyka** – dla terenu 1 i 2 źródło emisji to ruch pojazdów; brak emitorów hałasu dla terenu 3.
Ogólny stan środowiska – zubożony, antropogeniczny, miejski i przekształcony grunt w terenie 3;
- **kopaliny** – brak.

Według danych Waloryzacji przyrodniczej gminy Dziwnów z 2019 r. tereny 1 i 2, jak również teren 3 objęte zmianą Studium, wyróżniały się ubogą wartością przyrodniczą w porównaniu do części samego wybrzeża Bałtyku i części południowej gminy Dziwnów w pasie wodno-błotnym. Są to tereny antropogeniczne, otoczone zabudową turystyczną bądź z przekształconym gruntem i nasypami i pod względem różnorodności biologicznej, nie wyróżniają się spośród terenów przekształconych przez człowieka. Jest to obszar wybrzeża Bałtyku ważny pod względem turystycznym. Teren 3 ma duży potencjał turystyczny i usługowy podobnie jak teren 2. Teren 1 reguluje ruch turystyczny.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ustaleń zmiany Studium na środowisko. Ustalenia zmiany Studium koncentrują się na usługach drobnych, turystycznych, hotelowych i ich koncentracji, budowie infrastruktury towarzyszącej turystyce - parking.

Dla zminimalizowania potencjalnych oddziaływań hałasu i emisji na funkcję usług turystycznych należy zastosować w miejscu prowadzonych usług technologie zabezpieczające i łagodzące skutki prac z udziałem hałasu i wydzielania się pyłów, spalin i innych zanieczyszczeń wydzielanych do powietrza oraz zanieczyszczeń do gleby. Emitory hałasu w budynkach np. wentylatory należy odizolować barierami dźwiękoszczelnymi bądź budować odpowiednio technologicznie budynki zamykające dźwięki wewnątrz. Podobnie, jeśli chodzi o emisje zanieczyszczeń do powietrza, nie powinny one być uciążliwe dla zdrowia człowieka na etapie eksploatacji funkcji jednostek strukturalnych, a ich emisje i immisje powinny być zminimalizowane poprzez zastosowanie odpowiednich filtrów, wentylatorów czy pochłaniaczy i w głównej mierze ograniczone do kondygnacji najwyższych.

Wszystkie potencjalne oddziaływania jak hałas, emisje do powietrza, odpady powstające w wyniku działalności dopuszczenia funkcji w zmianie Studium muszą być odpowiednio przez właścicieli

zagospodarowane lub odbierane przez odpowiednio wyspecjalizowane jednostki do tego uprawnione, co należy kontrolować w ramach monitoringu środowiskowego realizacji postanowień zmiany Studium i kolejno MPZP w miejscowości Dziwnów.

W granicach zmiany Studium nie dopuszcza się działalności związanej ze segregacją, recyklingiem lub odzyskiem odpadów, składowaniem odpadów niebezpiecznych, spalaniem odpadów bądź innych działalności uciążliwych środowiskowo i dla zdrowia człowieka.

Na etapie realizacji ustaleń zmiany Studium w terenie 3 wykonywane będą prace ziemne i budowlane z wykorzystaniem maszyn i urządzeń powodujących emisję gazów i pyłów. W celu ograniczenia wielkości zanieczyszczenia atmosfery maszyny i pojazdy powinny podlegać okresowym przeglądom i bieżącym konserwacjom oraz powinny być wykorzystywane urządzenia o nowej technologii. Urządzenia pracujące na budowie nie powinny powodować uciążliwej kumulacji spalin, ponieważ ich praca odbywać się będzie w terenie zabudowanym dookoła. Uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza będą miały jedynie charakter krótkotrwały i ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Zabytki i stanowiska archeologiczne – w granicach zmiany Studium nie występują stanowiska archeologiczne.

Zmiana Studium dotyczy 3 terenów – stref funkcjonalnych w obrębie miasta Dziwnów:

1. Teren o symbolu **KS** - ogólnodostępnego parkingu zlokalizowanego w zachodniej części ulicy Henryka Sienkiewicza, po przeciwnej stronie cmentarza komunalnego, w niewielkiej odległości od przejścia na plażę. Teren objęty zmianą jest powiększeniem, zgodnie ze stanem istniejącym, parkingu ustalonego w Studium dotychczas obowiązującym.
2. Teren o symbolu **13a U**, położony pomiędzy ulicami Kościelną a Juliusza Słowackiego, jest bezpośrednio sąsiadującym z ciągiem szeregowej zabudowy usługowej usług nieuciążliwych, w tym obowiązujących funkcji handlu i/lub gastronomi w parterach budynków, z dopuszczalnym zakwaterowaniem turystycznym w kondygnacjach pozostałych. Zmiana dotyczy przedłużenia istniejącego ciągu zabudowy usługowej, z ustaleniem cech zabudowy jak zabudowa sąsiadująca. Dopuszczona w ustaleniach funkcja mieszkaniowa jest wyłącznie funkcją towarzyszącą zabudowie usługowej, na potrzeby jej właściciela lub użytkownika.
3. Teren o symbolu **25a UTw,MN**, po południowej stronie drożd wojewódzkiej nr 102, w pld.-zach. części miasta, nie zmienia podstawowej funkcji ustalonej w studium dotychczas obowiązującym. Pozostaje strefą usług turystycznych z możliwością lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej maksymalnie w zakresie ustalonym w studium dotychczas obowiązującym. Nie przewiduje się zwiększenia powierzchni terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowe.

Zmiana dotyczy zmiany formy usług turystycznych, tj. dopuszczenia zabudowy apartamentowej oraz zwiększenia wskaźników dotyczących powierzchni zabudowy oraz wysokości zabudowy na części terenu z 8,5 do 12,0 m wysokości.

Zmiana Studium nie obejmuje uruchomienia nowych terenów inwestycyjnych w stosunku do Studium obowiązującego.

Objęty zmianą ogólnodostępny parking jest istniejącym parkingiem urządzonym. Funkcja usługowa, lokalizowana jako przedłużenie istniejącej zabudowy usługowej wprowadzana jest na terenie o dotychczasowym przeznaczeniu, jak też dotychczasowym użytkowaniu, jako ogólnodostępny parking.

Zmiana dotycząca usług turystycznych jest niewielką modyfikacją funkcji dotychczasowej, jedynie w zakresie części wskaźników.

W związku z powyższym brak jest nowych uwarunkowań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy oraz wpływu wprowadzonej zmiany na układ funkcjonalno-przestrzenny gminy Dziwnów, w tym zasady przebiegu podstawowego układu komunikacyjnego.

Przewidywane rozstrzygnięcia zmiany Studium mają niewielki wpływ na „Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę dla miasta i gminy Dziwnów” sporządzonego w 2022 r. na podstawie art. 10 ust. 5 ustawy pizp.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania ustaleń zmiany Studium na środowisko po wprowadzeniu proponowanych zmian w ustaleniach prowadzących do uregulowania ustaleń i zmiany istniejących wskaźników ustaleń.

Ustalenia planu koncentrują się na usługach drobnych, zabudowie hotelowej, usługach turystyki i wypoczynku i infrastrukturze parkingowej. Realizacja projektu zmiany Studium nie będzie kumulowała się z żadnymi dużymi inwestycjami. Realizacja zmian Studium nie zajmie i nie zabierze miejsca siedliskom przyrodniczym z Zał. I dyrektywy Siedliskowej i ich roślinności czy rzadkiej i zagrożonej faunie, ponieważ w rejonie terenów 1, 2 i 3 i w najbliższym sąsiedztwie one nie występują.

Na etapie realizacji projektu zmiany Studium wykonywane będą prace ziemne i budowlane z wykorzystaniem maszyn i urządzeń powodujących emisję gazów i pyłów. W celu ograniczenia wielkości zanieczyszczenia atmosfery maszyny i pojazdy powinny podlegać okresowym przeglądom i bieżącym konserwacjom oraz powinny być wykorzystywane urządzenia o nowej technologii. Urządzenia pracujące na budowie nie powinny powodować uciążliwej kumulacji spalin, ponieważ ich praca odbywać się będzie w terenie otwartym. Uciążliwości związane z emisją zanieczyszczeń do powietrza będą miały jedynie charakter krótkotrwały i ustąpią wraz z zakończeniem prac budowlanych.

W granicach zmiany Studium nie dopuszcza się funkcji związanej ze segregacją, recyklingiem lub odzyskiem odpadów, składowaniem odpadów niebezpiecznych, spalaniem odpadów bądź innych działalności uciążliwych środowiskowo i dla zdrowia człowieka.

Nie przewiduje się oddziaływania ustaleń zmiany Studium na obszary objęte ochroną. Obszar opracowania znajduje się w pobliżu obszarów morskich Natura 2000: ptasiego PLB990003 „Zatoka Pomorska” i siedliskowego PLH990002 „Ostoja na Zatoce Pomorskiej” dla terenu 1 i 2 projektu zmiany Studium oraz teren 3 znajduje się w granicach obszarów Natura 2000 ptasiego PLB320011 „Zalew Kamieński i Dziwna” i siedliskowego PLH320018 „Ujście Odry i Zalew Szczeciński”.

W terenie 3 i w sąsiedztwie nie znajdują się siedliska występowania i bytowania przedmiotów ochrony powyższych obszarów Natura 2000. Teren 3 od dawna jest przekształcony w aspekcie podniesienia gruntów i nie reprezentuje naturalnych siedlisk a jedynie półnaturalne synantropijne szuwały trzcinikowe i nie stanowi miejsca występowania przedmiotów ochrony Natura 2000. Nie jest też miejscem odpoczynku na trasach przelotów ptactwa wzdłuż brzegu Bałtyku i Zalewu Kamieńskiego.

W trakcie realizacji ustaleń zmiany studium nie nastąpi istotna z punktu widzenia przyrodniczego utrata różnorodności biologicznej, ponieważ teren 3 jest pokryty roślinnością zubożoną przyrodniczo, czyli ruderalną i segetalną, a świat zwierzęcy jest ubogi i koncentrujący się na bytowaniu bliskich człowiekowi i jego działalności. W takich sytuacjach mówi się o różnorodności gatunkowej terenów a nie wskaźniku różnorodności biologicznej. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania różnorodność gatunkowa nie ulegnie zmianie, ponieważ gatunki roślinności ruderalnej które są słabą wartością przyrodniczą, ale jednak powstałą wskutek naturalnego procesu sukcesji roślinności – zostaną zastąpione różnorodnością gatunkową prawdopodobnie w podobnej ilości, ale gatunków będących

gatunkami ogrodniczymi, kultywarami i formami uprawowymi. Zostaną urządzone nasadzenia przy zabudowaniach. Nie zakłada się nagle postępującej zabudowy obszaru ustaleń planu obecnie wolnej od zabudowy ani nagłej likwidacji płatów roślinności ruderalnej czy segetalnej. Pozostaną one na wielu powierzchniach terenów przylegających do zabudowy, ugorach, przy drogach czy przy granicach ustaleń planu a także na części terenów upraw.

Takie warunki terenów zieleni urządzonej i terenów ekstensywnych rolniczych zostaną zasiedlone przez faunę terenów wiejskich zurbanizowanych i miejskich. Nie nastąpi sytuacja zubożenia przyrodniczego a nastąpi wymiana gatunków flory i fauny z nią związanych.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na faunę ustaleń zmiany Studium. Stopniowa realizacja zabudowy będzie płoszyła faunę terenów opracowania. Z czasem fauna synantropijna zajmie nowe tereny. Obecna fauna terenu zmiany Studium nie zubożeje w wyniku realizacji ustaleń, a przeniesie się w pobliże innych terenów otaczających obszar zmiany Studium. Obecna fauna powiększy swoje areale występowania. Należy się spodziewać zjawiska synantropizacji ze strony fauny, czyli związania z człowiekiem gatunków dziko występujących takich jak np.: dzik, lis, jenot, szop pracz, łoś. Jenot, norka amerykańska i szop pracz to gatunki obce inwazyjne. Obecnie już zasiedlające procedowane tereny i ich okolice.

Z czasem zwiększania się zakresu zagospodarowania terenów zmiany Studium ustępować będą gatunki terenów ruderalnych i zdegradowanych a zastępować je będą gatunki terenów zurbanizowanych, urządzonych zieleni. Nie nastąpi sytuacja zubożenia gatunkowego i przyrodniczego a nastąpi wymiana gatunków flory i fauny związanych z człowiekiem. Należy się spodziewać zjawiska synantropizacji zarówno ze strony fauny jak i gatunków roślin.

Po etapie budowy zostanie wprowadzona urządzona roślinność wysoka i niska towarzysząca zabudowie i ozdobne kultywary. Roślinność urządzona wprowadzi ład i estetykę.

W granicach obszarów zmiany Studium nie występują wody powierzchniowe. Gleby w granicach opracowania są silnie przepuszczalne dla zanieczyszczeń. Należy chronić podłoże przed zanieczyszczeniami środowiska glebowo-wodnego na etapie budowy i eksploatacji inwestycji planowanych zmian Studium na terenach 1, 2 i 3. Nie przewiduje się, że realizacja ustaleń wpłyną negatywnie na wody gruntowe i zasoby wód podziemnych jeżeli nastąpi rozpoznanie geologiczne i hydrogeologiczne podłoża i prawidłowe dobrane rozwiązania konstrukcyjno-techniczne dla posadowienia zabudowy. Zabezpieczenia realizacji budowy i kondygnacji powinny być rozważone po wykonaniu dokumentacji geotechnicznej dla terenu 3 obr. Dziwnów.

Teren 1 i 2 opracowania są położone poza terenami zagrożenia powodzią raz na 10 lat, raz na 100 lat i raz na 500 lat. Teren 3 położony jest na terenie zagrożenia powodzią raz na 100 lat.

Ustalenia zmian Studium nie będą powodować w zakresie emisji do powietrza uciążliwości związanych z zanieczyszczeniem powietrza gazami i spalinami pochodzących z komunikacji samochodowej i ruchu turystycznego. Ustalenia w przyszłym MPZP zapewniające obowiązkowe miejsca postojowe na lokal usługowy przy współczynniku zabudowy mogą powodować powstawanie bardzo dużej powierzchni naziemnych miejsc postojowych powodując zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i zwiększenie emisji gazów i pyłów. Należy rozważyć możliwość budowy garaży w kondygnacjach naziemnych lub wysokiego podpiwniczenia. Lokalizacje naziemnych parkingów w miejscach turystycznie atrakcyjnych są właściwe w przypadku braku możliwości lokalizacji ich w kondygnacji podziemnej z powodów geologicznych i biorąc pod uwagę ekologię miast i zrównoważony rozwój i standardy środowiska.

Zaleca się budowę parkingów w terenie 3 z odpowiednią oczyszczającą wentylacją i tłumieniem emisji hałasu i wprowadzenie odpowiednich zapisów ustaleń przyszłego MPZP. Na etapie funkcjonowania inwestycji zmiany Studium będą dzięki temu zmniejszone emisje zanieczyszczeń do powietrza.

Opisane oddziaływanie hałasu i emisji na etapie budowy i eksploatacji projektowanych ustaleń zmiany Studium nie powinny przekroczyć dopuszczalnych norm. Emisje powinny zamykać się w granicy działek do których prawo mają właściciele i nie przekraczać dopuszczalnych norm.

Zaleca się budowę parkingów dla terenu 3 zmiany Studium z odpowiednią oczyszczającą wentylacją i tłumieniem emisji hałasu.

Na etapie realizacji ustaleń zmiany Studium zgodnych z funkcją terenów 1, 2 i 3 wykonywane będą prace ziemne i budowlane z wykorzystaniem maszyn i urządzeń powodujących emisję gazów i pyłów. W celu ograniczenia wielkości zanieczyszczenia atmosfery maszyny i pojazdy powinny podlegać okresowym przeglądom i bieżącym konserwacjom, oraz powinny być wykorzystywane urządzenia o nowej technologii. Urządzenia pracujące na budowie nie powinny prowadzić do uciążliwej kumulacji spalin, ponieważ ich praca odbywać się będzie w terenie otwartym. Emisja zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w trakcie realizacji inwestycji będzie miała jedynie charakter krótkotrwały i ustąpi wraz z zakończeniem prac budowlanych.

Zgodnie z normą PN-86/N-01338, i według ISO 7196 infradźwiękami nazywamy dźwięki lub hałas, którego widmo częstotliwościowe zawarte jest w zakresie od 1 Hz do 20 Hz. Nie przewiduje się oddziaływań będących skutkiem ustaleń zmiany Studium realizujących dźwięki o niskich częstotliwościach.

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie przewiduje oddziaływań pola i promieniowania elektromagnetycznego. W granicach opracowania nie dopuszcza się źródeł promieniowania elektromagnetycznego, które wytworzyłoby pole elektromagnetyczne.

Antropizacja środowiska przyrodniczego przejawia się głównie: - przekształceniem litosfery (efekt procesów inwestycyjnych); - zanieczyszczeniem powietrza przez komunikację samochodową, emitory miejskie i wiejskie; - obciążeniem akustycznym środowiska głównie przez komunikację samochodową, zakłady przemysłowe i rzemieślnicze, - oddziaływaniem promieniowania elektromagnetycznego; - zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, - przekształceniem gleb w wyniku ich długiego rolniczego użytkowania oraz zniszczeniem gleb w zasięgu terenów zainwestowanych; - przekształceniem szaty roślinnej (ugory i zieleń urządzone) i fauny (silnie synantropijna). Obecnie teren projektowanych ustaleń, znajduje się pod wpływem czynników antropizacji w stopniu znacznym. Realizacja wszystkich funkcji zmiany Studium obecnie już przekształconych, zwiększy w stopniu średnim jej stan. Stan środowiska przyrodniczego obszaru opracowania i otoczenia jest skutkiem długiego użytkowania turystycznego, który doprowadził do zmniejszenia wartości przyrodniczych terenu i zanieczyszczeniu obszaru.

Krajobraz obszaru zmiany Studium nie należy do chronionych krajobrazów i przedpól. Realizacja ustaleń nie zaburzy krajobrazu Dziwnowa i wtopi się w zabudowę otaczającą pensjonatowo-hotelową istniejącą w otoczeniu. Realizacja ustaleń projektowanej zmiany Studium nie zaburzy krajobrazu i nie stanie się zmianą powodująca dysharmonię krajobrazu Dziwnowa. Ustalenia nie wprowadzają dominant oraz nie zmieniają harmonii zabudowy i ich dawnych układów. Ustalenia chronią dawny układ ruralistyczny i poprawiają estetykę dzielnicy nadmorskiej w miejscu, gdzie do tej pory istniały zdewastowane nietrwałe zabudowania. Ustalenia nie powodują powstania rozporoszonej zabudowy i

nie wnikają w naturalną roślinność. Odpowiednia zabudowa i lokalizacja obiektów zabudowy wskazana w przyszłych MPZP ochroni przed zaburzeniami punktów widokowych i krajobrazu.

Realizacja ustaleń nie wpłynie na warunki klimatyczne regionu czy klimat lokalny i jego cechy oraz jakość, jeśli zostaną zachowane standardy emisji zanieczyszczeń do powietrza i emisji hałasu. Na obszarze zmiany Studium nie wycina się lasu, nie zmienia się stosunków wodnych, nie eksploatuje się zasobów naturalnych. Planowana zabudowa usług turystycznych z usługami towarzyszącymi będzie natomiast korzystała z nowoczesnych i mało emisyjnych bądź bez emisyjnych źródeł ogrzewania, co nie spowoduje pogorszenia jakości powietrza. Nie wprowadza się ustaleń mających negatywny wpływ na lokalne warunki klimatyczne czy na regionalne warunki klimatyczne.

Klimat obszaru miasta Dziwnów kształtuje się przede wszystkim pod wpływem mas powietrza polarno-morskiego, charakteryzujących się stosunkowo wysoką wilgotnością. Ich napływ zmniejsza dobowe amplitudy temperatur, zwiększa zachmurzenie oraz ilość opadów. Charakterystyczne dla tego regionu są częste wiejące wiatry, sztormowa pogoda i później (210–220 dni) rozpoczynający się okres wegetacji. Średnie roczne temperatury na omawianym obszarze wynoszą 7,5–8°C, natomiast średnia roczna suma opadów waha się od 600 do 800 mm.

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie wpłynie na zasoby naturalne. W obszarze ustaleń nie znajdują się zasoby naturalne a ustalenia zmiany Studium nie dopuszczają eksploatacji zasobów. Nie zostaną wycięte lasy, nie będą wydobywane gaz i ropa. Nie będzie dodatkowych ujęć wód podziemnych.

Realizacja ustaleń zmiany Studium nie wpłynie negatywnie na zabytki. Na obszarze opracowania nie znajdują się stanowiska archeologiczne i obiekty zabytkowe.

Realizacja ustaleń Studium nie wpłynie na obniżenie wartości materialnej, a wręcz przeciwnie nastąpi stopniowy wzrost wartości materialnej działek w sąsiedztwie z powodu poprawy estetyki w obszarze opracowania.

Na terenach 1, 2 i 3 zmiany Studium nie dopuszcza się realizacji usług uciążliwych środowiskowo, czyli takich które mogą wywołać utrudnienia w normalnym funkcjonowaniu środowiska i człowieka jako jego elementu. Usługi uciążliwe środowiskowo to między innymi takie przedsięwzięcia, które przekraczają standardy jakości środowiska i powodują dużą uciążliwość np. odorową, akustyczną, emisji do powietrza, powstawania odpadów niebezpiecznych czy chemicznych które zagrażają środowisku glebowemu, wodnemu, atmosferycznemu, roślinom i zwierzętom czy powodują promieniowanie elektromagnetyczne.

Oświadczenie

Dr Sylwia Jurzyk-Nordlów

Szczecin dn. 24 lipca 2023 r.

Ul. Golisza 29/6

71-682 Szczecin

Dotyczy projektu zmiany Studium gminy Dziwnów.

Oświadczenie

Posiadam wymagane wykształcenie i doświadczenie o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 poz. 1029) do sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko projektów MPZP i SUiKZP.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

